

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Kerepesi-ut 25.

Főszerkesztő:
VÉSZI JÓZSEF.

Felolós szerkesztő:
BRAUN SÁNDOR.

Kiadja:
A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre
7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Mérleg.

Budapest, június 23.

(v.) Miniszterkinevezési jogát király ő felsége ujabban nem gyakorolja valami pazar sikerrel. Ha igaz volna az, hogy minden felségjognak elkopása a nép jogát gyarapítja, talán örvendeni is lehetne e jelenségnek. De vannak fejedelmi jogok, melyek úgy tudnak lehámlani a koronáról, hogy nem a nemzetre szállnak, hanem vagy elkallódnak, vagy illetéktelen helyre jutnak. Ily esetekben a trónnak jogköre csökken a nélkül, hogy a nemzeté gyarapodna; s a nyertes fél ilyenkor vagy a király udvari környezeté, vagy alant valamelyes frakció, de megtörténhetik az is, hogy ez a kettő összemarakszik a zsákmányon. Ami aztán árt a koronának is, a nemzetnek is, mert áldás egyikükre nézve sem fakadhat a részleges államcsinyek és a részleges forradalmak tusájából.

Imhol a rettentően tanulságos példa. Fent elbuktatták a passzív ellentállás politikáját, még mielőtt e politika sikertelensége kiderült volna. Idáig még semmi hiba nem volt a dologban. A fejedelem jogával él, ha int a párkának, hogy messe el valamely uralgó politikai iránynak az életfonálát. Am aki elbuktat egy politikát, annak már eleve kell tudnia, milyen új politikát akar a réginek helyére ültetni. Mikor már itt a tabula rasa, akkor késő azon töprengeni, hogy milyen új állapot váltsa fel a felrobbantott régi helyzetet. Ezt vagy tudni kell már akkor, midőn a kanóc az aknához közeleg, vagy meg sem szabad a kanócot gyújtani. De itt mi történt? Nyílt színpadon félbeszakítottak egy drámát, melynek *passzív ellentállás* volt a neve; a színpadok hirtelen összeomlottak, a díszletek lezuhantak a váratlanul megnyílt sülyesztőbe s

az ámuló publikummal sebtiben azt tudatták, hogy közbejött akadályok miatt nem folytatják a régi szindarabot, hanem következék helyette egy új, melynek *aktív ellentállás* a neve. Am a publikum csak várt és várt, de hiába várt; kiderült ugyanis, hogy az új szindarabnak a szerepei még sem kiírva, sem kiosztva, sem betanulva nincsenek, a dízletmester sem volt kéznél, a sugó is a jó isten tudja hol kódogott, csak a rendező lótt zavarodottan fel s alá, míg végre a legördülő függöny vetett végett a kínos kapkodásnak. Jóízűsű nézőn ilyenkor kiüt a verejték. Izzadt a magyar közvélemény is e siralmas próbálkozás láttára. Denique a királynak miniszterkinevezési jogát itt érte az első vereség. S mi volt az ok? Nyilvánvalóan az, hogy a koronát az udvari, vagy a katonai környezet, vagy tán mind a kettő tévesen informálta minden irányban. Abban is, hogy a régi politika feltétlenül meddőségre van kárhoztatva. S arra nézve is, hogy az erős kéz politikájának elmaradhatatlan a remélt eredménye. Sőt arra nézve is, hogy a régi politikát egyszerűen félre lehet tolni a nélkül, hogy e brüszk szakítás újabb bonyodalmakat vinne bele az amugy is végzetesen összekuszált helyzetbe.

Ámde idáig a korona miniszterkinevezési jogának csorbája még nem volt tulságos jelentőségű, mert gróf Tisza István a többség pártköréből vitte vissza a megbízást a trón zsámolyához s így az abbanmaradt kísérlet ugyszólván házi ügye maradt az uralkodónak s a többségnek. Azonban ami ezután történt, az már cifrább dolog. Ezután az derült ki, hogy akik ő felségének a passzív ellentállás elejtését szuggerálták, azokban nem valami új politika motoszkált, hanem csupán a *türelmetlenség*. Mert ime ugyanazok, akik azelőtt

sokallották a passzív ellentállást, most egyszerűen ráadták a fejüket a *többré*: az engedményekre. S itt megint nem gondolták meg, hogy ez a lépés, ha *esetleg* eredménynyel jár is, de *egész bizonyossággal* illuzóriussá teszi a miniszterkinevezés felségjogát. Mert az aktív ellentállás kísérleténél természetzerűen a *többség* volt az, amelyet megnyerni kellett; az ellenzékkel, amelyet szét akartak törni, szóba sem kellett állani. Am, aki engedményről jön, annak az ellenzék ajtaján kell kopogtatnia. Mert az *alkuhoz* kettő kell: egy, aki kínál, s a másik, aki azt, amivel kínálják, mérlegeli. Aki tehát vállalta az engedmények politikájának nyelbeütését, annak el kellett rá készülnie, hogy az ellenzék, vagy akár ennek egy töredéke is *de puissance à puissance* fog vele tárgyalni. Előáll tehát az a helyzet, hogy a korona kénytelen az ellenzékétől megadni, hajlandó-e megengedni, hogy miniszterévé nevezze ki azt, akit bizalmával megajándékozott. S ha a korona kiszemeltjét a kisebbség nem hajlandó simán elfogadni, hát akkor megakadásnak van helye a korona s a kisebbség között. Mivé csorbult ily procedura révén a kinevezési jog? Pusztá prezentálási jogga. A korona prezentálja a minisztert a kisebbségnek s ez vagy elfogadja, vagy visszautasítja.

Meggondolták-e mindezt azok, akiknek ideges türelmetlensége a passzív ellentállás politikájának elejtését provokálta? S jó dolog volt-e ezt a politikát elbuktatni, melynek háborítatlan lepergetése után a teljes jogosultság vértetével jelent volna meg a porondon az erős kéz politikája, melyet ebben az esetben az elcsigázott kisebbség vissza sem utasíthatott, a békétüreséből kifogyott többség pedig már csak dachból és következetességből is feltétlenül támogatott volna? Avagy az engedmények tekintetében is nem lett volna-e ku-

TÁRCA

Cecil néni.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Írta: Fehér Judith.

I.

Egyik barátom, aki szeret hosszasan beszélni a megfigyeléseiről, következőket beszélte el nekünk asszonytársaságban egy asszonyról:

— Ti azt állítjátok — szót hozzánk — hogy a szerelmi csalódások okvetlenül kiábrándítják az okos asszonyt a férfiakból. Ez tévedés. És hogy ezt nekem elhiggyétek, beszélni fogok nektek Cecil néniéről, egyik távoli nagynénémről, aki a Felvidéken lakott, egy vidéki városban, egy gyönyörű kis házban, amelynek utcára néző, esücsüves, keskeny homlokzata, a hegyes, ólomkarikás ablakával, hasonlított egy gót stílusú ékszerszekrénykéhez. A szobák bent, a ház külsejének megfelelően, hűvösek és magasak voltak, mint a templom; a falak teleagtatva családi portrékkal és meiszeni figurás étagérekkel, úgy hogy alig-alig jutott hely a praktikus célokat szolgáló butoradarak számára. Ragyogó tisztaság uralkodott minden zugban, csak a szobák szagát volt nehéz megszokni az olyan orrnak, amelynek tulajdonosa a tizenkilencedik század második felében született. Nem tudom, hogy irjam le ezt a szagot, amely egész kellemesen csap meg bennünket, ha egy régi templomba lépünk amelyben századok óta száll ég felé a tömjén, és ég az örök-més olaja, amelynek kölapjai alatt tudjuk, hogy ősek porladoznak és amelynek oltaírain ugyszólván szemünk láttára mállik ronggyá az egykor biborszínű selyem. De enni egy olyan tá-

nyérről, inni egy olyan pohárból — ámbárha a legszebb régi francia gyártmány is, — amelyből az enyészlet illata száll felénk: ez kissé kényelmetlen dolog és én soha nem tudtam jóízűen onni a Cecil néni asztalánál.

Cecil néni, mikor én először láttam, ötvenötvenöt éves lehetett. Még ebben a korban is elbájos teremtés, akin úgy hatott a vidéki varázsló által összetakolt selyemruha, mint valami pompás, nagy toalett. En úgy éreztem, hogy Cecil néni megörizte valahol a testén, vagy a szoknyája ráncai között annak a sok elragadtatásnak, annak a sok ünnepélynek a parfümjét, amelyekkel egykor szépségének hódoltak. Az éregség nem tudott urrá lenni fölötté, ámbár fejét ezüstszínű haj borította. Ez a hajszin inkább tartozéka volt az ő előkelő és graciózus lényének, amely mintha impregnálódott volna szobáinak rokokós izlésétől. Temperamentumos beszéde és nevetése, csodálatosan kecses mozdulatai: minduntalan emlékeztettek engem arra a korra, amikor a férfiak is puderozták a hajukat, míg az asszonyok olyan bájos koketteriával fogták fel a szoknyájuk szélét, mint a meiszeni porcellán-figurák a Cecil néni étagéjén.

Cecil néni életrajzi adatai, amelyek engem roppant érdekeltek, a következők:

Tizennyolc éves korában férjhez adták egy beteges urhoz, aki csakhamar meghalt. De még mielőtt ráborult az özvegyi fátal, Cecil néni már szeretője volt a Márta néni férjének.

Márta néni szomszédnője és legdrágább és legjobb barátja volt Cecil néninek. Kicsi, összefonnyadt asszony, akinek a tekintete még hatvan éves korában is naiv és tiszta volt, mint egy gyermeké. Ennek a két asszonynak a barátsága volt a legkülönösebb dolgok egyike, amelyet az életben megfigyeltem.

Azt már mondtam nektek, hogy Cecil néni szeretője volt a Márta néni urának. Ez a

viszony nem maradhatott sokáig titokban Márta előtt, annál kevésbé, mivel a két szerelmes heves temperamentuma lépten-nyomon átörte az ilyen esetekben szokásos gyöngédség és kimélet kényelmetlen bilincseit. Szavahihető emberekől hallottam, hogy egymás karjaiba borultak nem egyszer a Márta szobájában, addig, míg ő kiment a vaoerát kiadni vagy a gyereket megszoptatni. Es ámbár Márta — a gyáva emberek óvatosságából és valami különös szemérem-érzetből, amely őt pirította el a mások szígyényén — vigyázott helyettük, hogy meg ne lepje őket, akárhányszor előfordult mégis, hogy Cecil a feleség szemeláttára igazította meg deranzsirozott ruháját, vagy szétbomlott haját.

Ennek a husz esztendeig tartó viszonynak naponként meg-megújuló megaláztatása nem zavarta Márta néni abban, hogy tíz gyermeket szüljön az urának. Sőt talán az a nehéz feladat, amelyet a termékenység processzusa ró rá az asszonyi szervezetre, könnyítette meg neki elviselni férje hűtlenségét. Kicsi eszén és még kisebb erélyén szüntelenül anyai érzésének vagy asszonyi organizmusának elementáris ösztöne uralkodott, amely egész kicsi lányt összeforrasztotta annak a férfinak a lényével, akinek a vére annyiszor fogamzott meg a vérében.

Es mikor ez a férfi meghalt, Márta egész természetesen találta, hogy a Cecil kobelén sirja el özvegyi könnyeit. Nevetni fogtok, de való igaz, hogy a közös fájdalom szinte összeolvastotta ezt a két asszonyt, aki ugyanegy férfit szeretett és aki husz évig tartó, tolytonos együttlét alatt úgy megszokta egymást, hogy élni sem tudott egyik a másik nélkül. Ha nem íhätták meg mindennap egymással szemközt ülve uszonnakávéjukat, mind a ketten úgy érezték, hogy hiányzik valami az életükből.

Ilyen módon a férj, illetve a szerető halála mit sem változtatott azon a mindennapos közös-

lansabb a kifárasztott ellenzék, mely győzni nem tudott, mint az erejének még teljében álló ellenzék, melyet a közbefejt kormányválság mindenre inkább biztat, mint a szerezésre?

A passzív ellentállás elejtése óta immár kilenc nap telt el. Kormány még mindig nincs. De a szabadelvűpárt már széthullott háromfelé, a leglényegesebb felségjog már ott ácsorog az ellenzék előszobájában s a korona nemcsak elejtette az erős kéz politikáját, hanem kénytelen belenyugodni, hogy a kisebbség kezébe siklott a hatalom: megszabni, hogy mi hát a possibiliis politika. Szegény gróf Khuen-Héderváry már készen találta ezt a sivár helyzetet. Ő nem tehet róla, hogy idáig satnyultak a dolgok. De akik azt tanácsolták a koronának, hogy tegye rá a lábát a magyar politika archimedési pontjára, vajjon meg vannak-e elégedve az elért eredménnyel? Érdeemes volt-e felborítaniok a szituációt pusztán azért, hogy a romok maguk alá temessék mindazt, amit reméltek, ellenben az omladék közepette boszorkányos gyorsasággal alakuljon ki mindaz, amitől rettegetek?

BELFÖLD

Ferenc Ferdinánd és Magyarország.

Legutóbb néhány lap a trónörökös két nyilatkozatáról adott hírt, amely alkalmas arra, hogy a leendő magyar királynak Magyarország iránt való barátságosan indulatát ismét szóbeszéd tárgyává tegye. Az egyik úgy szövege, hogy a trónörökös szerint a dualizmus semmitsem ér és a legtöbb ideje volna már, hogy Magyarországot ismét okkupálják; a másiknak meg az a veleje, hogy a trónörökös csak tábornokai élén hajlandó Magyarországra jönni. Erre a két nyilatkozatra vonatkozik nyilván a következő *félhivatalos* cáfolat:

Az a Magyarországra vonatkozó állítólagos nyilatkozat, amelyet több lap az utolsó napokban Ferenc Ferdinánd főhercegnek tulajdonított, kézzelfogható rosszakaratu koholmány, és valóban nagyon sajnálatos, hogy némely lap ilyen ráfogásokat terjeszt, melyeknek cáfolása a főhercegtörönörökös érületével és méltóságával egyáltalában nem egyeztethető össze.

A katonai fegyelmi és becsületügyi eljárás reformja. Mint a Pester Lloyd értesül, a közös hadügyminisztériumban dolgoznak már a katonai fegyelmi

eljárás reformján. Az új fegyelmi eljárás a katonatiszti szolgálat különleges igényeihez alkalmazkodik. Nagyobb kihágások a szolgálati kötelességek és a tiszti állás tisztessége ellen már nem fegyelmi útra, hanem büntető és becsületbíróági eljárás alá tartoznak. mert ezek már azt mutatják, hogy az illető tiszt nem bír azokkal a tulajdonságokkal, amelyek a tiszti rang elengedhetetlen feltételeit képezik. A tisztek elleni fegyelmi megtorlások esetei tehát csak a kisebb vétségekre és hanyagságokra vonatkoznak, amelyek által a tisztek becsülete érintve nincs. Ebből következik, hogy a fegyelmi megtorlásoknak is olyanoknak kell lenni, amelyek a tiszt becsületét és tekintélyét nem sértik. E tekintetben valóban elavultak a mostani katonai fegyelmi eljárásnak a büntetésekre vonatkozó intézkedései. Éppen azért sürgősen szükséges a fegyelmi büntető határozatok reformja. Így a fegyelmi ügyből kitolyólag a tiszt ellen alkalmazott fogságbüntetés egy valóban rég letűnt korszak kérés maradványa és nem felel meg többé a mai feladatoknak és viszonyoknak. Ezt az anachronizmust tehát ki kell küszöbölni a katonai fegyelmi eljárásból. Különbösen ha a legénység látja hogy fegyelmi úton a tisztet is becsülik, biz ennek ez által csak a tekintélye csorbul. Az ő felsége által 1902. évi december 22-ikén jóváhagyott katonai becsületügyi eljárási szabályok a honvédségnél és a horvát-szlavon csendőrségnél 1903. évi augusztus 1-én lépnek életbe és ezzel egyszersmind hatályon kívül helyezték az eddigi eljárási szabályzatot. Az új rend életbeléptetése napján fel lesznek oszlatva a dandár becsületügyi választmányok, amelyek eddig működtek és az új szabályzat 10. szakasza értelmében az ügyeket a Budapesten működő külön választmány veszi át, amelyet az évi decemberben szerveznek. A honvédség- és lovas-ezredéknél felállítandó becsületügyi választmányok tagjait július folyamán választják meg. De a tagok mandátuma csak december hó végéig tart, mert ekkor új választások lesznek.

A válság.

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Budapest, június 23.

A helyzel képe tegnaptól mára nagyot változott. Új komplikáció pattant ki azon az értekezleten, amely a tegnapi megállapodás szerint volt ma délelőtt Kossuth Ferenc lakásán gróf Khuen-Héderváry és a függetlenségi párt bizalmi férfiai között. Tegnap ugyanis még az hallatszott, hogy a bán megajánlja a Kossuth Ferenc-féle régebbi kompromisszum-javaslatot, amely szerint a katonai javaslatokat visszavonják és csak az eddigi ujoncjutalékokat kéri, amivel szemben az ellenzék átbocsátja az indemnitást, a költségvetést és a kiegyezést. Ma aztán kiderült, hogy gróf Khuen-

Héderváry nem ezzel az ajánlattal jön, hanem a régi ujoncjutalékon felül még a taracküteghez szükséges 5900 embert is kívánja, sőt ezenfelül felhatalmazást arra, hogy a még szükséges 14.000 embert a póttartalékosokból hívják be. Ami azt jelenti, hogy vissza akarnak térni az eredeti javaslatra, amelyet Szell Kálmán minijárt kezdetben azért vont vissza, mert az ellenzék és vele egyetértve a volt nemzeti párt is tiltakozott ellene, mint a szerzett jogok sérelme ellen.

A bánnak ez az ajánlata nagy meglepetést okozott. Mert kiderült ugyan, hogy gróf Khuen-Héderváry már tegnap is említette a tarackokhoz szükséges 5900 ujoncot, de nem szólott a póttartalékosok behívásáról. Ma aztán még ez a módosított ajánlat is módosult, ami a helyzetet lényegesen megrosszabbította. A konferencián ugyanis még a békére hajlók is, nevezetesen Kossuth Ferenc, Justh Gyula és Polányi Géza kijelentették, hogy ezen az alapon szó sem lehet megegyezésről. A megbeszélésen résztvevők másik része pedig a mellett volt, hogy még az eddigi ujonclétszám mellett is csak nemzeti engedmények árán lehet leszerelni.

A hosszas tanácskozás így negatív eredménnyel járt. Gróf Khuen-Héderváry tudomásul vette a hallottakat, kijelentve, hogy érintkezésbe lép a bécsi körökkel és ha onnan delután hat óráig választ kap, ezt közölni fogja Kossuth Ferencel. Tudósításunk a következő:

(Értekezlet a szélsőbal vezetőivel.)

A mai nap fődekkessége az az értekezlet volt, mely Kossuth Ferenc lakásán folyt le a bán és a függetlenségi vezérférfiak között.

Tizenegy órakor összegyűltek Kossuth Ferenc lakásán Justh Gyula, Polányi Géza, Barabás Béla, Thaly Kálmán, Tóth János, Komjáthy Béla és Barta Odón. Ők voltak azok a képviselők, a kiket Kossuth Ferenc a bánnal való megegyezés alapján meghívott a konferenciára.

Gróf Khuen-Héderváry tizenkét órakor érkezett.

A bánnak Kossuth Ferenc bemutatta Barabás Bélát, Tóth Jánost és Barta Odónt, akiket még nem ismert, s aztán megkérte, hogy ismeresse jövetelének célját.

Gróf Khuen-Héderváry azon kezdte, hogy ő a békét hirdetni jött s a béke céljából a következő proposíciókat teszi:

A megalakítandó kormány a betérjesztett katonai törvényjavaslatot nem tárgyalja, de vissza sem vonja; kéri az indemnitás elfogadását, amely után, tekintettel arra, hogy az ujoncozásra már

ségen, amelyben husz év óta éltek. Márta ezenfelül, abban a fájdalom kultuszban, amelyvel a férje emlékének áldozott, Cecilől nem tudott megtagadni egy bizonyos kegyeletet. Tekintete fájdalommal és szeretettel siklott rajta végig, épp úgy, mint a karosszéken, amelyen a megboldogult ülni szokott, vagy mint a pamlogon, amelyen delutáni álmát aludta.

Cecil viszont, akinek soha nem volt gyermeke, most, hogy a szeretőjétől elárvult, úgy ragaszkodott a Márta gyermekeihez, mintha vér szerint hozzája tartoznának. Olykor-olykor el is fejejtette talán, hogy nem az ő véreből lettek. Fantáziáját nem is nagyon kellett megerősítenie, hogy elfelejtse azt a véletlenséget, az ő természetlenségét, amelyen talán mult, hogy nem ő lett az anyjuk.

II.

Abban az időben, amikor én Cecil néni megösmertem, a szép öreg asszony ezen a régi barátságán kívül még egy furesz szenvedélynek volt rabja. Különös előszeretettel látott a házában fiatal férfiakat és kiváltképpen olyanokat, akik nemrég jöttek lakni a kis városba és ilyen módon a helyi viszonyokkal nem voltak ösmérsők. Ezeket valóságoslag a szárnyai alá vette: kosztot ajánlott nekik — részben ő maga etette agyon őket, úgy hogy nem egy kedvence gyomorbeteg lett — megmondta, hogy kívül tisztasságá fehérméniüket, bevezette őket a társaságba: szóval mindenképpen azon volt, hogy boldoguljanak. De a dolog természetétől és minden nagy emberi szenvedély példájára, az őve sem túrt meg osztozkodást. Senki nem emlékezett arra, hogy Cecil néninek egyenél több kedvence lett volna egyszerre. Sőt szeretete, a szenvedélyig felfokozva és lefogalva egy új alak által, nem egyszer csapott át gyűlöletbe a régi iránt.

Mivel félreeső, kis városban lakott, amely-

nek új jövevényei nagyobbára igénytelen alakokból, telekkönyvezetőkkel, albirókból, kezdő ügyvédekkel és orvosokból teltek ki, Cecil néni nem válogathatta valami előkelő gárdából a kedvenceit. De ez őt — amár ő maga előkelő, ötleles és finom volt, mintha csak a XIV. Lajos udvaránál töltötte volna fiatal éveit — éppenséggel nem zavarta. Illuziókért neki nem kellett a másikra szorulnia, ezekkel bőven ellátta őt saját nagyvívésége. Azután meg a sok férfival való érintkezés megtaníthatta őt arra, hogy a nagystíli férfiak mily ritkák és emberi gyarlóság tekintetében a közepszeriekkkel mennyire rokonok.

Csalódás sohasem érte Cecil néni. Némely kedvence kinevette a háta mögött és idővel mindegyik hűtellen lett hozzá. A leghűlebbek persze azok lettek, akik az ő pártfogási szenvedélyének köszönhetőek állásukat és kenyerüket. De Cecil néni mindig újra megvizsgálódott és soha nem okult a multak példáján. Ezernyi csalódás után szíve mindig újra megnyitott az új illúziók befogadására.

Amár a kis város közönsége rég pálcát tört a Cecil néni érnei felött, meg vagyok róla győződve, hogy nem egy ilyen viszonyra elmulott, a nélkül, hogy a jó erkölcs miatta elpiroslott volna csak egyszer is. A végtelék érintkezése és a sokat élt nagyvívő asszony megerőszedvén, szívesen visszatér a leányos ábrándokhoz. És kiváltképpen Cecil néni, aki mindent annyival izselles cselekedtet és akiben gyönyörűen olvadt össze az ünnepeletéshez szokott szép asszony ama soha el nem muló vágya: hogy mindig legyen egy fiatal férfi az oldalánál, aki ő vele törődik, a ki nem elégtett anyai szótton szelidségével, amely inkább szeretni kíván és a másikról gondoskodni, mint önző módon szeretetni.

Az anyai ösztön határozottan nagy szerepet játszott a Cecil néni előrehaladott korának szerelmeiben. Erre vallott az is, hogy az ujonnan

jöttékhez ragaszkodott nagyobb előszeretettel, akik egy női szív gyöngödségére és az otthon melegére jobban rászorultak. A férfiakhoz való viszonyának lényege most már igazán csak a férfi naivitásán, vagy brutalitásán mulott. Mert Cecil néni ötvenéves korában sem volt még az az asszony, aki visszautasítson egy pástororát. De mint minden asszonynak, neki is jól esett, ha a szeretett férfi oly naiv volt, hogy őt szentnek higgye. És szívesen lemondott más egyéb vágyak teljesüléséről, csakhogy szíve férfira megmaradjon ebben az illúzióban.

III

Kiskorában én hozzá kerültem; Cecil néni egy szép és kedves fiatal orvost tünnetet ki kegyeivel.

Az illető egy anyai barátnőt megillető tisztelettel nézett föl Cecil néniére és halálosan szerelmes volt a Márta néni tizennyolcesztendő leányába, Annuskába.

Egy napon aztán kipattant a nagy titok, amelynek nyomán Cecil néni újra egy családdal lett gazdagabb. Akkor, egyetlen-egyszer, láttam Cecil néni bájtalanok és öregnek.

— Ez hát a barátság! Ez hát a hála! — vágta sűrű könnyhullatások között a megrémült, szelid Márta néni és a tudatlan, naiv kis Annuska arcába. Ezért dédelgettek benneteket szivemen, amióta éltek! El tudtat felejteti, te hűtelen hitves, el tudtat felejteti, te hálátlan gyermek, hogy az én karjaimban lehetel ki lelkét az, aki nekéd férjed, nekéd pedig apád volt?! Nem szégyenlitek, hogy ti férje vadászni jártatok az én tiszta és szent hajlékomba?! Alattomosan rámtörtetek, hogy elraboljátok tőlem szomorú, öreg napjaim egyetlen és utolsó örömét. Na hát, én azt kívánom, hogy az Isten verjen meg benneteket azért, amit velem cselekedtetek!

Tíz perc múlva azonban, egy hirtelen elérkezéskor utána, alatti, vagyont érő ékszerek

égető szükség van, következnie az *ujoncjavaslat* tárgyalása, a *tavalyi létszámmal*. Ezenkívül kér a bán a *tarackútegek számára 5900 ujoncot*, s mivel a katonai javaslatban kért létszámmelére okvetetlenül szükség van, az *ujoncjavaslatban* volna egy szakasz, amely szerint megengedné a törvényhozás a kormányknak, hogy a *hiányt póttartalékosok behívása által fűdözze addig is, míg a létszámmelérés megszavazatik. Kossuth határozati javaslatának elfogadásáról szó sem volt, arról szó sem lehet.*

A bán előterjesztése után *Kossuth* Ferenc kérdéseket intézett hozzá a szabadelvűség, a házszabályok szigorítása, a Széll-féle tisztességes kormányzás szellemének megtartása, a Ház fölölzetlása és a horvát kiegyezés ügyében. Ez utóbbi kérdés arra vonatkozik, hogy a bán eddig a horvát kiegyezésben a horvát érdekeket képviselte, s nem tartja-e ennél fogva inkompatibilisnek azt, hogy ezután a magyar érdekeket képviselje?

Ezekre a kérdésekre a bán olyan megnyugtató feleleteket adott, hogy senkinek sem volt rá ellenvétele.

Szóba került azután a tarackok részére szükséges 5900 ujonc kérdése.

Tóth János figyelmeztette a bán, hogy erről a követelésről *Fejérváry* a télen a képviselőházban egy beszédében lemondott; kijelentette *Fejérváry*, hogy mivel a tarackok öszre ugysem készülnek el, nincs szükség ezen a címen létszámmelérésre se.

Gróf Khuen-Héderváry ez a kijelentés nagyon meglepte, megvallotta, hogy *erről nem volt tudomása*; utána néz a dolognak s ha ez az öt-ezerkilencszázötven emelés nem tényleges szükséglet, akkor ő is elláll ennek a követelésétől. A póttartalékosok behívásáról azonban semmi esetre sem mondhat le, mert ahhoz a hadügyi kormány felelősenül ragaszkodik. Kérte a függetlenségi pártiakat, hogy fogadják el ezeket a javaslatokat.

Ezután a jelenlét függetlenségi mind föl-szóvalak; mindegyiküket meglepte a bánnak a póttartalékosok behívására vonatkozó előterjesztése, mert erről tegnap a bán nem nyilatkozott sem *Justh Gyula*, sem *Kossuth* Ferenc előtt. Ez a meglepetés mindjárt el is döntötte a mai értekezés sorsát.

Justh Gyula szívesen megragadná a kibontakozás módját, azonban szerinte a bán olyan előterjesztést tett, hogy az már alapszámban kizárja a megegyezést.

Hasonlóképpen nyilatkozott *Komjáthy Béla*, *Thaly Kálmán* és *Polónyi Géza* is.

Barabás Béla kijelentette, hogy 6 *egyetlenegy ujonc megszavazásához sem járul hozzá*; *nemzeti engedményeket követel még akkor is, ha csupán rendez ujonclétszám megajánlásáról van szó*. A magyar eredekek számára a magyar vezényleti nyelvet föl-tel-lenül követeli. Ő és barátai ez álláspont mellett a legelkeseredettebben küzdeni fognak s akármely kormány követel csak egy emberről létszámmel-

ajándékozott a kis menyasszonynak és mint egy jó anya, kezeit összekulcsolva kérte az istent, hogy halmozza el egykori szeretője gyermekét a legteljesebb boldogsággal.

Cecil néni egyáltalán mindazokból az ellentétekből volt öszgyurva, amelyek nekünk, gondolkodó embereknek, az aktív és impulzív természetek lélektanának megértését oly nehéz teszik. En például azt hittem, hogy Cecil néni bele fog halni ebbe a legújabb csalódásba. De 6 másnap már mosolyogva fogadta azokat a szerencsekívánatokat, amelyeket hozzája intéztek mint a fiatalok szerencskézü házasság szerzőjéhez. Sőt meg vagyok róla győződve, hogy pár hét múlva természetesen csodálatos simulekónyságánál fogva, amellyel könnyen felelte a multait, már csak nagyritkán — talán csak az elalvás, vagy a felébredés fél-éber állapotában, amikor a homályos öntudat közelében fájdalmasan sajognak az erőszakosan behésgesztett sebek — emlékeztet egészen bizonyossággal arra, hogy a dolog egészen más-képpen történt.

A fiatalok esküvőjének napján azonban hirtelen rosszul lett és nem vehetett részt a lakodalmi vacsorán. Emlékei mindenfelőlről megostromolhatták ezen a napon, mert este lámpát sem gyújtott szobájában és egy karosszékre húzóva — míg a hold fénye rástűtött szép, őz fejére — sirt, sirdogált csendesen.

Am kilenc óra felé a szobaleány vendéget jelentett. Sípss ur, az új albiró óhajtott tisztelni Cecil néninél. Cecil néni bizonyára már elfeledni méltóztatott, hogy ekkor és ekkor megengedte neki, hogy eljőjön egy este teára. Ő azonban emlékezetébe véste ezt a megtisztelő meghívást és most itt van, ha ki nem dobják.

Cecil néni máskor bizonyára megmosolyogta volna ezt a krumpli-orrú, haresaszú és haresabajszu fiatalembert, aki most, télen is, fehér kamáslit viselt és akinek nem volt más vágya, mint az, hogy bejusson a jó társaságba. De ma

lét is, az ellen a most megindult engesztelhetetlen harcot fogják vívni. A bán által említett súlyosabb következményektől nem félnek, mert még nem rendült meg a hitük a király által letett eskü szentségében.

Valamennyi jelenlévő képviselő elmondotta a maga nézetét, amelyből a helyzet következő képe alakult ki: *Kossuth* Ferenc, *Justh Gyula*, *Polónyi Géza* és *Komjáthy Béla* hajlandó volna békét kötni, de csak úgy, ha ez az ujonclétszám sorparítása nélkül lehetséges volna; *Barta* Ödön, *Barabás Béla*, *Thaly Kálmán* és *Tóth János* ellenben nemzeti engedmények nélkül még a rendes ujoncjavaslat ellen is küzdeni akart.

A tanácskozás háromnegyedkettőig tartott, végül abban történt megállapodás, hogy a bán gondolkozni fog azokon, amiket az értekezleten hallott. Ha ma delután *Kossuth* határozott feleletet küld abban a kérdésben, hogy mit engedhet és mit nem, akkor a párt ma esti értekezlete már foglalkozik ezzel a tárggyal is.

(A bán tárgyalásai.)

Gróf Khuen-Héderváry Károly ma folytatta a politikai pártok korifeusainál való látogatásait. Reggel először meglátogatta *Hieronymi* Károlyt, *Szentiványi* Árpádot, *Hodossy* Imrét. Tíz óraker hazahajtatott a Teleki-palotába, ahol már várokozott rá *Nagy* Ferenc államtitkár. A bán és *Nagy* Ferenc fölmentek a pénzügyminisztériumba s *Lukács* László pénzügyminiszterrel volt nagyon hosszas tanácskozás. Innen a bán *Kossuth* Ferenc lakására hajtatott.

Kossuth lakásán való értekezés befejezése után a bán meglátogatta *Rakovszky* Istvánt, onnan *Szederkényi* Nándornak, a másik függetlenségi csoport elnökének lakására ment.

Félhivatalosan a bán mai látogatásairól a következő kommunikét adták ki:

Gróf Khuen-Héderváry horvát bán ma a függetlenségi párt bizalmi férfival tartott értekezlet után hosszabban értekezett előbb *Rakovszky* István országgyűlési képviselővel, azután pedig a 48-as párt bizalmi férfival, *Szederkényi* Nándorral, *Holló* Lajossal, *Szűcs* Istvánnal és *Bartha* Miklóssal, akik előtt kifejtette a többi ellenzéki pártokkal már közölt munkaprogramját. Ezekután dr. *Falk* Miksa országgyűlési képviselőnél tett a bán egy óráig tartó látogatást.

Este 8 óra felé a bán megjelent a szabadelvűpártkörben. *Gróf Khuen-Héderváry* előreláthatólag még a mai est vagy a holnapi délelőtti folyamán abban a helyzetben lesz, hogy választ adhat a függetlenségi pártnak arra a kérdésére, mennyiben mondhat le a hadügyi kormány a tarackútegekhez szánt legénységéről, illetőleg a póttartalékosokra a hadsereg egyéb szükségletei fedezésére leendő behívásáról, vagyis azon követelményekről, amelyeket a bán a függetlenségi párt bizalmi férfival ma tartott értekezletén támasztott. Attól a fogadtatástól, amelyben

még ennek a megjelenése is felmelegítette az elhagyatottság hidegétől fázó lelkét. Lámpát gyújtott és rendelkezett, hogy behozzák a számóvárt. Majd eszébe jutott, hogy van még az azokból a teasüteményekből, amelyeket más valaki számára készített pár hét előtt annyival gondnal és szeretettel. És így történt, hogy a hütelen kedvenc számára készült édességnek a morzsái *Siposs* urnak jutottak...

Siposs ur pompásan érezte magát a Cecil néni előkelő, illatos szalonjában és csak éjtél felé gondolt a távozásra. Cecil néni láthatóan meg volt vele elégedve, úgy találta, hogy éppenséggel nem ostoba, csak még járatlan egy kicsit. Szívesen meghívta máskorra is és *Siposs* ur lelkes hangulatban azzal az ígérettel távozott, hogy gyakran teszi majd tisztelőt...

Nálamnál rosszabb szemű megfigyelő is észrevehette volna, hogy a Cecil néni hetek óta tartó esondés szomorúsága csaknem egészen eloszlott ezen az estén. A régi, jókedvű csevegés között látott éjszakai toaletttel való bibelődéséhez. És mig szoborserény szép kezeit vazelinnel kenegette, halkított hangon szóló hozzám:

— Ez a *Siposs* egész jóra való fiatalember. És tudod, hogy grófné volt az anyja? Nekem megvallotta ma este. Mások előtt nem akar tűnetni előkelő származásával.

En majdnem elnevettem magamat és kissé sajnáltam Cecil nénit, amért ilyen szokatlan eszközökkel kell reliefet adnia a *Siposs* ur igénytelen és neveléses alakjának. Szánalmam megindultsággá fokozódott, amint füleimhez jutottak Cecil néni esteli ájtatosságának szavai, amelyeket hívő lélekkel, imaszámolyára borulva, félhangon mormogott. Cecil néni hálát adott a minden élők Urának, hogy rajta egész életén át, épp úgy, mint e mai napon is, megkönyörült, reásepeget belze árva szívére végtelen malasztjának gyógyító talzsamát.

ez a felvilágosítás részesül, függenek majd a további lépések.

Gróf Khuen-Héderváry ilyenformán a legjobb esetben holnap délben menne Bécsbe, ahol még a holnapi napon jelentést tenne ő felségének küldetése eredményeiről és még az este visszatérne Budapestre, hogy azután csütörtökön lépéseket tegyen egy új kabinet megalakítására.

A mai nap eseményei folytán a kabinetalakítás kalendáriuma is halasztást szenvedett és nem valószínű, hogy az új kabinet csak a hónap utolsó napján fog a parlamentnek bemutatkozhatni, előreláthatólag ugyanazon a napon nyújtják be a parlamentnek az új kvótatörvényről szóló javaslatot, amelynek alapján azután a legfelsőbb döntés előkészíthető lenne.

(A függetlenségi párt értekezlete.)

A függetlenségi és 48-as *Kossuth*-párt ma este népes értekezleten beszélt meg a pártnak a válság kérdésében követendő magatartását. Az értekezleten, melyen a pártnak majdnem minden tagja megjelent, *Kossuth* Ferenc elnökölt. Az érdelemes tanácskozás előtt *Komjáthy* Béla szóváltotta a *Magyar Szónak* tegnapi számában megjelent s személyére vonatkozó közleményét s kijelenti, hogy az abban foglaltak téves információknak alapulnak. *Bedőházy* János, a *Független Magyarországnak* némely közleménye ellen emel kitogást s kijelenti, hogy a nevezett lap tegnapi számában foglaltak némely részükben nem felelnek meg a valóságnak. *Justh* Gyula és *Thaly* Kálmán hozzászólása után az értekezlet elhatározta, hogy a két lap által tévesen közölt dolgokat a mai úlésről kiadott jelentésben demantálni fogja.

Az értekezlet ezután áttért a napirendre s első sorban *Tóth* János jelentését hallgatta meg, aki beszámolt arról, hogy husz képviselőtársával a képviselőház összehívását kérte a Ház elnökénél. E kérdésüket avval indokolták, hogy az alkotmányra nézve veszélyt látnak abban, hogy a király az országon kívül, idegen államférfiak tanácsával élve, akarja megoldani a válságot. Együttal avval is indokolták a képviselőház összehívását, hogy föliratot akarnak intézni a királyhoz, kérve őt, hogy a válságot a magyar fővárosban magyar államférfiak meghallgatásával oldja meg. Szólv indítványozza, hogy a csütörtöki ülésen a párt tegyen indítványt arra nézve, hogy küldjenek ki egy felirati bizottságot, amelynek az volna a hivatása, hogy két nap alatt készítse el a királyhoz intézendő föliratot. Ha a többség — ami egyébként előrelátható — nem fogadná el ezt a javaslatot, a függetlenségi pártnak a vita keretében mégis alkalma nyílik arra, hogy rámutasson az alkotmányos sérelmekre s módjában lesz e sérelmek ellen orvoslást követelni. Szólv ezután bejelentette, hogy *Apponyi* Alberttel abban állapodtak meg, hogy a Ház összehívásának indoklásához mindenki hozzájárulhat, a fölirati indítványhoz azonban csak a párt egy tagjának lehet szava. E megállapodás ma levelet intézett szólvhoz, amelyben tudatja vele, hogy a Ház összehívását a házszabályok értelmében el kellett ugyan rendelnie, de a beadványt vagy formális indítványt kell tekintenie s ez esetben mindenki hozzájárulhat, vagy napirend-indítványnak s akkor csak négyen szólhatnak hozzá. Ennél fogva a Ház elnöke e kérdés megbeszélésére holnap délelőtti pártközi konferenciát hív össze a parlament épületében. *Apponyi* Albert a holnapi pártközi konferenciára *Justh* Gyulát, *Kossuth* Ferencet és *Tóth* Jánost hívta meg. Ezután arra kérte szólv az értekezletet, hogy tett intézkedéseiről adják meg neki az utólagos jóváhagyást.

Komjáthy Béla: Helyesli, hogy a képviselőházat összehívják, de helytelennek tartja azt, hogy más pártbeliek is részt vegyenek a holnap délelőtti tanácskozásban.

Tóth János: Részletesen elmondja az összehívás történetét, amiből kitűnik, hogy az összehívást a többi pártok bevonásával a függetlenségi párt kezdeményezte.

Az értekezlet e részletes fölvilágosítás után örömmel vette tudomásul a tett intézkedéseket.

Krasznay Ferenc: Szót kér s annak megállapítását sürgeti, hogy kik szólaljanak föl a csütörtöki ülésen.

Rátkay László: Kijelenti, hogy a csütörtöki ülésen a bán a leghevesebben meg fogja támadni, mert őt az erőszak emberének s a bécsi katonai diktatura küldöttjének tartja, aki ellen a legmesszebbmenő harcot és ellentállást kell kifejteni.

Kossuth Ferenc: Előadja, hogy minő kérdéseket intézett a bánhoz.

Bakonyi Samu: Azt tartja, hogy ha a bán kabinet megalakítására megbízást kap, úgy személyét és politikáját jogosan veszik kritika alá. Ha a bán, minő magyar miniszterelnök, olyan politikát akarna folytatni, mint amint ő Horvátországban folytatott, egy pillanatra sem lehet őt tűrni. Kéri az elnökséget,

adjon fölvilágosítást arra nézve, hogy a bán milyen álláspontot foglal el a katonai javaslatok kérdésében.

Komjáthy Béla: Kijelenti, hogy addig, amíg a bán kabinetjét nem alakította meg, személyét nem kell bírálat tárgyává tenni, annál is inkább, mert hisz a párt már tárgyalta vele. Nem helyesli a fölirati indítványt, hanem indítványozza, hogy a párt határozati javaslatot nyújtson be a válság dolgában, amelyben a törvényre hivatkozva, nyoma legyen annak, hogy a párt tiltakozott az ellen, hogy magyar ügyeket, magyar tanácsosok meghallgatása nélkül intézzenek el idegen tanácsosokkal, idegen földön.

Krasznay Ferenc: Ezt időelőttiinek és logikátlanoknak tartja. Időelőtti, mert ma még nem lehet a csüörtöki ülés tárgyában határozni, hanem be kell várni a holnapi nap eseményeit s tudni kell, hogy a bánal való tárgyalások minő eredményre vezetnek. Csak ekkor lehet a továbbiak dolgában határozni.

Barta Ferenc: Hozzájárul Krasznay fölhogásához. **Kossuth Ferenc** ezután részletesen számol be arról a beszélgetésről, mely közte és **Khuen-Héderváry** közt folyt.

A bán megérkezésekor azt a kérdést adta elő Kossuth, hogy a bán adja elő szándékát és missziójának célját.

— Tapogatózni jöttem — így szölt a bán. — *Bétekés szándékaim. Rendet akarok csinálni s főn akarom tartani a törvényt uralmat.*

— Mindkettőnknek, — így folytatta ezután Kossuth — *Justhnak is, nekem is, az volt az impresszió, hogy a bán az én határozati javaslatom alapjára akar helyelkedni. Ez az impresszió azonban ma tévesnek bizonyult.*

A katonai kérdések érintése előtt azt kérdeztem még a bántól, hogy politikáját milyen szellemben akarja irányítani.

A bán így felelt:

— *Szabadelvi irányban, hisz szabadelviséget az egyházpolitikai utak idejéből ismerhetik. Kijelentem akkor elveimet bőven.*

A harmadik kérdésem ez volt:

— Tervezi-e a házszabályok szigorítását?

— Nem — felelt a bán — de ha később szükségét látnám, erre is rászánám magamat. Természetes azonban, hogy csakis pártközi megállapodás alapján fogják hozni a házszabályok módosításához.

— Feloszlaná-e a Házat? — volt a negyedik kérdés.

— *Ezidőszert nem gondolok erre, csak ha a viszonyok úgy alakulnának. Ezidőszert azonban ez irányban nem tehetek ígéretet.*

— A ház-rendszert kívánja-e folytatni? — kérdeztem tovább.

— *Igen. A jog, törvény és igazság alapján állók én is s el akarom felelni, hogy ezidőzt horvát bán voltam. Széll Kálmánnak régi barátja és híve vagyok.*

— Szabad keze van-e a horvát kiegyezési és pénzügyi kérdésekben? — kérdeztem tovább és hozzátettem: — Magyar ügyet akar-e védelmezni?

A bán felelt:

— Magyar ember más nem is tehet.

Áttérve a katonai kérdésekre arra kértem a bánt, hogy fejtsse ki előttem ebbeli álláspontját.

— Meg kell adni mindazt — mondta a bán — amire tényleg szükség van. A tarack-ütegekhez. A többi 16 000 főre vonatkozólag természetesen a 6000 főre vonatkozó létszám alapján mindenki besorozotik, aki erre alkalmas. A felemelt és még felemelendő létszámhoz szükséges legénységnek végleges számbavétel csak akkor történne meg, mikor a véderő szerves rendezésére kerülne a sor.

A bán e nyilatkozatára, a párt hét küldötte egyhanguan azt a véleményét nyilvánította, hogy ez a terv nem kongruál Kossuth határozati javaslatával, mert tényleges létszámemelést tartalmaz s mert a többi 16 000 főre vonatkozó előterjesztés szintén létszámemelést s póttartalékosok behívásával, ami ellen a szabadelvi párt is tiltakozott s az első javaslatot vissza is vona.

A párt álláspontja tehát az, hogy egyetlenegy ujonccal többet sem enged megszavazni s ez ellen minden rendelkezésre álló eszközzel küzdeni fog. Ha pedig a békelétszám emelésére föltétlenül szükség van, ezt csak az 1867. XII. törvényekben leletetett elvek szerint lehet elérni.

Kossuth Ferenc ezután jelezte, hogy a bánal folytatott konferencián **Tóth János** hivatkozott **Fejérváry**nak január 28-án tartott beszédére, melyben kijelentette, hogy az általa követelt ujonclétszámemelést még nem immínsen szükség és ezt a jövőre való tekintettel kéri már most. Ez a bán rendkívül meglepte s kijelentette, hogy erről neki illetékes helyen mit sem mondtak. Ha tényleg nincs rá szükség, ő is elől e követelésétől.

Justh Gyula: Részletezi és precizozza az eddigi elmondottakat. Nagyobb pénz- vagy véráldozatot csak

azon az uton lehet a párttól kapni, ha jelentékeny nemzeti vívmányokat adnak. Ha most ilyen vívmányokat nem adhatnak, úgy ujonc-többletet se kérjenek. A nemzetnek a 67-ki törvényből folyó jogait meg kell adni. Ha ujoncemelést akarának jelentékeny nemzeti vívmányok nélkül, azt a párt meg nem adja s haromodorát meg nem változtatja.

Rákosi Viktor: Szóváteszi az estilapoknak azt a hírt, hogy a bán megínyegezte a pártot. Kérdi, hogy való-e ez?

Justh Gyula: Kijelenti, hogy az ilyen formában nem áll, mert a bán csak azt jelentette ki, hogy ha a békés kibontakozás előfeltételeit meg nem találja, akkor nem vállal missziót, de hogy azután mi következik, azt ő nem tudja s ezért felelősséget nem vállal.

Bakonyi Samu erre a következő határozatot nyújtotta be, mely, véleménye szerint, megfelel a párt hangulatának:

Az országgyűlési függetlenségi és 48-as párt örömmel veszi tudomásul bizalmi férfiak eljárást, amely a katonai javaslatokkal szemben elfoglalt nemzeti álláspont teljes kidomborítását foglalja magában, a párt kiküldöttjeinek nyilatkozatait teljesen magáévá teszi s ennél fogva továbbra is ragaszkodik amaz elhatározásához, hogy az ujoncjutalék emelését bármely esetben minden erejével megátolja és már most kijelenti, hogy eddigi magatartását minden olyan teheremelés tartalmazó katonai javaslattal szemben folytatja, mely a nemzeti követelések kielégítését mellőzi.

Komjáthy Béla: Helyesli a javaslatot, de korainak tartja. **Thaly** és **Justh** ugyanezt a fölhogást osztják, mert a bán ígért válasza a két legfontosabb kérdésre még nem érkezett meg.

Bakonyi magáévá tette **Komjáthy** fölhogását, mire **Kossuth** Ferenc berekesztette az ülést avval, hogy a tanácskozást holnap este 6 órakor folytatják, mire remélhetőleg a bán válasza megérkezik s a párt abban a helyzetben lesz, hogy a bánal szemben követendő eljárás dolgában véglesen határozhat.

A függetlenségi párt: mai értekezletéről a következő jelentést teszi közbe:

A függetlenségi és 48-as párt ma este **Kossuth** Ferenc előketei aitt a válság által indokolt rendkívül népes értekezletet tartó, melyen a 67. és 65. tiszta részt. Napirend előtt szóva tettelet a *Független Magyarország* ma reggei számában a bánal folytatott tegnapi megbeszéléseknek teljesen hamis színben, tendenciózus közleménye, valamint a ma este megjelent lapokban a bánal folytatott tárgyalás téves előadása. Áttérve a napirendre, **Tóth János** bejelenté, hogy huszmadmagával e hó 21-ikén azon kérelmet intézte a Ház elnökéhez, hogy tekintettel a válságos helyzetre és a válság elhuzódására és különösen a békelétszám emelésének alkalmatlan eljárására, hogy ezen válságos helyzetben az ország sorsának intézését nem magyar államférfiakkal és nem itt az ország szívében, hanem külföldön, idegen tanácsosok által körülvéve óhajta elintézni, csüörtökre a képviselőházat ülésre hívja össze. A békelétszám emelését eleget tett, bár **Széll Kálmán** ellenzete, hozzájárult az elnök ahhoz is, hogy a Ház összehívása kérdéséhez mindenki hozzászólhat, mégis ma hozzá intézett levélben azon felfogásnak ad kifejezést, hogy az összehívás kérdése tulajdonképpen csak napirend-kérdés s ahhoz a házszabályok szerint csak négy szómonk szólhat. **Tóth János** az elnök e felfogását helytelennek és tévesnek jelenti ki, de reméli, hogy az elnököt erről holnap a képviselőházban különböző pártok meghívott tagjaival tartandó értekezleten meg tudja győzni. Az értekezlet a bejelentés hálás köszönettel egyhangulag tudomásul vette, mert mindenki szükségét érzi annak, hogy a békelétszám emelésének eljárása szóva tettezzék, hogy e tárgyban a királyhoz írtair intézessék, de azon kérdést, hogy csüörtökön kik szólaljanak fel, annak tudomása nélkül, hogy a Ház elnöke hánynak adja meg a felszólalási jogot, eldönteni még nem lehet s ezért szükségesnek tartja, hogy ennek megalapítása végett pártertekezlet tartassék holnap este hat órakor.

Kossuth Ferenc elnök kéri a párt tagjait, hogy a bán személyét, tekintettel, hogy még tárgyalásban vannak vele, ne támadják.

Ráthay László kijelentette, hogy a párt az elnök kérését magáévá teszi, ő saját nevében a legkíméletlenebb módon támadja a bánt.

A napirend második tárgya terve, **Kossuth** Ferenc jelentést tesz a bánal folytatott tárgyalásról. A bán kijelentette, hogy tapogatózni jött és távol áll tőle a harc, és a tegnapi tárgyalásokból az volt az impresszió, mintha a bán teljesen magáévá tette volna a párt megbízásából **Kossuth** Ferenc által előterjesztet javaslatot. Kénytelen azonban most bevallani, hogy ez az impresszió a mai beszélgetés után hamisnak bizonyult. **Kossuth** kérdéseket intézett a bánhoz. Az első kérdés az volt, hogy tisztán szabadelvi programot szándékozik-e követni, amit a bán kijelentett s ezt is, hogy a házszabályokat nem kívánja módosítani, azt pártközi megállapodás alapján későbbre tartja fenn, a Házat sem akarja most feloszlatni. Erőszkos kormányzást sem akar, mert **Széll Kálmán** tanítványa. A horvát kiegyezésre nézve kijelenti, hogy horvát bán mivolta befolyással nem lehet. A katonai kérdéseknél azt kívánja, hogy az indemnitás után az ujonclétszám megajánlásáról szóló törvény tárgyalassék le, amely javaslattal csak az eddigi ujonclétszám kéretnék, de a delegáció által

megszavazott 5900 ujonc a tarackütegekhez megadásék. A megbízottak kijelentették, hogy a tavalyi létszámmal többet nem adnak, s téved a bán, mert a delegáció csupán a kötségeket ajánlotta meg, de az országgyűlés az 1902. évi kötségtelést nem szavazta meg. A bán e kijelentés által meglepetve, kijelentette, hogy erre nézve informáltia magát, s ha így áll a dolog, elől tőle. A bán követelte, hogy a véderő végleges szervezéség a hadsereg hiánya 16 ezer póttartalékos behívásával pótolassék, e kivánságnak azonban a megbízottak ellene szöltak.

Justh Gyula előadja, hogy a megállapodás az lenne, hogy a párt ezuttal még hajlandó volna keresztülbecsótani a régi ujonclétszámot, de csak nemzeti vívmányokért.

Bakonyi Samu határozati javaslatot terjeszt be, mely szerint az országos függetlenségi és 48-as párt a bizalmi értekezlet eljárást örömmel veszi tudomásul, azok nyilatkozatait magáévá teszi a párt és ragaszkodik annak elhatározásához, hogy az ujoncjutalék emelését minden erejével megátolja.

Komjáthy, **Thaly** és **Justh** helyeslik a javaslatot, de azt még korainak tartják, mert a bánal a tárgyalások folytak.

(Mit kíván **Khuen-Héderváry**?)

A **Kossuth** Ferenc lakásán megtartott értekezlet elől, amint ez fentebb közölt tudósításunkban olvasható, a bán részletes előterjesztést tett azokról a kivánságokról, amelyeknek teljesítése fejében a katonai javaslatok tárgyalását felfüggesztenék. Ezek a kivánságok az értekezletről kiadott közleményben nincsenek szabatosan felsorolva, nevezetesen egész helytelen az a rész, amely a póttartalékosok behívásáról szöli. Ez félreértésből került bele a közleménybe. A bán által előterjesztett kivánság ugyanis a következőképpen szölt:

Abban az esetben is, ha a törvényhozástól most nem kéri a fölemelt ujoncjutalék megszavazását, gondoskodni kell a hadsereg békelétszámában támadt lézagok betöltéséről. Ezt az előterjesztés biztosítani akarja már most arra az esetre, ha bizonyos idő múlva a fölemelt ujoncjutaléket törvénybe iktatják. A mostani magyar ujoncjutalék tudvalevőleg 105.000 fő, a póttartalékba pedig jut a monárkia két államából összesen 80.000 ember. Ha a törvényhozás most csak az eddigi ujoncjutalékon szavazza meg és ennek alapján 105.000-en felül szolgálatra alkalmasnak talál hadköteleseket a póttartalékba sorozzák be, akkor hiába emelik például novemberben vagy decemberben az ujonclétszámot, a szükséges számú legénységet nem lehet több előteremteni 1904. októberig, mert a póttartalékból venni nem lehet a szerzett jogok sérelme nélkül. Az ajánlat tehát az, hogy a békelétszám kiegészítésére szükséges 15.000 ujoncot sorozzák be a 105.000-en felül már most, azonban a sorozás után azonnal szabadságolják és csak akkor hívják be, ha a parlament az ujonclétszám felemelését megszavazza. Ha pedig ez 1903. december 31-ig meg nem történik, abban az esetben a 105.000-en felül besorozott 15.000 ujonc is azonnal a póttartalékba lép át. Ez volt a bán előterjesztése, amint ezt a következő felhivatalos közlemény is megmagyarázni igyekszik:

Néhány estilap tévesen közölte gróf **Khuen-Héderváry**nak a katonai javaslat ügyében tett előterjesztését. A propositió valójában ez volt: A tarackütegek számára megszavazandó volna 5900 ujonc. További 15.000 ujonc szintén besorozandó volna ugyan, azonban — és ebben áll az eltérés a mostani katonai javaslattól — ezeket az ujoncokat nyomban szabadságolnák és tényleges szolgálatra csak az esetben hívnák be, ha a képviselőház még az 1903. év folyamán megszavazná a felemelt létszámot. Egészen téves e szerint az estilapoknak az a jelentése, hogy a tarackütegek legénységén felül még szükségelt 15.000 embert a póttartalékból vennék és tényleges szolgálatra behívnák. Ellenkezőleg, e most sorozandó 15.000 ujonc is 1904. január 1-én a póttartalékba lépne át, ha addig a parlament a létszámemelést meg nem szavazná.

A függetlenségi párt bizalmi férfiai azonban ebben az alakjában sem voltak hajlandók a propositiót elfogadni, azt votvén ellene, hogy ez voltaképpen más alakban a póttartalékosok behívásának elejtett terve, mert e szerint azt a 15.000 hadkötelest soroznák be, akit jogszerint a póttartalékba kellene utalni.

A bán tudomásul vette a megbízottak kijelentését és megígérte, hogy ma esti hat óráig lehetőleg válaszolni fog, hogy engedhet-e valamit ebből a kivánságból. A választ azonban ma még

nem adhatta meg, hanem holnap délelőtt már módjában lesz nyilatkoznia úgy erre, mint a tarackütegekhez szükséges 5900 unjocot illetőleg Tóth János által tett észrevételre nézve.

A bán legközelebbi környezetében a mai konferencia eredménytelensége dacára sem itéli meg a helyzetet pesszimiztikusan és reménylik, hogy gróf Khuen-Héderváry holnap már megnyugtató eredménnyel fog Bécsbe utazhatni.

(Megcáfolt fenyegetés.)

A bán és a függetlenségi párt vezetői közt lefolyt konferenciáról szóló tudósításban némely estílap olyanféle nyilatkozatot tulajdonított gróf Khuen-Hédervárynak, hogy ha ajánlatát el nem fogadják, akkor nem állhat jól sulyosabb természetű következményekért. Ennek a fenyegetésnek az értelme sok fejtörést okozott, különösen ellenzéki körökben. A legkalandosabb feltevéseket fűzték a bán állítólagos szavaihoz, s egyebek közt felbukkant egy olyan kombináció is, amely nemesac Magyarországra, hanem az egész monarchiára nézve válságos fordulat eshetőségét magyarázta bele abba a fenyegetésbe. Ez a kombináció, amely egyenesen a legmagasabb régióki nyult fel, arra bírta a félhivatalos hírszolgálatot, hogy az éjjeli órákban megcáfolja az egész híresztelést. A cáfoló kommuniké így szól:

A bán és a függetlenségi párt közt folyt konferenciáról a lapokban megjelenő tudósítás szerint gróf Khuen-Héderváry állítólag azt mondta volna, hogy a prozopozíció el nem fogadása esete „nem állhat jól sulyosabb természetű következményekért”. Illetékes helyről értesülünk, hogy a bán ezt nem mondta; csak álta'áltságban utalt a zavaros helyzetre, de ilyen kijelentést, amelyet szájaiba adtak, nem tett és minden józanul gondolkodó ember megértheti, hogy nem is tehetett.

(A régi szabadelvűek.)

A szabadelvűpárti régi tagjai állal a Hungár-ában mult szombaton tartott értekezletnek határozataihoz egy félhivatalos jelentés szerint újabban a következők csatlakoztak: Miklós Ödön, Veszter Imre, Szj-bély Gyula, Botha Géza, gróf Csáky Lajos, Fluger Károly, Mandel Pál, Heinz Hugó, Daniel Gábor, Molnár Károly, Bodóky Zoltán, Lappa Péter, Haydín Imre, Soltész-Nagy Kálmán, Ivánovics István.

(A sorozás elhalasztása.)

Az obstrukció következtében a fősorozást most újra elhalasztja a honvédelmi miniszter. Legutóbb tudvaleg július elsőjére volt kitűzve a sorozás megkezdése. Most báró Fejérváry Géza honvédelmi miniszter bizonytalan időre újból elhalasztotta a sorozást s erről a következő körrendeletben értesítette a hatóságokat:

Mint hogy az 1903. évben kiállítandó unjocok megajánlásáról szóló törvényjavaslat mindaddig meg nem szavaztatott és így az idei fősorozat a f. évi 3700. szám alatt kiadott körrendeletben megjelölt idő alatt sem vihető keresztül: azt egyelőre és további rendeletem újól elhalasztani és erről a sorozó járási tisztviselőket azonnali közhírrététel céljából, haladéktalanul értesíteni rendelem. Budapest, 1903. június hó 20-án. Báró Fejérváry s. k. honvédelmi miniszter.

(A csütörtöki ülés.)

Az ellenzék kívánságára egybehívott csütörtöki ülés formásagjól meglehetősen nehézségeket okoznak. Az alkotmány helyreállítása óta ugyanis nem volt még eset arra, hogy kormányválság ideje alatt, mikor a király a volt kabinet lemondását már elfogadta, de az új kormányt még ki nem nevezte, a képviselőházat összehívták volna.

Szöll Kálmán tegnap abban a nézetben volt, hogy a kormány, mint ilyen, a csütörtöki ülésen meg nem jelenhetik. Gróf Apponyi Albert, a képviselőház elnöke, aki ma már kora délelőtt megjelent a képviselőházban, az elnöki szobában vagy másfél óráig tanácskozott Tallián Béla elnökkel és abban állapodtak meg, hogy a csütörtöki ülés alakításainak megvitására holnap délelőtt tíz órára pártközi értekezletet hívnak össze a képviselőházba. Erre az értekezletre meghívták kap: báró Podmaniczky Frigyes, Szentiványi Árpád, gróf Andrássy Gyula, Hieronymi Károly, Kossuth Ferenc, Justh Gyula, Tóth János, Szederkényi Nándor, Holló Lajos és gróf Zichy János. Az elnökség megkérte Szöll Kálmánt is, hogy az értekezleten vegyen részt.

Az értekezletnek egyik nevezetes és érdekes tárgya annak megvitátása lesz, hogy a lemondott kormány mint kormány vesz-e részt a csütörtöki ülésen és a miniszteri székeket elfoglalhatja-e

még. Az elnökségnek ugyanis az a nézete, hogy a kormány mindaddig, amíg a fölmentést meg nem kapta és amíg az ügyek további vezetésével van megbizva, addig a képviselőházban is mint az ország kormánya jelenik meg. Megtörténhetik, hogy az ülésben olyan támadások hangzanak el, amelyekre a kormánynak felelni kell.

Remélik különben, hogy az ülésnek sima lefolyása lesz. Az ülés egyetlen tárgya az ellenzéki nyilatkozat lesz, amelyhez az ellenzéki pártok egyes tagjai hozzászólnak és esetleg a kormány, ha szükségét látja, reflektálni fog az elhangzott kijelentésekre. Azután pedig az üléseket az új kormány bemutatásáig elhalasztják.

Gróf Apponyi Albertet az elnöki tanácskozás után Szentiványi Árpád és Ivánka Oszkár kereste föl és hosszabb ideig tanácskozott vele. Gróf Apponyi a képviselőházból egyenesen a pályaudvarra ment és Eberhardra utazott, ahonnan csütörtöki reggel érkezik vissza Budapestre. A csütörtöki ülésen ő fog elnökölni.

A holnapi pártközi értekezleten az elnökséget Tallián Béla alelnök képviseli.

KÜLFÖLD

Andrássy jegyzéke az irredentizmusról.

Említettük már, hogy a római Patria közli azt a bizalmas jegyzéket, melyet Andrássy 1874-ben gróf Wimpfen római követéhez intézett, fölíván őt, hogy figyelmeztesse az olasz kormányt az irredentizmus veszélyeire. Az irredentizmus akkoriban ugyanis fénykorát élte. A jegyzék azon körülmények részletezésével kezdődik, melyek Ausztriának olaszországi hatalmi állását megszüntették. Poroszország és Oroszország akkor oly célokat követtek, melyek az olaszoknak nagyon megkönnyítették nemzeti programjuk megvalósítását. Az idők azóta alaposan megváltoztak, amit nem kell bővebben bizonyítani. Ausztria lemondott olaszországi birtokairól, — mondja a jegyzék — Olaszország egységében a béke zálogát látja, de az olaszoknak is le kell mondaniuk régi céljaikról a béke javára s meg kell győződniük, hogy Ausztria jelenlegi birtokaitól egy négyzetméter területet sem engedhet át Olaszországnak a nélkül, hogy hasonló likvidáció veszélyének ki ne tegye magát a monarchia más határain. Az irredentista igények okvetlenül háborur vezetnek. Az olasz államférfiak sokkal okosabbak, hogy ezt be ne látnák. Ausztria a mozgalommal szemben nem igényel más zálogot, mint a saját erejét, de elvárja, hogy az olasz kormány oly irányt szabjon a sajtónak, mely a béke érdekeinek megfelel.

A Patria megjegyzi, hogy ez a jegyzék még most is időszerű.

A brüsszeli konferencia. A félhivatalos Journal de Bruxelles a cukorbizottság immár befejezett tanácskozásairól szólva, azt mondja, hogy a kontingentálási törvényt, amelynek az osztrák és magyar kormányok véleménye szerint az volt a célja, hogy a monarchia mindkét felének saját belső piacát biztosítsa, a tagok többsége nem tartotta a konvenció szellemével összeegyeztethetőnek. Az egyezkedő államok nem állták meg a változtatást meg az idevonakozó belső törvényhozásukat. A bizottság különbözőtől vámom fönnforgását állapította meg, amelyek alkalmat adhatnak kiegyenlítő vámom alkalmazására Dániában, Japánban, Oroszországban és Spanyolországban. A megteft dispoziciókra való tekintettel biztosítva van a brüsszeli alkoregyezménynek a megállapított időponttól való alkalmazása. A bizottság munkája minden konfliktus nélkül folyt le, bár itt-ott egymásnak ellentmondó érdekek is álltak szemben. Ha a bizottság elnökétől július 2-áig nem kívánják a gyűlés újól való összehívását, a következő ülésre csak ősszel kerül a sor.

Az új olasz kormány. Majd két hétig tartott az olasz kormányválság, míg az új kormány meg tudott alakulni. Mint előrelátható volt, Zanardelli bizott meg újra a kabinet megalkotásával. Különben pedig az új kormány nagybárá az előzőnek a tagjaiból áll, azzal a különbséggel, hogy Giolitti belügyminiszter, aki forszírozta a kormány lemondását és Bettolo tengerészeti miniszter, aki ellen Ferri képviselő az ismeretes támadásokat intézte, nincsen benne. Ez a két tárcza betöltetlen maradt és a belügyi ideiglenesen Zanardelli, a tengerészeti pedig Morin külügyminiszter és tengeregy vezető. Érdekes, hogy Baccelló külügyi államtitkár, akinek nevére, hogy külügyminiszter lehessen, már másodszer ment füstbe, azzal az indokollással, hogy a mostani külpolitika céltalan és meddő, lemondott állásáról.

A balkáni forrongás. A drinápolyi vilajetben még egyre garázdálkodnak a bandák. Az achi-cselebbi járásban lévő Almut nevű faluban egy nyolcragu

banda szállta meg Volso falusi lakos házát, dinamittal fölrobbantotta a ház kapuját, a házulajdonost megölte, feleségét megsebesítette és házát kirabolta. Ezenkívül is több rablás és gyilkosság fordult elő. Burgasvi falu kétszáz lakosa minden vagyonával Bulgáriába vándorolt ki. — Különböző bizonyítéka van ama öltetés helyességének, hogy a véres belgrádi események szították a macedon bandák uralmát. Hir szerint a macedon-bizottság határtalanul tulzott híreket terjeszt az eseményekről és a törökök ellen való háboru erélyes folytatására szólít föl. Maliszia vidéke albánjainak állítólagos megadásáról újabb hírek nem érkeztek. Csak az bizonyos, hogy két albán főnök megadta magát.

A francia kulturharó. Tourniaz nancyi püspök nem nyughat. Tegnap a nancyi székesegyházban a miniszterelnök tilalmával szemben fölszólította Ravenet jezsuita atyát, hogy a „szabadság és törvény” nevében lépjen a szószékre és predikáljon. Rennesi nacionalista lapok híre szerint Passerieu, az első hadtest parancsnoka egy altisztnak, ezredesétől antiklerikális tüntetések türeése miatt kiszabott fogházbüntetését eltörölte és az ezredet büntette meg 14 napos fogsággal, s a csapatokkal hadparancsban közölte, hogy az altisz megbüntetése indokolatlan volt. Jamm nyugalmazott századost, a nantesi hadbírósg vizsgá óbiráját elmozdították állásából, állítólag azért, mert Fortier hadnagy ügyében az eljárás beszüntetését indítványozta.

Páris, június 23.

A kamara folytatja a feloszlatott kongregációkhoz tartozó papok szekularizációjára vonatkozó vitát és elhatározta, hogy belemegy a részletes vitába.

A csehek obstrukciója.

Bécs, június 23.

Előrelátható volt, hogy a Reichsrath mai ülésén az ifju-csehek sürgösségi indítványainak a tárgyalására nem kerül a sor, mert a csehek megkezdvén a technikai obstrukciót, azt követelték, hogy a beérkezett terjedelmes irományokat szóról-szóra olvassák föl. Ezzel azt akarták elérni, hogy a budget-provizórium első olvasására ne kerüljön a sor.

A jegyzők felváltva 11 óra 15 percek kezdék az interpelláció fölolvását s csak 3 órakor fejezték be. A beérkezett irományok közt volt Jarosch képviselő sürgösségi indítványa, amely a reparajonizásra vonatkozó törvényt azonnal való tárgyalására vonatkozik. A benyújtott interpellációkat teljes szövegükben fölolvassák. Biankim azért interpellál, mert német nyelven intézték el a dalmát képviselők folyamodását, amelyben kihallgatást kértek ő felségétől. Az interpelláció azt kérdezi, milyen elégtételt hajlandó adni a miniszter a horvát képviselők ezáltal megsértett nemzeti érzésének. Beérkezett továbbá Derschatta, Marchet és Lueger interpellációja, amelyben a május 24-iki laibachi német kaszinó előtt, valamint a június 14. és 15-iki német tornászünnepek alkalmából történt kibágásokat jellemzik. Az interpelláció a küszöbön álló szlovén nemzeti ünnepre való tekintetből kérdezik, minő intézkedést hajlandó tenni a kormány, hogy a laibachi németeknek teljes élet- és vagyonbiztonság nyújtassék és akar-e intézkedni a kormány, hogy a laibachi németeknek megengedjék nemzeti lobogójuk kitűzését.

Se vége, se hossza nem lett volna tehát az interpellációk fölolvásának, amely délután 3 óráig a legnagyobb egyhangúsággal folyt, a mikor az elnök Dollinger képviselőnek adia át a szót, hogy egy kérdést intézzen. Az allduitschok ez ellen élenken tiltakoztak és arra hívatkoztak, hogy már előbb mások jelentkeztek kérdések feltevésére végett. Az elnököt a házszabályok megszegésével vádolják és heves szidalmakkal illetik. A képviselők össze-visszakiabáltak, de Dollinger az óriási zajban tovább beszél és az ülés bezárását indítványozza. Ezt az indítványt elfogadták, mire az elnök kijelentette, hogy a legközelebbi ülés holnap este hét órakor lesz; tárgya: a delegáció tagjainak megválasztása.

Mint hogy a Reichsrath az obstrukció miatt tovább nem tárgyalhat, a holnapi ülésen aighanem az ülésszakot is berekesztik és a Reichsrathot elnapolják. Az elnapolás után a kormány a cukorkontingens megszüntetését és a költségtérési provizóriumot a 14-szakszak segélyével fogja éltelbeléptetni.

Az osztrák kiegyezési és vámbizottság a holnapi napot fel fogja használni arra, hogy munkálatait siettesse. A kiegyezési bizottság be fogja fejezni a vámbizottság pedig néhány jelentéktelen tétel kivételével elintézi a vámtariát.

Bécs, június 22.

A kiegyezési bizottság folytatta a vámbizottság 9. cikkének (tarifaügy) tárgyalását.

Kaftan azt mondja, hogy pártját nem elégitették ki a vasutügyi miniszter kijelentései. A szónok újból indítványozza a tanácskozáskor elnapolást addig, míg Ausztriának Magyarországhoz való viszonya teljesen tisztázódik. Lecher azt kérdezi a bizottság elnöktől, hogy minő tervei vannak a kiegyezési bizottság munkálatainak befejezésére vonatkozólag. Az nem járja, hogy vaktában bizzunk egy oly kormány vezetésében, amely a parlamentet a két legfontosabb kérdésben, az unoc-javaslat és a cukorkontingensre vonatkozó javaslat dolgában *téturra* vezette. A szónok ez alkalommal is határozottan elítéli a kormány szándékát a 14. § alkalmazására vonatkozólag a cukortörvény kérdésében nem csupán alkotmányjogi okokból, hanem azért is, mivel a fogyasztásra és termelésre nézve egyaránt hasznos leszállítása a cukoradónak inkább várható a képviselőháztól, mint a 14. §-tól.

Kerber miniszterelnök azt mondja, hogy a magyar kabinetváltás Magyarországnak kizárólag a saját ügye, amelynek lefolyására és befejezésére az osztrák kormány magától érthetőleg semmiféle bejövendőt sem gyakorolhat. Egyébiránt a magyar országgyűlés bizottsága éppen a vám- és kereskedelmi szövetséget teljesen végigtárgyalta és változtatlanul elfogadta. Feltehetően, ugymond, hogy a jövőben magyar kormány az előző kormány által elvállalt kötelezettségeket és megegyezéseket a maga meggyőződésével is megegyezőnek fogja találni és ennél fogva szintén el fogja vállalni azok képviselését. Már ezért sem forog fenn a legesekélyebb ok sem arra, hogy a kiegyezési kérdések tárgyalásait elhalasszunk. Ellenkezőleg, tekintettel a kereskedelmi szerződésekre, feltétlenül szükséges, hogy ezen tárgyakra nézve mielőbb határozzunk. Az elnapolásra való indítvány annál feltűnőbb, ha meggondoljuk, hogy a bizottság hosszú és fáradságos tanácskozásainak közvetlenül befejezése előtt áll, minél fogva a tanácskozáskor félbeszakítása ebben a stádiumban csak politikai tüntetésnek látszanék, amire pedig semmi ok sincs. Nem csupán a kormány ohaja az, hanem első sorban a lakosság jól fel fogott érdeke, hogy a kiegyezés a lehető legrövidebb idő alatt létrejöhessen. Hasonló helyzetben egyébiránt Magyarországon nem mutatnak akkora érdeklődést a dolog iránt, mint itt és ezért is azt hiszem, hogy teljesen céltalan volna a tárgyalásokat most elhalasztani.

Ezután a bizottság rövid vita után elvetette Kaftan elnapolási indítványát és folytatta a 9. cikk érdemleges tárgyalását. Mihárik osztrájléonök a kormány képviselőiben részletes felvilágosítást ad a 9. cikk határozmányairól. Gross kijelenti, hogy aggodalmait ellenére is megszavazza a 9. cikket.

A legközelebbi ülés holnap lesz.

Bécs, június 23.

A *Slavische Correspondenz* szerint a cseh klub egyhangulag elhatározta, hogy megakadályozza a költségtérítési provizórium tárgyalását.

Az új „rend” Szerbiában.

Budapest, június 23.

Péter király már utban van Belgrád felé. Holnap éra. Azonban még be sem teszi lábát hazájába, máris megkezdődtek Szerbiában a pártvillongások, ami azt bizonyítja, hogy a szerbek nem akarnak okólni a mult tanulságain. Zeivkovic igazságügyminiszter közlönye, a szélsőradikális Odyek újra megkezdte a harcot a többi pártok ellen s erőlyesen követeli azoknak az eltávolítását, akik az előbbi uralom alatt szolgáltak. Hevesen megtámadja Gersicet, a szenátus alelnökét, aki mindennél előretolakodik, s állást foglal az ellen, hogy a királyt a nemzetgyűlés nevében Gersics üdvözölje. Talán ez az oka, hogy az üdvözléssel Felimirovicot bízta meg. Az Odyek úgy viseli magát, mintha a történet eseményeknél csakis a szélsőradikálisok exponátát volna magukat, s felhívja a lakosságot, hogy a legközelebbi községtanácsi választásoknál csakis radikálisokra adja szavazatát.

Néhány lap (mint ez alább olvasható) már állást mer foglalni a lakosságnak a királygyilkosság első napjaiban tanúsított magatartása ellen.

A kormány a király Belgrádba érkezése után nyomban le fog mondani s a király aligha fogja megtartani, mert végre is ez a kormány forradalmi kormány. Lehet, hogy egy hivatalnok-minisztérium követi. A király kissé elhamarkodta azt, hogy Popovic Damján ezredes tábornokká, Kosztics százados őrnagygyá. Gruics főhadnagyot kapitánnyá nevezte ki. Ezek a jeles urak tudniillik résztvettek Sándor meggyilkolásában. A ki-nevezés még Genfben történt, amit a szerb kormány nagyon rossz néven vett s táviratozott is a királynak, hogy jogait csakis esküje alapján gyakorolhatja, annyival inkább, mert a kormány felelős a kinevezésekért.

A király utja hazafelé.

A genfi lakosság nagyon melegen bucsuzott el Péter királytól. Tegnap este hét óraker zsufova voltak a pályaudvarhoz vivő utcák és a tömeg annyira főlzaporodott, hogy a rendőrök kénytelenek voltak az utcákat ezárni. A király 8 óra 15 percker nyitott kocsiában a pályaudvarra hajtattott; a lakosság az egész uton melegen üdvözölte és éllette a királyt. A pályaudvar előtt a belgrádi küldöttség tagjai várták. A pályaudvar előtt mindössze harminc rendőr ügyelt a rendre, csak a király szalonkocsija előtt állott több titkos rendőr. A vonat 8 óra 43 percker indult el. A király leeresztette kocsijának ablakát s így szólt:

— Ezerszer köszönöm. Éljen Svájc! Éljen a szép Genf! Sohasem foglak benneteket elfelejteni! Erre a genfiak azt kiáltották vissza:
— Viszontlátásra, Péter király, Svájc barátja!
A király nagyon meg volt hatva és csak intett a bucsuzó közönségnek.

Amikor a különvonat Innsbruckban megállott, Péter király leeresztette az ablakot s kihajolt a kocsiból. Az itt élő szerb egyetemi hallgatók zajosn állottak. Egy diák beszédet mondott, amelyben biztositotta a királyt a szerb egyetemi hallgatók hűségéről. A király azt felelte nekik, hogy minden reményét az egyetemi hallgatókba helyezi. A vonat elindulása-kor a király azt mondta:

— Viszontlátásra Szerbiában!

Linz, június 23.

Linz és Bécs között a vasuton Péter király a polgári öltözetet felcserezte a tábornoki egyenruhával, amelyet egy bécsi egyenrubakészítő-óg megbizottja vitt Genfoc.

Bécs, június 23.

Pontban 10 óraker, a megállapított időben robotogt be Péter király udvari különvonata a nyugati pályaudvar állomására. Nagy közönség gyűlt egybe a perronon, legnagyobb részt szerb, horvát és montenegrói diákok. Mihelyt a vonat megállott, a király kiszállott a szalonkocsiból.

Elsőnek Belgrád polgármestere, a szerb küldöttség vezetője üdvözölte a királyt, aki erre rövid választ olvasott fel. Örmét fejezte ki, hogy fővárosának küldötteit láthatja, Belgrád népének küldötteit, amely városra számkivetésének hosszu éveit alatt mindig örömmel gondolt. A király kérte a polgármestert, hogy tolmácsolja az érzelmeit a lakosság előtt. A második szónok egy szerb diák volt, aki az ifjúság nevében üdvözölte a királyt. A választ a király ismét olvasta.

Reméli — ugymond — hogy az a lelkesedés, amely a diákságot elölti, később is élni fog, amikor a haza javára munkára fogja felszólítani a tanulóifjúságot.

A diákok azután szerb, horvát és montenegrói nemzeti dalokat énekeltek, majd éitették a szerb-horvát-montenegrói testvériséget és általában a délszláv egységet.

Péter király a küldöttség tagjait bemutatatta magának s valamennyiükkel szívesen társalgott. Egy kis leányt, Alavantsicnak, a sabáci puocs főszereplőjének unokahugát a király felemelte és megcsókolta.

Huszperonyi időzés után a király vonatát áttolatták az államvasutra s Péter király tovább utazott Belgrádba.

Péter király Bécsbe érkezve, szalonkocsijában kihallgatáson fogadta a *Neues Wiener Tagblatt* egy munkatársát. A hírlapíró kérdésére a többek közt a következőket mondotta a király:

— Néhány hatalomnak az a követelése, hogy az összeesküvők megbüntetéséért, sulyos helyzetbe hozott engem, mert én alkotmányos uralkodó vagyok és tartozom respectálni a nemzetgyűlés határozatát, amelylyel a hadseregnek köszönetet szavozott. Nem helyezkedhetem ellentétbe a törvényhozótestülettel, annál is kevésbé, mert ez a határozat a királyválasztás előtt történt.

Majd elmondotta Péter király, hogy Szerbia viszonya Ausztria-Magyarország irányában a lehető legjobb. Minden szerb a legnagyobb tisztelettel viseltetik Ferenc József király fennkölt személye iránt.

Programjáról azt mondotta a király, hogy az a munka programja, amely Szerbia boldogulását és felvirágzását biztosítani fogja. Minden erőnk — ugymond — erre fogjuk fordítani, mert politikai küzdelmek nem lesznek, hiszen az alkotmány biztositja minden polgár szabadságát.

Végül Péter király azt mondotta a hírlapíróknak, hogy remélhetőleg mihamarabb meg fogja látogatni Ferenc József királyt.

— El vagyok tökélve, — így szól bucsuzól Péter király — hogy mindig szigoruan alkotmányos uralkodó maradjak.

Ujvidék, június 23.

A Péter szerb királyt hozó vonat holnap reggel 8 óra 24 percker érkezik Ujvidékre és 7 percker tartózkodik itt. A kisérő különvonat 8 óra 54 percker érkezik és szintén 7 percker marad. Az első vonat 10 óraker lesz Belgrádban, a kisérő különvonat 10 óra 22 percker.

Belgrádból.

Belgrádban ma egész délelőtt szakadt az eső, ami nagyon hátráltatja a város díszítését. A kormány június 11-ét és 12-ét (a belgrádi tragédia napjait) örök időkre nemzeti ünnepnek jelentette ki. A hivatalnokok ma délelőtt esküdtek hűséget az új királynak. A belgrádi állomáson női deputáció is fogja várni a királyt. A deputáció vezetője Jovanovic Kara asszony, Karagyorgyevicsnek Be grádban élő rokona, aki bokrétát is ad át az új királynak. Péter királylyal együtt jön az új királynak egy jóbarátja, aki a német-iranciai háboruban megmentette az életét. A király megkérte, hogy bevonuláson legyen vele. Sándor király levelei között megváltatták Radojlovics Radojenak, a belgrádi posta- és táviróhivatal főnökének egy levelét, amelyben hivatalársait denuncialja. Radojlovicsot ezért ma állásától megfosztották.

A külföldi diplomaták ma délután értekezletet tartottak. Ausztria-Magyarország és Oroszország követneinek kivételével a többi követet alighanem valamennyit visszahívják. Az osztrák-magyar követ instrukciókat vár. A kormánykörökben igen nagy az izgalom.

Nagy feltűnést kelt a *Narodni Liszt* cikke, amely meleg hangon emlékezik meg Sándor királyról. Ez az első ilyen lajtajú újságokk s a következőket mondja a többi közt:

Kellemes-e az új királynak, hogy zenével, dobzóval és ágyúlövésseel fogadják, holott még sem száradt eldjének a vére. A lap elítéli Péter király új híveit, akik még tegnap Sándor királynak hódoltak. Ince metropolita, aki Sándor király legjobb barátjának vallotta magát, paphoz nem méltó beszédet mondott róla; az ilyen ember nem méltó arra, hogy pap legyen és minden templomból ki kellene őt dobni.

Vaughan angol követ ma reggel Bécsen át Londonba utazott.

Zimony, június 23.

Hir szerint a francia, török és hollandi követ a délutáni expresszvonalattal elhagyta Belgrádot, hogy a király bevonulásán jelen ne legyenek. A külföldi hatalmak azon követelése, hogy a bűnösöket megbüntessék, nagy nyugtalanságot kelt. A városban elterjedt az a hír, hogy az összeesküvő tisztek közül négyet elfogtak, nem felel meg a valóságnak, az sem igaz, hogy tizenöt tiszt szökött Pancosovára. A királyi levéltárat átkutatták és mindent gondosan lepecsételtettek. Sándor király levéltára és összes iratai az állam tulajdonába mennek át. Radojlovics posta- és tavidraigazgatót ma felmentették állásától, mert bebizonyosodott, hogy Draga királyné szolgálatában számos fegyelmi vétséget követett el és sokszor megsértette a levélititkot. Hir szerint Péter király, megérkezése után első kormányzati ténykedéséknél az összes politikai elítélteknek és vizsgálat alatt állóknak meg fog kegyelmezni. A holnapai alkalomra komponált himnusz ezentul a szerb nép himnusza leend. A város díszítésén sokat rontott az állandó esős időjárás, miért is a diadalkaput csak éjjel fogják feldíszíteni.

Belgrád, június 23.

Franciaország, Hollandia és Törökország követei, nyert instrukciójukhoz képest, délután elutaznak.

Belgrád, június 23.

A török követ este Konstantinápolyba, az amerikai követ Szófiába utazott. A német és olasz követ Belgrádban maradnak, de nem vesenek részt az ünnepségeken.

Belgrád, június 23.

Franciaország és Németalföld követei délután 5 óraker a keleti express-vonattal Budapestre utaztak. A török követ valószínűleg holnap reggel utazik el Konstantinápolyba.

Belgrád, június 23.

A város díszítését jóformán befejezték. Egész nap szakadt az eső, ami megnehezítette a munkálato-kat. A vonatokkal nagyszámban érkezik a vidéki lakosság.

A község felhívást bocsátott ki, amely azt mondja, hogy a város közönsége meg van győződve, hogy a lakosság Péter király visszatérését 45 évi távollét után örömmel üdvözi és ennek kifejezését fog adni azért, hogy e hó 24-én és 25-én zárva tartja az üzleteket, fellobogózza a házakat, résztvesz a kivilágításban és a 24-én leendő fáklýásmenetben.

A hivatalos program szerint a király esküje:

tétele e hó 25-én lesz a szkupstina épületében és ugyanazonnap este lesz a színházi díszelőadás.

Köln, június 23.

A *Kölnische Zeitung*nak táviratozzák Berlinből: Megbízható értesülés szerint a szerbiai német követ nem fog részülni a küszöbön álló belgrádi ünnepeken. Megbízása ezidőszent szünetel és mint-hogy Péter király még nem lépett uralomra, azt nem is lehetett még megújítani. Az angol és francia képviselők példáját követni, akik Belgrádból való elutazás által térnek ki a fogadás elől, nincs oka a német követnek, mert megbízásának megszüntetése következőben ezidőszent amugy sincs hivatalos jellege.

Hága, június 23.

A németalföldi belgrádi követ utasítást kapott állomása elhagyására.

Az összeesküvők értekezlete.

Azok a tisztek, akik az összeesküvésben részt vettek, tegnap tanácskozára gyűltek össze a fölött, hogy mi történjék, ha a király külföldi nyomás folytán mégis kénytelen lenne a gyilkos tiszteket a szkupstina fölmentő határozata dacára, elbűntetni. Elhatározták, hogy minden akadályt elhárítanak az utóból, ami a királyt zavarba hozhatja. Micsics ezredes, aki a gyilkosságnál a főbandita szerepét játszotta, nagy emfázissal kijelentette, hogy kész magát agyonlőni, ha ezáltal kiengesztelheti a gyilkosságot. Valószínűleg tudja, hogy ezt az áldozatot egy sem fogadja el tőle a király.

Konstantinápoly, június 23.

A mai török reggeli lapok írják: A szörnyű bűntett, amelyet a sajnálatraméitó szerb királyi páron követett el néhány gonoszlevő, bizonyítja, hogy milyen elsenelgei ezen emberek a civilizációnak. Ezért mindenkinek kötelessége büntetésüket követelni.

Köln, június 23.

Belgrádból táviratozzák a *Kölnische Zeitung*nak: A király a hadügyminiszternek, *Atanackovic* tábornoknak előterjesztésére azt a három tiszteket, akik diszkusziótól Genfben utaztak, tudvalevőleg elléptette, most azonban, mivel *Atanackovic* is részese volt az összeesküvésben, elhalasztotta az előléptetést Belgrádban való érkezéséig. A királynak ez az elhatározása Belgrádban kínos felütést kelt.

Péter királyt egy nyugalmazott francia ezredes kíséri, akivel együtt szolgált a francia hadseregben. Ez az öreg nyugalmazott ezredes lesz a király udvarmestere. Evvelkel előzett ugyanis Péter király tréfálkozva megígérte az ezredesnek, hogy ha trónra jut, megteszi udvarmesterének. Ezt az ígértét most beváltja a király.

Páris, június 23.

Karagyorgyevics Bozsidar herceg, aki az új szerb korona tervrajzait készíti, elmondotta egy hírlapírónak, hogy az új korona a *Karagyorgyevics*-dinasztia tölgyfafeles cimerét fogja jelképezni s minden ízében művészi lesz. A koronába bevésik a *Karagyorgyevics* címet: *Elcator*.

Bukarest, június 23.

Az *Obrenovic*-családdal rokon *Katargi*-család ma rekviemet mondatott a szerb királyi párért.

HIREK

Budapest, június 23.

— **BUDAPESTI NAPLO.** Június 30-ikáig az előfizetése nyílik a Budapesti Naplóra. Kérjük azonban a tisztelet olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejár, méltóztassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— **A király szemléje.** Bécsből jelentik, hogy a király ma reggel az 50-ik gyalogdandár megsemmisítésére *Ferenc Ferdinánd* löherceg, *Beck* vezérkari főnök, a hadsereg főfelügyelői, a hadügyminiszter és a külföldi katonai attasék társaságban királyhidára érkezett. A király először a hadtestparancsnok jelentését fogadta. A király az üdvözlésre megjelent mosonmogyeyi főispánnak és alispánnak megjegyezte, hogy örül, hogy őket viszontláthatja. Ezután a király fényes kísérettől követve a gyarkorlótérre lovagolt. Ő felsége, bár kellemetlen idő volt és heves északnyugati szél fujt, mégis megtartotta a tervezett szemlé. A két ezred szemléje a királyhidai tábortan tartott első szemle mintájára folyt le. Ő felsége egyik csapatától a másikhoz lovagolt és élénk figyelemmel kísérte az egyes gyakorlatokat. A díszmenet után a király utasítást adott egy kölcsönös haraggyakorlatra, amelyet

tizedfél óraker megszüntettek. Ő felsége legteljesebb megelégedésének adott kifejezést.

A brucki táborban tartott csapatszemle végén *Fritsche* kapitánynak *Beck* vezérkari főnök hadsegédjének a lova hírtelen megokrosodott és elragadta lovasát. Egy meredek árok lejtőjén a megvadult ló ledobta lovasát s *Fritsche* kapitány előtérte kulcsontját. A királyt értesítették az esetről és ő felsége a legelénkebb részvételt tanúsította *Fritsche* kapitány iránt. Az udvari ebéden a tábornokokon, csapatarancsnokokon és törzstiszteken kívül résztvett *Öségi* alispán, *Delzasse* főszolgabíró és *Schöberl* közégi bíró, valamint számos oly személyiség, akik az előbbi években nem részesültek ebben a kitüntetésben. Az ebéd folyamán ő felsége beszédet mondott, amelyben megemlékezett *Waldstätten* tábornagynak holnapra eső születésnapjáról, a tábornagyszerű egészségére ürít poharát és kifejezte elismerését a neki és a hadseregnek szentelt kitűnő szolgálatokért és azt az óhaját, hogy a gondvisel és még sok évi sikeres működést engedjen a tábornagynak. A beszédet álva hallgatták. Midőn ő felsége az agg tábornokra ürítette poharát, a tábornokok és az udvari ebéden résztvevők ezt spontán ovációban részesítették. Bár *Waldstätten* melegen megindulva mondott köszönetet és beszédét ő felsége életésével fejezte be, ami élénk visszhangot keltett. A király számos személyiséget megszólítottal tüntetett ki.

— **Megvár nemesség.** A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király *Neumann* Miksának, a budapesti áru- és értéktözebe alelnökének, valamint törvényes utódainak királyhalmi előnével magyar nemességet adományozott. — *Dr. Elischer* Gyula egyetemi doktorként is magyar nemességet adományozott a király *thurzóban*ai előnével.

— **Fejérvár nem beteg.** Egy estláp ma azt írta báró *Fejérvár* Gézáról, hogy súlyos beteg. Ezzel szemben a valóság az, hogy a honvédelmi miniszter ma este is ott volt a szabadelvűpárkörben, ahol nagyszámu barátai örömmel konstatálhatták róla, hogy teljesen egészséges.

— **Uj titkos tanácsos.** A hivatalos lap mai száma jele, hogy a király gróf *Esterházy* Mihálynak, a főrendiház tagjának a titkos tanácsosi méltóságot adományozta.

— **Vasutigazgatók értekezlete.** Június 16-án Grácban magyar vasutigazgatók értekezlet volt, amelyen a m. kir. államvasutak, mint ügyvivő részéről *Szabély* Kálmán kir. tanácsos, igazgató-helyettes mint első és *Németh* Antal titkár mint jegyző, a os. kir. szab. déli vaspályatársaság részéről *Bram* Miksa lovasg. miniszteri tanácsos, vezérigazgató-helyettes és *Sturm* Gyergely főfelügyelő, a os. kir. szab. kassai-oderbergi vasut részéről *Hauser* Adorján főfelügyelő és végül a győr-sopron-ebenfurti vasut részéről *Simay* Tivadar üzletvezető-helyettes feilügyelő vettek részt. Az értekezleten tudomásul vették a pénzügyi és anyagszerke-elési szolgálatnál alkalmazandó hivatalnokok kiképzésének kérdése ügyében kiküldött bizottság jelentését és egyuttal elhatározták, hogy az ügyvivő a jelentés értelmében felterjesztést fog intézni a hazai vasutak nevében a kereskedelemügyi miniszterhez. Végül határozatba ment, hogy a legközelebbi értekezlet 1908. évi július hó 30-án Ausseeban tartják meg.

— **Kinevezések.** A miniszterelnök dr. *Fejér* László miniszteri fogalmazót miniszteri segédként nevezte ki. — A földmívelésügyi miniszter a pénzügyminiszterrel egyetértőleg *Dobokay* Lajos miniszteri tanácsost, országos borászati kormánybiztost a fillokszeria által epusított szőlők fölújítására adható kölcsönök engedélyezésére a kitöltött bizottság elnökévé, dr. *Lónyay* Ferenc miniszteri osztálytanácsost pedig a bizottság rendes tagjává nevezte ki.

— **Séley üdvözlése.** A m. kir. csendőrtisztikar tolosvai *Nagy* Gábor őrnagy, budapesti csendőrkörületi parancsnok vezetése mellett ma tisztelettel dr. *Séley* Sándor miniszteri tanácsosnál abból az alkalomból, hogy ő felsége a Szent István-rend kiskeresztjével tüntette ki. A belügyminisztérium rendőri főosztályának tagjai *Séley* Sándor miniszteri tanácsos tiszteletére vacsorát rendeznek.

— **Nyári szünet.** A m. kir. központi statisztikai hivatal nyilvános könyvtára és térképgyűjteménye július 1-től augusztus 31-éig a könyvtár rendezése miatt zárva lesz.

— **Rákóczi-ünnep.** A rescizabányai Magyar Nyelvtérjesztő-Egyesület szép ünnepélyvel áldozott Rákóczi Ferenc emlékének. A magyar dalkör, dalgyűjtemény és dalszövetség hazafias dalokat énekelte, *Szűcs* Lajos és *Doknyai* Iván szavaltak.

— **Lelekesi értekezlet.** A budapesti ágostai hitvallásu evangélista egyházmegye lelekesi tegnap *Bachát* Dániel főesperes elnöklése alatt megtartották szokásos évi értekezletüket a Deák-terti gimnázium tanácstermében. Az elnök üdvözlő szavai után *Horváth* Sándor lelekesi ismertette a *Petrovics* Soma csanád-csognádi főesperes által a kerületi közgyűlés megbízásából készített munkáját a *lelekesi gondozásról* (oura pastoralis). A lelekesi értekezlet beható eszmecserét után elgondolta a javaslatot és ugy *Petrovics* S. főesperesnek, mint *Horváth* Sándor lelekesi-előadóknak jegyzőkönyvi köszönetet mondott.

— **Tüz a szultán hálószobája mellett.** Tegnapelőtt az a hír jött Konstantinápolyból, hogy a szultánt megfosztották a trónjától. Ugy is szólt a hír, hogy megölték. Azóta se meg nem cáfoltak semmit, se meg nem erősítettek semmit. Ez török metódus. Ma az a hír érkezik ugyancsak Konstantinápolyból — s mindenestre az ott feladott telegrammaktól megszokott hitelességgel, hogy szombaton közvetlenül a szultán hálószobája mellett tűz ütött ki a palotában. Valami azonban lehet a dologban, mert amint a hír elterjedt a városban, kikiáltók jártak be az utcákra, akik a lakosság félrevezetésére azt hirdették, hogy a tűz egy másik városrészben pusztított. A Yildiz-palotát azonban háromszoros rendőri és katonai kordonnal zárták el és ezen át még a tüzőltek sem bocsátották be. Három tüzőlő-zászlóaljnak csak a parancsnokai és minden zászlóaljból 2-2 tiszte lehetett be. Egyébként rövid idő óta ez már a második tüzeset a szultán lakosztályában.

— **Vásárhelyi Pál szobra.** *Szegedről* jelentik: A magyar mérnök- és építész egyeslet kezdeményezésére mozgalom indult meg arra néve, hogy a Tisza-szabályozás tervezője és gróf *Széchenyi* István méltó munkatársa, *Vásárhelyi* Pál emlékének a Tisza-völgy valamely városában szobor emeltessék. *Darányi* Ignác földmívelésügyi miniszter, miután a folyó évi állami költségvetésben felhatalmazást kért arra, hogy a szobor költségéhez megfelelő összeggel hozzájáruljon, értesítette a tszavölgyi társulat központi bizottságát, amely a szoborra 10.000 koronát szavazott meg, hogy mibely a költségvetés törvényerőre emelkedik, a szoborhoz való hozzájárulás fejében 10.000 korona összeget fog kiutaltványozni.

— **Egyházi gyűlés.** A budapesti ágostai hitvallásu evangélikus egyházmegye gyámintézete tegnap tartotta évi rendes közgyűlést *Bachát* Dániel főesperes és *Fabiny* Gyula nyugalmazott miniszteri tanácsos, egyházmegyei feilügyelő elnöklése mellett. *Bachát* Dániel főesperes megehangu beszéddel köszöntötte az egy házmegyei gyámintézet utjonnan választott elvági elnökét: *Fabiny* Gyulát, aki megköszönte a gyámintézet bizalmát és megígérte, hogy e jótékony intézmény áldásos munkáját elő fogja mozdítani. Ezután *Bachát* főesperes előterjesztelte a gyámintézet számadásait és a gyűlések eredményéről szóló jelentését. A közgyűlés örömmel vette tudomásul a jelentést és *Bend* Henrik pénztárosnak a telmentvény megadása mellett köszönetet szavazott. Ezután előterjesztették a segélykiosztási tervet, mely szerint a vaczi anyagyház, a rádi leányegyház, az erzsébetfalvi és kispesti főkegyházak, valamint a protestáns árvaaház kaptak segélyeket. Öröndetes tudomásul vették a budapesti evang. főgimnázium ifjúsági gyámintézetéről szóló jelentést és számadásokat és *Bereczky* Sándor tanár-elnöknek buzgó iradozásáért jegyzőkönyvi köszönetet szavaztak. *Horváth* Sándor lelekesi elnököt a budapesti női gyámintézet jelentését. *Bachát* Dániel ismertette a vaczi és rádi egyház kérvényeit, amelyek a közgyűlés pártolólag fog felterjeszteni a kerületi és egyetemes gyámintézetekhez. *Scholtz* Gusztáv lelekesi bemutatla az egyetemes evangélikus gyámintézet alapszabálymódosítási javaslatát; a közgyűlés a javasolt módosításokat egyhangulag elfogadta. A kerületi gyámintézeti közgyűlésre menő követek megválasztásával az ülés véget ért.

— **Herce Zsigmond temetése.** Ma kísérték örök nyugalomra királd *Herce* Zsigmond udvari tanácsost. A gyászolra családunk közéletünk számos jelese, köztük báró *Fejérvár* Géza, *Lukács* László és *Wallacis* Gyula miniszterek, *Ludwig* Gyula főrendiházi tag, a magyar királyi Államvasutak elnökgazgatója stb. személyesen fejezték ki részvétüket és az elhunyt családja, tiszteelői és barátai a koszoruk egész seregével rőták le a kegyeletüket.

A kerepesi-uti temető halottas-házában megjelent notabilitások sorában ott voltak báró *Fejérvár* Géza és *Lukács* László miniszterek, *Berezevics* Albert Széli Ignác államtitkár, báró *Gerliczy* Ferenc, *Ludwig* Gyula a magyar királyi államvasutak elnökgazgatója, *Szabó* Ernő és *Chorin* Ferenc főrendiházi tagok, *Sárközy* Aurél főispán, Marx államvasuti igazgató, *Szabély* igazgató-helyettes, *Kovács* üzletvezető *Förcher*, *Beihazy*, *Omer* főfelügyelő, *Szivák* Imre és *Papp* Géza orsz. képviselő, *Baliay* miniszteri tanácsos, *Hatvany-Deutsch* Károly, *Gajári* Ödön, a *Salgótarjáni* és *Északmagyarországi* Közsémbányák, a *Dunagőzhajózási* Társulat, a *Magyar* Schuckert-Művek és több más fővárosi iparvállalat igazgatói. Képviselve volt továbbá az Országos Ipargyeület, a Gyáriparosok Országos Szövetsége a *Bánya- és Kohó-Egyesület*, a *Magántisztviselők* Országos Nyugdíjgyeület, a *Fővárosi* Iparosok Köre stb. A Magyar Általános Közsémbánya r. t. igazgatósága feilügyelő-bizottsága és tisztviselői kara teljes számban, a bányamunkások pedig 100 tagú kölddöttséggel vettek részt a végtisztelességen. A fényes segédlettel végzett gyászterületet *Sheber* Vince apátlébányai vezette. Gróf *Telesi* Géza, a Magyar Általános Közsémbánya R.-T. elnöke a társulat igazgatósága nevében meleg szavakban méitatta az elhunyt hervadhatatlan érdemeit és meghatóan bucsuzott el tőle. *Szendé* Lajos igazgató a társulat tisztikara nevében érzéssel teljes szavakkal mondott istenhozzádót a vállalat nagyérdemű igazgatójának, akit ezután örök nyugalomra helyeztek.

— **Nyári mulatság.** A Magyar Országos Pincér-Egyesület *Hermina*-ut 51. szám alatt július 7-ikén júliális-ünnepet rendez.

— **Baby-zsur.** Az angol arisztokrácia asszonyai addig törték a fejüket valami új szóraközlapon, míg végre kitaláltak valamit. A baby-zsurt. Igen, a baby-zsurt! Az eszme rendkívül tetszett a fehér arcú ladyknak. Annaira, hogy szemük tekintetéből eltűnt néhány napra a bágyadság és felfogott benne a lelkesedés. Igen, a lelkesedés! De míg ők lelkesedtek, addig Pembroke grófnő hozzáállott az eszme megvalósításához. És buzgalmiat fényes siker koronázta. A múlt hét valamelyik napján a legfelsőbb arisztokrácia köréből 60 négy éven aluli gyermeket gyűjtött össze zsúrjára. Persze a meghívás legünnepélyesebb formájával. Kopasz arcú komornyik rendkívül komoly hangon jelentette be őket és Pembroke grófnő olyan ünnepélyesen fogadta valamennyit, mintha a trónörökös érkezett volna meg hatvanzor. Igen, hatvanzor. Mikor aztán kellően meghajlott, mindegyiket felvette karjára és valami ajándékkal örvendeztetette meg. Egyik kapott babát, a másik kardot, csákót, dobót, a szerint, hogy milyen volt a hajlandósága és jelleme. Így például a hároméves Worcester marquis dobót kapott és olyan pokoli lármát csapott vele, hogy Pembroke grófnő többször ijedten kapott a füléhez. Igen, a füléhez, de azért az aréről egy pillanatra sem tűnt el a köteles háziasszonyi mosoly és különösen akkor derült fel arca, ha egy-egy „ur“ a jövendőbeli Don Juan tulajdonságait sejtette. Ezek közül különösen a kis lord Marven Bentinek, a portlandi herceg tűnt ki, aki olyan ügyesen legyekedett a „hölgyek“ körül, hogy a nőhódítás terén a legzebb jövőt lehet neki jósolni. De a „hölgyek“ között is akadtak, akik nagy reményeket ébresztettek maguk iránt a szellem művészetében. Ezek különösen egy gyönyörű, alig két éves lordet lelkesedtek, annyira, hogy majdnem agyoncsókolták. A lordot pedig egy cseppet sem hozta zavarba az érzelmeknek ez a tömeges kitörése, olyanokat cuppantott vissza, hogy egy kiszolgált gránátosnak is dicsőségére vált volna. Más különben is nagyszerűen mulatott a társaság. Annyit össze-visszafecsegett és olyan kevés értelemmel, hogy az ember azt hitte volna, hogy felnöttek társaságába keveredett. A siker annyira fellekkeltette a nemes grófnét és az angol arisztokrácia többi hölgyeit, hogy legközelebbre egy két éven aluliak zsúrját tervezték. Ezeket a megfelelő ajándékokon kívül egy angol lady számára kimondhatatlan, de magyarul penkának nevezett vázondarabbal fogják fogadni!

— **Az orvosok és természetvizsgálók vándorgyűlése.** A magyar orvosok és természetvizsgálók-nak Bártfán, Bártfa-fürdőn tartott vándorgyűlése elfogadta az Erdélyi Múzeum-Egylet meghívását s elhatározta, hogy XXXII. vándorgyűlést 1903-ban Kolozsvárt tartja meg.

Kolozsvár egy vízben már volt választott helye a vándorgyűlésnek. Itt tartották 1844-ben V. vándorgyűlést a magyar orvosok és természetvizsgálók. Azóta többször ülésezett a vándorgyűlés az országban királyhagyomány részben, de hosszú idő, közel hat évtized után, most gyűlének ismét össze Kolozsvárt a magyar orvosok és természetvizsgálók, hogy az orvosi, természeti és rokon tudományok fejlesztése, terjesztése, népszerűsítése érdekében működjenek. Akkor, 1844-ben, még külön kormányhatóság alatt álló társaság volt Erdély s mondhatni, a vándorgyűlés „a két haza lakosait barátságos egyesületbe vonván“, első lépés volt a két testvérben elválaszthatatlan egyesülésére, melyet ekként a tudomány kezdték. Az idei vándorgyűlés szeptember 5-ikén kezdődik és 10-ikén záródik be. A vándorgyűlésnek tagja mindenki lehet, ki az orvosi, természeti és társadalmi tudományokat művelni vagy kedveli, ha a tizenkét koronában megállapított tagdíjat fizeti. A vándorgyűlés tagjai a magyar k. r. államvasutakon, a kezelésük alatt álló vasutakon, a kassa-oderbergen vasuton, a déli vasuton és a szamos-völgyi vasuton kedvezményben részesülnek, a jelentékes, illetve a tagdíjnak bevétele alkalmával szervezhető igazolvány alapján. A tagdíjat, melynek befizetése után kapják a vasuti igazolványt is, a vándorgyűlés és pénztárosának (dr. Kaiser Károly Budapest, L. ker., belügyminisztérium) legkésőbb augusztus hónap 30-ig kell beküldeni; ezen túl már csak a helyszínen, Kolozsvárt lehet beiratkozni, személyesen vagy megbízás útján. A tagsági jegynek idején való kiváltása tehát a gyűlés tagjainak érdekében van, hogy a vasuti igazolványt megkaphassák.

— **A buvár tragédiája.** Párisból tévratózza tudósítónk, hogy a hajókatasztrófa áldozatait még most sem sikerült a roncsok közül felszínre hozni. Egy Antisevics nevű ötvenhat éves buvár, a ki négy-szer szállott alá a mélységre, ma ötödiköt bocsátotta a tenger fenekére. Elérte ismét a Liban roncsait, de nyomban vészelt adott, mire felhúzták. A buvár egy gyermek holtestét szorongatta kezében. A hűjón aztán Antisevics elájult és meghalt.

— **Az obudai állami gimnáziumon az 1903/4. évre szemlé beirások e hó 25-én délelőtt 9 órakor kezdődnek és július 3-ig bezárólag tartanak.** Az előbbi birkék szemben kiegészítésre szorul, hogy a Kacsas-utca, Szegényház-utca és régi Rókusúti északra eső vidék lakosainak gyermekei a III. kerületi gimnáziumba (Timar-utca 10) irandók be. A hirdett szomszédos falvak közül Hidvegt a határ, mely a terület vonalába már nem esik bele,

— **A tátrafűredi dráma hőse Amerikában.** Füzesesré Emil, aki 1900. augusztus 7-én Flesch Zsigmondot a tátrafűredi erdőszégen agyonlőtte és akit a törvénytörés gondatlanságából elkövetett emberölésért négy-hónapi börtönrre ítéltek, Amerikában akart új életet kezdeni. Amint a New-Yorkban megjelenő Szabadság írja, Füzesesré Emil, volt nyitramergei aljegyző egy írásban asszonyval, aki már eszmézők óta kedvese volt, május 29-én a Deutschland gőzhajón érkezett meg az amerikai partok elé. A bevándorlási hivatal a nőnek már évek óta ott élő férjétől értesítést kapott megérkezéséről s ennek folytán Ellis-szigetre vitették, hol kihallgatásuk után visszatoloncoltatásra ítélték őket. A bevándorlási hatóságok arra a kérdésre, hogy van-e viszonya a vele utazó nővel, Füzesesré azt felelte, hogy ily kérdésre gavalér nem válaszol. Egy newyorki ügyvéd felajánlotta Füzesesrének, hogy kiszabadítja őket helyzetükből, de visszautasították azzal a megjegyzéssel, hogy nem szándékoznak oly földön maradni, ahol ily elképzelhetetlen módon járnak el a művelt emberekkel. Füzesesréyt és kísérőjét a Patricia hajóval küldték vissza Európába.

— **Uj hírek a horvát zavargásokról.** A horvát zavargások — mint egy csáktornyai tudósítás jelenti — Ludreg községben közönséges rablásra jutottak. A felzavart nép megtámadta és kirabolta a kereskedők boltjait. Betörték az ottani takarékpénztárba s az üzleti könyveket, kötelevényeket és váltókat mind megsemmisítették. Csáktornyáról egy szakasz ulánus lovasság ment ma a nevezett községbe. A kereskedők közül többen Magyarországra menekültek. A zágrábi tüntetés — mint onnan írják — tegnap megújult. A tüntetők ezúttal körülbélül csak százan voltak, de felgyerkező jelentek meg és ösztözteték a katonasággal, miközben állítólag több ember súlyosan megsebesült. — **Zágrábról** jelentik: A varasdmegei ludregi járásban ma a lázadás, gyilkosság, rablás, gyújtogatás és idegen vagyon szándékos rongálása büntetteire nézve kihirdették a statáriumot.

— **A vasárnapi munkaszünet.** A Magántisztviselők Országos Szövetsége ma este tartott tanácsulésen tárgyalta a kereskedelmi miniszternek a vasárnapi munkaszünet tárgyában kiadott rendeletét. A szövetségitanács örömmel látja, hogy végre megvalósult a magántisztviselők régi óhaja, megvan a vasárnapi pihenő melynek biztosítását hat esztendőn át felterjesztésekkel és beadványokkal sürgette a kormánynál s amelynek társadalmi uton is csinált propagandát. Tapasztalva, hogy a rendeletet sokan helytelenül magyarázzák, a szövetségitanács illetékes helyen szerzett információk alapján tudatja, hogy a vasárnapi munkaszünetet illető rendelet kivétel nélkül vonatkozik az összes üzletek, vállalatok és részvénytársaságok iródaira is.

A csemegekereskedők, füstöltbuszások, hentesek s a rokon szakmák 26-ikán délután 3 órakor az Angol kávéházban érkezetletet tartottak, amelyen mozgalmat indítanak az iránt, hogy délután 6 órától 9-ig nyitva tarthassák üzleteiket, vagy hogy az új rend tilalma a tejcsarnokokra, pékékre s pálinkamérőkre is kiterjesztessék.

— **Halálozás.** Lederer Sándor lovagnak elhunyt mindenütt a legnagyobb részvételt kellette; mélyen sújtott családján kívül legnagyobb az Adria vezetése, amelynek az elhunyt valóságos lelke és vezérlő szelleme volt. A vállalatot Lederer Sándor éles elméje, nagy tudása és vasszorgalma emelte mai nagyságáig. Ezenkívül részvelet számos nagy vállalatnak, mint a Hengermalomnak, a Fonciórennek, a Bosnyák Országos Banknak, a Drasche-tele közszabványának stb. vezetéseben. Az Adria igazgatósága ma Burchard-Bélaórány Konrad főrendiházi tag, társulati alelnök vezetés alatt rendkívül ülést tartott, melyen Burchard alelnök és Kuranda Emil vezérigazgató adtak meglez szakvaban kifejezést a társulatot ért vesztéséget leteletti fájdalomnak. Az igazgatóság elhatározta, hogy volt elnökének temetését az Adria fogja rendezni, az özvegyhez részvételt írtetnek az elhunyt aroképet a társulat új tés-teré számára megfestetik és egyik most épülő gőzöst Lederer Sándor névre keresztelnek, hogy érdeme elnökének nevével ez uton is megörökítsék. Fiumében nemcsak az Adria-hajók, hanem a kikötőben lévő idegen gőzösek is a gyász jelűl felloboroc bocsátották lobogóikat és ugyanett jelentik külföldi kikötőkből is, hol az Adria gőzszabvány a vele barátságos viszonyban lévő külföldi vállalatok is résztvesznek. A temetés esztírtökön. délután 3/4 órakor lesz a szabadságtéri Adria-palotából.

Rényi József ügyvéd, volt 1843/40-iki honvédtiszt, Rényi Dezső fővárosi főjegyző édesatyja tegnap 82 éves korában meghalt a szatmármegyei Zestyén. A megboldogult az erdélyi határszéli vármegyék közönsége nagyon szerette és tisztelte. Nevezetes, hogy az öreg ur hosszú élete folyása alatt egy napig sem volt ágyban tekvő beteg. Halála is hirtelen következett be, ebéd közben szélhűtés érte. Halála kiterjedt, nagy rokonságot borított mély gyászba. Rényi Dezső főjegyző ma a temetésre Szatmármegyébe utazott.

— **Egy halálátölt öngyilkossága.** Égerből tévratózzák: Hatel Mihály kőműves, akit az esküdt-bírótság gyilkosság miatt halálra ítéltek, tegnap éjjel

börtönében felakasztotta magát. Amikor az örök benyitottak hozzá, már meghalt.

— **Egy affér, ami elismült.** Budapest humorához tartozik az, hogy néha módunk van olyan afférekben gyönyörködni, amelyek a főváros tanácsa és ugyanazon fővárosi rendőrsége között néha hetekig tartanak s folyton új és új és mindkét részről módfelett mérges átiratokat eredményeznek. Hogy ez valami nagy épülésére szolgálja a publikumnak, az nem valószínű. Legutóbb megint akadt a tanácsnak egy kis kellemetlensége a rendőrséggel. Budapest székes főváros ugyanis új szabályrendeletet hozott a cselekedés-tervezet megrendszabályozására. A főkapitány pedig azt nem hajtotta végre, bár a szabályrendeletet a belügyminisztérium jóváhagyta. A tanács már hajlandó volt méregbejönni erre a renitenciaira, de a főkapitány szokott tapintatával elejébevágott a haragnak. Kijelentette, hogy a rendőri törvény rendelkezése szerint a rendőrség csak azokat a szabályrendeleteket hajthatja végre, amelyeket a minisztériumok küldenek le neki. Tehát nem volt az eljárásom semmi életszerűség. Időközben pedig megérkezett a belügyminisztériumból is a jóváhagyott szabályrendelet. Tehát semmi sem állott többé utjában annak, hogy a főkapitány ur is hozzájáruljon az ügyhöz a maga szives jóindulattal.

— **Elkeseredett diák.** Sajnálatraméltó esemény történt tegnap a VI. kerületi főreáliskolában. Tegnap volt a hetedik osztály vizsgálja s a vizsgáló diákok között volt R. B. törvénytörési bíró Ernő fia is. A fiatal diák nem volt valami jó tanuló s már a vizsga előtt emlegette, hogy alighanem baja fog történni, mert nincs jól elkészülve. Egy-két tantárgyból még meglehetősen jól felelt, mikor azonban a német nyelvre került a sor, nem tudott feleletet adni a vizsgáló tanár kérdéseire. Elkeseredve ment vissza a padjába s ott pár pillanattig komoran ült, majd revolvert vett elő s azzal mellbe lölte magát. A szerencsétlen fiatalemberhez, aki eszméletlenül fordult le a padjáról, odasiettek a tanárok s diáktársai és élesztgetni kezdték. Majd a mentőkért telefonáltak, akik hamarosan kivonultak s az elkeseredett diákok, akinek különben nem veszedelmes a sebesülése, szűlei lakására szállították. A vizsga természetesen félbeszakadt a sajnálatos esemény folytán, amely a tanári kar körében is nagy izgalmat keltett.

— **Uj törvénytörési orvosok.** A budapesti és kolozsvári orvosgyemeken a napokban érik véget a törvénytörési orvosi vizsgálatok. A jelenlévők közül nyolcan nyertek képesítést és pedig: Almásy József deési kórházi orvos, Babis Endre elmekörtani tanárség, David János kézdivásárhelyi tiszt főorvos, Kramolin Gyula szegárdi gyakroló orvos, Polgár Márk m.-vásárhelyi körorvos, Rosenfeld Bernát munkácsi orvos, Verzár János oraviczbányai körorvos és Vincze Jenő aranyosmaróthi kórházi orvos.

— **A kisenyei zavargások szítói.** A Kisenyeben megjelenő Beszarabec és a pétérvári Sznemja című antiszemita hecc-lapok szerkesztője ellen intézett merénylet tulajdonképpen nem is ellene irányul, mint-hogy ő csak eszköz nagyon hatalmas urak kezében. Krusevannak, a hírhedt antisemita szerkesztőnek szerepe már 1893-ban kezdődött, akkor, mikor a Beszarabec élére állott. Már akkor is antiszemita-jellegű volt a lap, de a zsidó ellenes agitációknak központja csak akkor lett, mikor a magasabb hivatalnoki körökben talált lelkes barátokra. Kisenyeben körje csoportosult az egész kormányzóságú vezető személyzet, élén Ustrogovval, a helyettes-kormányzóval, aki egy személyben munkatársa és cenzora is volt a lapnak. Krusevanon és Ustrogovon kívül résztvettek az igazgatásban a törvénytörésnek emberei, így például Davidovics vizsgálóbíró. Krusevan volt a vezér és olyan jól érte a dolgot, hogy a kormány nemcsak a kivételes helyzetet biztosított számára, amennyiben Kisenyennek egy másik lapját betiltotta, hogy Krusevan egészen szabadon és teszteletlenül moroghasson. Hogy kedvezzenek lapjának, a hivatalos kormányzóságú újság nem hivatalos részét is beszüntették, úgy hogy a Beszarabec volt a vidéknek egyetlen újsága. Így természetes, hogy csakhamar nagyon elterjedt és hogy minden kocsmában, teaházban, nyilvános olvasóteremben tartották.

És a kitűnő lapban nem olvasott a nép egyszerű fia egyebet, mint hogy minden nyomorának csakis a zsidó az oka és hogy erőszakkal kell a zsidó uszort kiirtani. Nem jelent meg a lapnak egyetlen száma sem, amelyben ne hangzgatott volna a szerkesztő ilyen frázisokat: „Halál a zsidókra!“, „Mindzen zsidót agyon kell ütni!“ stb. stb. 1902-ben annyira ment már Krusevan, hogy lapjában felvetette azt a kérdést, hogy mint kellene a zsidókkal szemben eljárni. És nap-nap után köztelte a pétérvári adminisztráció legmagasabb köréből érkező feleleteket, amelyek minden szépséget nélkül egyszerűen felszóltatták a népet, hogy támadja meg a zsidókat. Krusevan pozíciója egyre jobban megerősödött, úgy hogy egy második antisemita lap megindítását tervezte. Az engedélyt megkapták, még pedig annak a kérelemnek teljesítésével,

hogyan új lapjának, a *Szemle*-jének (Zászló), az *Anti-sémita Újság* alcímet adhatta. A zsidókérdésről tartott ankét után, mely Krusevánt még e bizakodottabbá tette, nyíltan kijelentette, hogy a zsidók számára immáron kikerülhetetlen a tragédia. A helyettes-kormányzóval együtt egy külön szervezet élére állott, mely elhatározta, hogy a zsidók elleni forrongás a husvét napok folyamán fog kitörni. És így is történt. Sőt Kruseván és Usztrogov röpiratot osztottak szét, mely szerint a cár megengedte, hogy a zsidókat a husvét napjaiban tetszés szerint ültethessék.

Midőn a kihágásoknak végük volt, Kruseván cinikusan jelentette ki lapjában, hogy a lefolyt mérszálás nem volt más, mint a keresztény népek a zsidó forradalmi mozgalomra adott felelete. Mint utóbb kiderült, *Plebe* a kihágások után 150.000 rubelnyi szubvenciót adott Kruseván két lapjának. A kormány tudja, hogy milyen eszköze van a jeles szerkesztőben!

— **Házasság.** Dr. *Böszörményi* Oszkár fővárosi ügyvéd ma dében kötött házasságot *Fried* Ionával, néhai dr. *Fried* Adolf ügyvéd leányával.

Weisz Dávid Budapestről eljegyezte *Fischer Malvin* kisasszonyt Nagyszlatináról. (Trencsénmegye.) *Gross* Izso Golopról eljegyezte *Mandel* Manó nagyberói leányát Dórikát Garadnáról.

— **A námesztői népbank.** Ilyen címen megjelent hírünkre vonatkozólag *Gaburjak* István körjegyző a következő helyreigazítást küldte be hozzánk:

A námesztői népbankról szóló hírből a námesztői járás közössi és körjegyzői azzal vádoltak, hogy a Námesztőn alakult Népbank lekötöztetési és ennek következtében állítólagos pánszláv üzelmek részesei. Mint a megvádtolt jegyzői karnak egy tagja e vádasközléssel szembeállított szintén érintve találván, szükségesnek tartom kijelenteni, hogy az említett banknak semminemű tekintetben lekötöztetése nem vagyok, avval semminemű összeköttetésben nem állok s így körzetem közössiének becsületes tőzjaku lakosságának pánszláv üzelmekkel való elcsábításának vádját visszautasítom.

— **Elsüllyedt gőzös.** *Barcs*-ról jelentik: Vasárnap délután a *Dráván Barcs* alatt *Engelhoff* hajótulajdonos *Fulton* nevű gőzöse a barcsi kikötőhöz menet, gabonával megrakott uszályhajót vontatva, utközben egy a *Drávában* ledő duoba ütközött. A gőzös léket kapott és elsüllyedt.

— **Az iszákosság halottja.** *Barcs* alatt *Tóbiás* István dohánykertész ittasi állapotban a *Drávába* grott. Magával akarta rántani kis fiát is, amiben azonban a jelenlévők meggátolták. Teste rögtön nyomtalanul eltűnt a vízben és csak harmadnap találták meg.

— **Időjárás.** Az országos meteorológiai intézet jelentése szerint ma a hőmérséklet, főleg az ország nyugati részén élénk északi szelek következtében, amelyek helyenként viharra fokozódtak, alacsonyabb lett. Az idő tulnyomán felhős és az Északi Feltőlők kivételével esős volt. Az Alföld déli részén zivatarokkal bő eső járt.

— **Letartóztatott kereskedő.** *Szabadkáról* táviratozzák: A rendőrség ma egy jó hírnévűnek örvendő kereskedőt, *Eros* Gáspárt, akit hitellelősi csalás miatt feljelentettek, letartóztatták. Nagyforgalmu üzletét *Halász* nevű rokonára ruházta át, de a hitellelőz *Halász* üzletére is bünyűgyi zárlatot vezettek.

— **Mérsékelt áru menettitri jegyek kiadása** az iparművészeti kiállítás alkalmából. A magyar kir. államasutak igazgatóságától vett értesítés szerint az országos iparművészeti muzeum igazgatósága által rendezett iparművészeti kiállítás alkalmából a központi menetjegyróda (IV. Vigadó-tér 1.) rendkívüli mérsékelt áru menettitri jegyek kiszolgáltatása mellett júl 6-án június hó 27-én szeptember hó 5. és 19-én társas utazások rendez Budapestre és vissza, ha ezen társas utazásban együttesen legalább is 50 utas vesz részt. Ezen kirándulásra vonatkozó minden-nemű felvilágosítást készséggel megad a központi menetjegyróda valamint a következő vidéki fiókirodák: *Arad* (Deák Ferenc-utca 42.), *Brassó* (Ferenc József-tér 1.), *Debrecen* (Piac-utca 2148.), *Eger* (Fő-utca), *Fiume* (via Alessandria), *Győr* (Baross-utca 4.), *Kaposvár* (Fő-utca 16.), *Kassa* (Fő-utca 51.), *Keckemet* (Nagy-Kőrösi-utca 20.), *Kolozsvár* (Belmonostor-utca 1.), *Miskolc* (Széchenyi-utca 91.), *Nagy-Beckerek* (Ébővíz-utca), *Nagy-Várad* (Ujváros, Nagyteleki-utca 3/534.), *Orsova* (Dunarak-part), *Pécs* (Irgalmas-utca 1.), *Pöstyén* (Füüdögazgatóság), *Posony* (Vásártér 20.), *Sopron* (Széchenyi-tér 16.), *Szatmár-Németi* (Deák-utca 18.), *Szeged* (Kelen-utca), *Székesfehérvár* (Liget-sor 1.), *Szolnok* (Kossuth-utca 8.), *Szombathely* (Szell Kálmán-utca), *Temesvár* (Deák-utca 3.), *Ujvidék* (Uri-utca 24.), *Zágráb* (Jelasics-tér 13.), *Zombor* (Bajai-utca 19/20.). Budapest, 1903. június hóban. Az igazgatóság.

— **Rendőri hírek.** A bukaresti rendőrség táviratban értesítette a főkapitányságot, hogy *Strúl* Avram 21 éves szoboltva 7200 lei ellopása után megszökött. A rendőrség keresi. — A Zóldfa-utca 16. számú háznál egy téglá esett *Batka* József 28 éves napszámos fejére. A Rókusba vitték, ahol ma meghalt. — *Oszu* Márton 34 éves napszámos az éjszaka részegségében lezuhant az Örmvölgy-utca 20. számú ház II. emeletéről s nyomban meghalt. Holtestét a törvényeséki orvostani intézetbe vitték. — Ma este 10 óra tájban az Üllői-utad *Friedlándor* Miksa 9 éves újságelárúzó fiu nekizaladt az 531. számú villamoskocsinak, amely a szerencsétlen halálra gázolta.

(x) *Használt-e már Stomatint?*

A kaszinó előtt.

A Kossuth Jajos-utcán délben; Éppen a kaszinó előtt,
Áll egy pár férfi menyén.
Talán mindnek gyökere mött? ...
Kik ók? ... Oly hangosan beszélnek
Kicseng hangjuk északnak, délinek,
Honfitúz ég mindnek szemén.
... E csoport a közvélemény!

A haza sorsa ah! letéve
Csupán az ó kezükbe van,
Körjünk áll az utca népe
Szátáva és kíváncsian.
Polonyi a legfőbb a sorba,
Ta'tékzik, szitkozódik forrva ...
S a suszterinas mondja: — Nil ...
Aki beszél, az Polonyi ...

Körülötte az aprószentek;
Mindegyike egy óriás!
A hazáért késhegyre mennek,
Csak az a fő, hogy lássa más.
A zoltánok mind együtt állnak,
Még az utcán is obstruálnak,
S a kaszinói oldalon
Szünetel a közforgalom.

S mikor egy hintó, uri fajta,
A kaszinó felé rohog.
És befordul a kapualjba,
A szívük büszkén megdobog.
Rögtönösen két partra válnak;
Közönni a gróf fogatának
S mosolyogva kérdezik: — Hogy van;
Oh édes kegyelmes uram?

Majd újra hangosan vitáznak ...
Akármilyen lesz, nem engedünk ...
Majd megmutatjuk mi a bának,
Küldjük bár Bécsset ellenünk!
S ki mellettük elmegy gyalog,
Annak a szemé felragyog
És felsóhajt: — Oh én hazám;
Ezek szeretnek igazán!

várd népszínműben lesz a művészöu tolsó fellépte. A hét többi napjaira a műsor így változott meg: csütörtökön az *Üdöskö*, szombaton Offenbach *Hoffmann* meséi kerül színe.

— **Népszínház.** A Népszínháznak ma este vendége volt. *Rédey* Szidi játszotta a *Cigánybáró* Szaffijt. Tiszán csongó, erős és felettebb kellemes a hangja és az ének terén való nagy biztonsága elfeledteté, hogy a színpadi játék rutinját csak most kell még megszereznie. Ez irányban is voltak különben szép momentumai. A közössi meleg szeretettel fogadta a vendéget és az őszinte tetszés hatása alatt sokszor a lámpák elé hivta. Nyílt színen is erős tapsokat kapott. *Ledófszky* Gizella Cypra szerepében újabb tanúságot tett finom énekvészetéről s kiváló alakító-képességéről. Minden énekszámát megtapsolták. *Barinkay* *Kenedich* Kálmán játszotta sok gonddal és igen szépen énekelt. A többi szerep a régi jó kezekben volt. Közössi nyárias számmal, de nagy tapsolód kedvben.

— **Művészet a Margitszigeten.** Régi emlékek felújulását termette az a hangverseny- és előlvasó-est, melyet a Margitsziget első vendéglőjének nagytermében a kintlakó írótelep tagjai rendeztek. Azokat a nagydíkokat idézte az emlékeztető az a néhány negyedóra, mikor a Duna keblén ringatózó kis paradicsomsziget a nyári Budapestnek legkedvesebb mulatóhelye volt. Oly vidámság, oly pezsgő jókedv lengett ma is a hangversenyteremben s innen ki a fák alá, amely ezeknek a letűnt időknek renaissance-átreméltetik. De nem is csoda. Azok a művészek és azok, akik hallhatják a programot, mind valami érdekes finomsággal, előkelő idegrendszereknek való csemegével kedveskedtek a közössiének. Mindjárt az első előlvasó, *Salamon* Ödön a szellemességek és finom ötletek légióját tárta a közössi elé. Utazásról, csókról, kézcsoókról beszélt azzal a hivatottsággal és könnyedséggel, mely ettől a telivér európeán-tól, a savoir-vivre e nagymesterétől csak természetes. Az ő szel-leme lebegett a második előlvasás fölött is, melynek előadó-művésze *Bródy* Sándor volt. Barátjának és kollegájának bölcs mondásait adta elő ezuttal finoman, könnyedén és oly bölcsen, hogy a kis filozófusával telített patronok mindig kelő erővel robbantak szét. A közössi persze nagyon élvezte a szellemes gondolat-tűzijátékot. *Csillag* Teréz *Hercegh* Ferencnek egy szellemes monológját mondta el utólerhetlen finomsággal, *Varsányi* Irén *Gárdonyi* Géza néhány poemáját interpretáta, azután pedig eljárt egy pompás kék-vokot. *Tanay* Frigyes, a Víg-színház jeles művésze néhány kollegáját gyonyolta ki remekül, végül pedig *Varsányi* Irénnek a lepény-táncban partnere volt. *Martos* Ferenc egy készülő színművéből mutatott be néhány vidám és brilliáns részletet.

— **Víg-színház.** A Víg-színházban az *Osztrigás* *Micé* adták. A hóhózat hétón, e hó 29-én éri meg az ötvenedik előadását. — A *Teknős-béka* csütörtöki repízert a jelentékeny szerepváltozások miatt újdonság módjára készítik elő. teljes díszletessel próbálnak a darabból és jelmezben házi főpróbát is tartanak belőle.

— **A Nemzeti Színház beszámolója.** A Nemzeti Színház ma teszi közzé az elmúlt szezonról szóló beszámolóját. A szezonban a Nemzeti Színházban 291 esti, 45 délutáni, összesen 336 előadás tartottak. — Ezekon kívül a budai Várszínházban október 1-6-ji március 31-ig a színház 48 előadást tartott. A Nemzeti Színház személyzete tehát 384 előadásban vett részt. A mult szezonban 300 esti, 37 délutáni és 43 várszínházi, összesen 483 előadás volt. A most végződött idényben 338 előadás 40 eredeti és 55 idegen darab került színe (mult évben 28 eredeti és 66 idegen.) Az eredeti darabok 134 esti és 20 délutáni előadászon szerepeltek a műsoron (tavaly 124 esti és 12 délutáni előadászon.) Színe került 19 új darab és pedig 11 eredeti és 8 idegen (a mult idényben 7 eredeti és 11 idegen.) U betanulással és szereposztással 5 eredeti és 8 idegen mű került előadásra (tavaly 1 eredeti 4 idegen.) A hazai szerzőknek írói díj fejében összesen 38.088 korona 71 fillért fizetett ki az intézet (tavaly 38.672 korona 64 fillért). Idegen darabokért 12.622 korona 64 fillért fizetett a színház a mult évi 10.779 korona 38 fillérrel szemben. Az idén kifizetett írói díjak összege 50.711 korona 35 fillért tett ki a tavalyi 44.452 korona 02 fillérrel szemben.

— **A Népszínház bemutatója.** Az idei szezon utolsó újdonságának a Párisban nagy sikerrel színekerült *Kintornás* *Leány* című boulevard-dramának utolsó házi főpróbája ma volt a *Népszínház* egész drámai személyzetével. A bemutató előadás holnap, szerdán lesz s mint az ideai évadra hirdetet premiere-bérlét tizenkettedik előadása kerül színe. A második előadás csütörtökön lesz, azután pedig pénteken kerül még színe e héten a darab.

— **Kisfaludy-Színház.** Csütörtökön június hó 25-ikén az óbudai Kisfaludy-Színházban *Csiky* Gergely *Nagymanjaja* kerül színe *Rákosi* Szidi és *Ligeti* Juliska nemzeti színházi tagok vendégszereplésével.

FŐVÁROS

(*) **A főváros közgyűlése.** A főváros intéző körének az volt a célzata, hogy a nyári szünetek előtt való utolsó közgyűlés június 30-án lesz. Ez a közgyűlés meg is lesz, azonban a tárgysorozata olyan rengeteg mennyiségű ügyet foglal magában (78 ügy), hogy szükségesnek mutatkozik még egy külön közgyűlés tartása. Eszerint a nyári szünetek előtt még három közgyűlés lesz: az egyik (rendes) holnap, szerdán; a második (rendkívüli) június 30-ikán, kedden, s a harmadik (rendkívüli) július 8-ikán, szerdán.

(*) **Az Ügetőverseny-Egylet kérelme.** A pénzügyi bizottság máj ülésén tárgyalta a Magyar Ügetőverseny-Egylet kérelmét, hogy a főváros 1900-tól harminc évre adja bére az egyesületnek a *Tattersal* területét. A közgazdasági bizottság és középítési bizottság azt a javaslatot tették, hogy tizenöt évre adja bére a város, de a középítési bizottság ötvi földmondást is ki akart kötni. Az egyesület a tizenöt évet eltagadta, de a földmondást nem. Hozzájárult ahhoz is, hogy a *Tattersal* területén nyilvános parkot csinál. A pénzügyi bizottság tizenöt évre hajlandó odaadni a területet földmondás nélkül, de kikötö, hogy ha az állam akarja kisajátítani a területet, a tővárost semmiféle kártérítés nélkül, a vállalat köteles a területet parkozni és köteles az ügetőversenyt minden évben megtartani.

SZÍNHÁZ, ZENE

— **Blaha Lujza Budán.** Elejétől végéig lelkes ünneplés volt a Budai Szinkör mai estéje. Nem lehet ez másképp, hiszen *Blaha* Lujza asszony kezdte meg vendégjátékát. *A pivos bugyellárás* Török birónéját játszotta művészetének utólerhetetlen varázásával, magyaros zamattal páratlanul nőies kedvével. Zsufolásgit tele volt az aréna s a közössiég alig tudott betelni *Blaha* Lujza alakításának gyönyörűségével. Az illusztris vendéghez méltó volt egyébként az előadás minden tekintetben. A darab többi szereplői együttesen és külön-külön ugyancsak rászolgálták a tei ház elismerésére. A közössiég felvonások után számtalanszor a lámpák elé tapsolta *Blaha* Lujzát, ezenfelül virággal is elhalmozták.

Holnap a Budai Szinkörben ugyancsak *Blaha* Lujza asszony felléptével *Almás* *Tihamér* kitűnő népszínműve, *A töl leány* kerül színe. Tekintettel a közössiég óriási érdeklődésére, *Krescsányi* igazgató *Blahánét* még két vendégjátékra megnyerte, csütörtökön a *Kurucz-fantomban* és vasárnap *A gyimesi vad-*

**** Felvételi vizsgálatok a Színész-Egyesületben.** Az Országos Színész-Egyesületben ma kezdődtek a felvételi vizsgálatok, amelyek a legújabb színészszakmunkák útját megnyitják a színpadra. A vizsgálati rendkívül nagy érdeklődés mellett indult s az egyesület palotája előtt százával álltak a mindkét nembeli ifjú aspiránsok, akik a színészpályára törekednek. A vizsgálatra összesen 162-en jelentkeztek, de a vizsgálatbizottság egy közgyűlési határozatnál fogva az újonnan jelentkezettek közül összesen csak huszat, tíz leány- és tíz férfinövendékszínészt vehet fel, ami már magában véve biztosítja, hogy a jelentkezőket nagyon meg fogják rostálni s az ideai vizsgálatokon csak a legkiválóbb tehetségeket veszik fel. A vizsgálati bizottság tagjai *Ditrői Mór* elnöklése mellett, *Herceg Ferenc*, *Márkus József*, dr. *Komor Gyula*, *Szendrey Mihály*, *Komjáthy János*, *Vidor Dezső*, *Szilágyi Vilmos*, *Deák Péter*, *Andorffy Péter*, *Boross Endre* tanácsosok. A vizsgálatot azok kezdték meg, akik már gyakorlati engedélyt kaptak s ezek közül felvételt az egyesület tagjai sorába: *Kürthy Margit*, *Cserny Béla*, *G. Szabó Mariska*, *Havi Rózsika*, *Iván Sándor*, *Ladányi Imre*, *Mészáros Sándor*, *Pápay Antal*, *Várady Józsa*, *Végh Gizella*, *Szendrey László*, *Fekete Oszkár* (karmester), *Kiss Samu*, *Czobor Ernő*, *Fabriczy Zsigmond*. Az újonnan jelentkezettek közül ma közel a fele vizsgázott le, úgy hogy a vizsgálatok holnap tovább folynak. Minthogy a jelentkezők közül csak meghatározott számban, összesen huszan kaphatnak gyakorlati engedélyt, a bizottság ezeket csak a vizsgálat teljes lefolyása után fogja kiválasztani. Általánosságban meg lehet jegyezni, hogy az ideai színészyanyag úgy kvalitás, mint intelligencia dolgában jóval fölülte áll az előző évekhez képest.

**** Filharmónia.** A *Filharmóniai Társaság* tegnap tartotta *Mészáros Imre* tanár elnöklése alatt 51-dik rendes közgyűlését. Miután a szokásos jelentések tudomásvétele után megadták a választmánynak a felmentvényt, *tiszteletbeli tagokul* választották *Szell Kálmán* miniszterelnököt, gróf *Apponyi Albert* képviselőhízi elnököt és *Mihalovich Odón* miniszteri tanácsost, a zeneakadémia igazgatóját E után elhatározták az alapszabályoknak oly értelemben való megváltoztatását, mely szerint a rendes művészi v. asztmány mellett még egy második zenekarokból álló választmány is működjék a társaság érdekében. Miután még egyhangulag közönetet szavaztak a fővárosi sajtónak szívélyes támogatására, a gyűlés feloszlott.

**** A Népszínház premiér-bérlete.** A jövő szomban tizenkét bemutató előadásra hirdetett bérletet a *Népszínház* igazgatósága s a kapuzárás napjáig minden délután 5-7 között válthatók most jegyek az összes helyekre s miután az előjegyzések terminusa már lejárt, az összes helyeket a jelentkezés sorrendjében adja ki a *Népszínház* főpénztára.

**** A Városligeti Nyári Színház bemutatója.** A *Városligeti Nyári Színház*ban holnap, szerdán tartják meg *Feld Mátyás* *Bob herceg és Mici hercegnő* című rendkívül mulatózó bohózatának bemutató-előadását. Az igazgatóság fényes kiállítással és elsőrangú szereposztással hozza színre az évad elsőrangú kasszadarabjának ígérkező újdonságát. A szereposztás a következő:

A királynő — *Rápolly K.*; Bob — *Feld Olga*; Mici — *Almási Iza*; *Moona Vanna* — *Rátonyi Tilla*; *Brezsina Vencel* — *Gyöngyi Izó*; *Trabucco Jakab* — *Gömöri*; *Springer Szelim* — *Szentes*; *Ahasverus* — *Pintér*; *Nimich* — *Etsy*; *Loute* — *Nagy M.*; *Nidi Rossar* — *Somló Margit*; *Juliette* — *Pichler*; *Melanie* — *Latabárné*; *Ninon* — *Sellő*; *lord Lancaster* — *Molnár*.

A második felvonásban *Feld Olga* és *Almási Iza* teljesen új caka-walk-ot táncolnak. Az újdonság iránt nagy az érdeklődés.

**** Festőnők estje.** A magyar festőnők kiállításának termében (Városliget Stefánia-ut) szerdán, június 24-ikén lesz az utolsó est. Az est attrakciója egy nagyszabású hangverseny lesz, melynek művészi vezetését *Kullifay Izabella* vállalta el. Közreműködnek *Liechtenstein Dóra* hangverseny-énekesnő, *Rapnik Rózsa*, a M. Kir. Operaház cellistája, *Csutor Kálmán* hegedűművész és *Föhm Hedvig* zongoraművész.

**** Zeneszerzési ösztöndíj.** Az Országos Zeneakadémia ösztöndíjat tegnap osztották ki. A *Volkmann* Róbert-éle zeneszerzési ösztöndíjat *Kálmán Imre*, az intézet nagytettségű növendéke kapta.

**** Az orange előadások.** A francia Bayreuthban, az orange klasszikus nyári színházban az évenként szokásos előadások, a véglegesen megállapított program szerint, augusztus 1-én és 2-ikán lesznek. Az első napon a *phöniciai nők* című négyfelvonásos tragédiát adják elő, melyet *Euripides* után *Georges Rivollet* írt; ugyanezen nap körül színre *Pelladannak* eddigi előadatlan, *Oedipus és Sphynx* című darabja. A második napon *Cornelle: Horaceit és Guick; Orpheus* című dalművet adják. Az előadásokon a *Théâtre Français* és a párisi nagy Opera legelőkelőbb művészei vesznek részt.

**** Az első nyári színház Angliában.** *Portsmouth*ban, *Birkenhead* közelében, a napokban nyílt meg az első, fedetlen nyári színház, amely Angliában egyáltalán létesült. A színházat Mr. *Lever* építtette, aki a munkaszüneti napokra szórakozó helyet akart teremteni. Az aréna háromszögletű nézőre épült és fedetlen volt a dacára meg van védve az eső és a nap elől.

Bob herceg és Mici hercegnő.

— Szerző a darabjéről. —

Június vége felé járunk és valamint a hetedik kerületi végrehajtó pontosan megjelenik nálam, pontosan megjelenik én is egyszer évenként, — télen, odumban költött bohózatommal dicső őseim már nem sokáig nyári hajlékban.

Pater est semper incertus! *Bob herceg és Mici hercegnő*nek két apja is van: *Fa'udi Miklós*, régi jó barátom, a Vígsház dramaturg igazgatója, rózsabimbó- és méh-tenyésztő, a caka-walk-láz megteremtője és — szerénytelen személyem. Ő ugyanis szörnyen jószívű ember, s midőn március táján nem birtam azon kérdésere megjelenni, hogy miről írok e nyáron darabot, lenge természetet alaposan megszemlélve, így szolt hozzám:

— Talán mégis megy.

— Kicsoda? — kérdém én.

— Szedd össze minden erődöt, légy egyszer te is férfi, s ne mindig hitvány, gyűnget báb!

— Mi, mi az? — hebegtem én.

— Nagy feladat vár rád, ikreket kapsz.

— Ikreket? Hogyan, hol, miért?

— Bob és Mici. Erted? Bob és Mici. Add

őket össze.

— Bo... ob és Mici?!

S e felkiáltással megmentém nyakába ugrottam és miután szerencsésen lekuszart róla mint két örült, szintén letehett órálnoccal egy gummirádis konflisba ilve, hazajáratam.

— Bob és Mici, Mici és Bob, — ordítottam az előszoba ajtaján betoppánva, s a másik pillanatban tizenegy ajtáról visszhangzott e két szó.

A darab egy-kettőre elkészült. És holnap este elvállik, hogy *Feld Mátyás* „hej, legény-e a talpán...“

Feld Mátyás.

MŰVÉSZET

□ **A Nemzeti Szalon kiállítása.** A Nemzeti Szalon igazgatósága az állandó nyári kiállítást minden héten új sorozattal frissíti föl s figyelemzeti ezen az uton is a művészeket, hogy egész nyáron át, minden időben beküldhessék műveiket a kiállításra. A Szalon őszi kiállítása október hó 4-én fog megnyílni, a beküldési határidő erre a kiállításra szeptember 20-ika. Az őszi kiállítás után a *Ferenczy-éle* kollektív kiállítás nyílik meg. Ősszel a vidéken is több kiállítást fog rendezni az igazgatóság.

□ **Frakói püspök a szolnoki művésztelepen.** *Frakói Vilmos* püspök, a múzeumok és könyvtárak országos főfelügyelője, június 25-ikén Szolnokra utazik az ottani művésztelep megtekintésére.

□ **Ösztöndíjpályázatok.** Az Országos Képzőművészeti Tanács előadói most rendezik a vallás- és közoktatásügyi minisztérium által tett ösztöndíjakra pályázó művészek és művésznövendékek beküldött műveit a Múcsarnokban.

EGYESÜLETEK

(A Fővárosi Hírlapkiadóhivatali Tisztviselők Egyesülete) ma tartotta meg *Rákosi Jenő* elnöklése alatt az *Óthon Irók és Hírlapírók Köre* helyiségében XIV. rendes közgyűlését, *Rákosi Jenő* szép beszéddel nyitotta meg a közgyűlést, majd a zárszámadásra került a sor. Melynek adatai szerint az egyesület vagyona az elmúlt évben 10966 korona 61 fillérrel szaporodott és így az egyesület ma már 115.976 korona 01 fillér tőkével bír. A közgyűlés megadta az igazgatóságnak a felmentvényt és közönetet szavazott az elnökségnek és az egész tisztikarnak. A közgyűlés után társasvacsorára gyűltek össze a tagok a Royalba.

(A *Budakeszi Kaszinó*) tegnap tartotta rendes évi közgyűlését, amelyen a tisztikart a következőképpen alakították meg: Elnök: *Klein Berthold* fővárosi bizottsági tag; alelnökök: *Dessauer Miksa* és *Meer Márton*; igazgató: *Rajz Flóris* közéleti jegyző; titkár: *dr. Zahler Emil*; pénztáros: *Mitzky B. Miksa*; gazda: *Adler Ede*; ellenőr: *Kohn J. Vilmos*. A választmányba 30 tagot választottak.

SPORT

**** Labdarúgás.** A *Magyar Testgyakorlók Köre* I. csapata vasárnap délután mérkőzött az *Ujpesti Népszíngeten* levő sporttelepen az *Ujpesti Torna-Egyesület* kombinált csapatával. A mindvégig érdekes és szép mérkőzést a M. T. K. erős támogatása nyitotta meg, de az *Aschnerrel* (M. F. C.) és *Halkszszal* (M. F. C.) erősödött U. T. E. csakhamar fölénybe került és gyors egymásutánban kétszer vitte be a labdát a M. T. K. kapujába. A második félidőben még 2 goalt

lőtek be az *Ujpestiek*, míg a M. T. K. csak 2 goalt tudott elérni s így a végeredmény 4:2 az *Ujpesti Torna-Egyesület* javára. A bíró *Spitz (38 T. C.)* volt.

**** Rambler-matoh Budapest és Prága között.** Érdekes lesz június 28-án és 29-én a millennárius verseny pályája. Ez alkalommal találkoznak első ízben a budapesti Ramblerok a prágai Ramblerekkel. A prágaiaknál ez alkalommal az egymást gyűlöltő csehek és németek szövetkeztek, hogy egyesült erővel küzdenek a magyarok ellen.

**** Lóverseny Czepléden.** Pestmegye lótenyésztőbizottsága *Beniczky Adám* és gróf *Telki Tibor* vezetésével s a 13-dik huszárezred közreműködésével Czepléden ez évi július hó 26-án lóversenyt rendez. A versenyekre, melyek két sik-, két akadály- és egy gátverseny számból állnak, összesen 3400 korona pénzdijsz négy érdekes tiszteletdíj van kitűzve. A nevezési zárlat július hó 11-én van. Nevezni lehet *Korossy Albert* óhadnagynál Czepléden s *Gaylhoffer István* versenytitkárnál (Budapest Vármegyeház.)

Nyílttér.

Mohai ÁGNES-Forrás

háznánk legszépségsavdusabb természetes savanyúvize. Tiszta, kellemes asztali víz s a Budapest főváros részére való külső háztartási töltés olcsóbb a szódavízénél s jobb minden mesterségesen készített szénssavval teltített víznél.

1s/10 literes palack 36 fillér. üres palack visszavételei ára 8 fillér.

Sz. 2/1902.
Kír. M. tud. egyetem II. chemiai intézet.

A *Mohai Ágnes-forrás* vize, mely artézi kútból fakad, először mindjárt a kut elkészültökor azelőtt 21 évvel elamoztatott. Az akkori elemzés eredményét a mostanival összehasonlítva kitűnik, hogy a víznek a jellege épen semmi sem változott meg: most is ugyanazon falközösségeket és pedig ugyanazon viszonyban tartalmazza, sőt a szabad szénssav szaporodott: 1890-ban volt 2-0534 gr., 1902-ban 2-4034 gr.

A *Mohai Ágnes-forrás* most is a földes savanyúvizek csoportjába tartozik, és e csoport egyik klasszikus képviselőjének tekintendő.

Dr. Lengyel Béla s. k.
cim. miniszteri tanácsos, egyetemi tanár, a II. sz. chemiai intézet igazgatója.

Kapható minden fővárosi fűszerkereskedésben és a vendéglőkben.

A Lázár-éle szegény gyermekeket felruházó asztaltársaság
f. hó 22-ére tervezett mulatsága

a rossz idő miatt
szerdán, f. hó 24-én
minden körülmények között megtartatik.

Özv. lovag Lederer Sándorné szül. *Bródy Mária* mint neje, *Bródy Ármin* mint sógora, *Riesz Lipótné*, szül. *Riesz Ilona* és férje *Riesz Lipót*, budai *Goldberger Gyuláné* szül. *Riesz Gizella* és férje budai *Goldberger Gyula*, *Fleischl Sándorné* szül. *Riesz Vilma* és férje *Fleischl Sándor* mint unokahugai, illetve unokaöccserei a maguk, valamint az összes rokonság nevében, mely fájdalommal jelentik

Lovag

Lederer Sándor

az „Adria“ magyar királyi tengerhajózási részvénytársaság elnökének, a III. oszt. vas-koronarend lovagjának stb. stb.

folyó évi június hó 22-én d. e. 11 óra-kor, élete 62-ik évében hosszas szenvedés után Ausseeben bekövetkezett gyászosan elhunyt.

Szeretett halottunk hült tetemét Budapestben, f. évi június hó 25-én d. u. 3 1/2 óra-kor fogjuk a gyászszobából (V., Szabadság-tér 16. Adria-palota) a kerepesi-uti sírkertbe kísérni.

Áldás lengjen örök pihenése fölött!

Rohitsi „Styriaforrás” gyógyviz

Gyomordaganat és görcsök,
Bright-féle vesegyulladás,
Gége- és torok-katarrhus,
Gyomor- és bél-katarrhus,
Hugycsöbetegségek,
Cukorbetegségek,

Orvosilag
ajánlva!

Kitűnő gyógy-
eredmények! Kemény székelés,
Májbetegségek ellen.

Főraktár Magyarországon részére:
Hoffmann Józsefnél, Budapest, Báthory-utca 8.

Még a legutóbbi időkig egyetlen víz sem volt egy-
szeren biztosan adagolható

a vérköpésben, szivbajban és asthmában
szenvetd embereknek, az újabb kísérletekből kiderült,
hogy ilyeneknek egyedül a

MARGIT

GYÓGYFORRÁS

„Margit-telep, — Bereg-megye”
vize ajánlatos fogyasztásra, a mely ezek mellett nem-
csak a **hugyszervek** betegségeiben legjobb víz,
hanem a **legkitűnőbb borvíz**, és enyhén sóz ize
miatt mindenki, még a legkisebb gyermekek
is szívesen veszik magukhoz a gyomor és lég-
cső hurutos megbetegedésénél.

Kapható minden gyógyszertár és fűszerkereskedésben.
Országos főraktár:
ÉDESKUTI L. cs. és kir. udvari szállítónál,
Ásványvíz-nagykereskedő Budapesten.

(Az e rovat alatt közlötteknek sem tartalmáért, sem alakjáért
nem felelős a szerkesztőség.)

TÖRVÉNYSZÉK

§§ A sajtó parazitái. A múlt év január elején
Steingesser Deszö fölkereszte a budapesti I. honvéd-
kerület takarmányszállítóját, Oesterreicher Mártonit, és
előadta neki, hogy az *Állottmány* című lapban támadás
készül ellene. Ez a támadás abban áll, hogy fel fog-
ják hívni a miniszter figyelmét arra a körülményre,
hogy Oesterreicher a szénát és más élelmi anyagokat a
rendesnél jóval magasabb áron szállítja a honvéd-
ség részére s így a kinstártól évente mintegy
félmillió forint jövedelme van. Steingesser diskrét-
túl még azt is tudtára adta a meglepett szállí-
tónak, hogy célszerű lenne a támadó közlemény
megjelenését egy kis pénzzal megakadályozni.
Oesterreicher tüstént tisztában volt Steingesser szándé-
kával annál is inkább, mert ez nagyobb nyomaték
kedvéért mindjárt meg is mutatta a támadó cikk kéz-
iratát, amelyet Kun Artur utazó fogalmazott. A szállí-
tót, hogy kelepőcse csalja a támadókat, másnapra
rendelte magához Steingessert és Kun Arturt, akik a
megbeszélte időben pontosan meg is jelentek. Kun
Artur a hallgatásért eleinte 1000 forintot kért,
igényeit azonban utóbb 100 forintra mérsékelte.
Mikor végül az alkudozások megállapodásra ve-
zetek, a szállító pénz helyett beszéltotta a mel-
lékszóban elhelyezett tanukat s kikérgette a két
élelmi lakásból. Azután följelentést tett ellenük
a budapesti büntető törvényszéknél, amely mindkét
vádított bünségné mondta ki a szarolás vétségében,
s ezért őket *egy-egy*havi fogságra ítélte. Főbebeszélük
folytat a pör ma a budapesti kir. ítélőtáblához került,
amely Hérics-Tóth János elnöke alatt, Csiky József
bíró előadásában és Vargha Ferenc ügyész helyettes
indítványára helybenhagyta az elsőbíróság ítéletét. Kun
Artur megnyugodott az ítéletben, vádlott-társa, Stein-
giesser azonban semmisségi panaszt jelentett be.

§§ Egy leégett ház. Két évvel ezelőtt kigyul-
adt s leégett Reisch József Béke-utcai háza és jég-
verme, amelyeket Goldstein Ármín fuvaros birtá-
ban. A tűz okozta kár megtérült, mert egy a ház,
mint az azzal egy földel alatt levő istálló és jégverem
biztosra voltak.

A gyújtogatás gyanúja Goldstein Ármínra esett.
Goldstein ugyanis a butorait, ruhaneműit és egyéb
ingót 6000 koronára, a jégvermet pedig 2000 koroná-
ra biztosította. A tűz keletkezése előtt butorainak
és egyéb ingóságainak értékesebb részét elszállította
anyjának lakására. A tűz kitörése után maga Gold-
stein is feleséggé voltak az első, akik az istállóban alvó
koisokat Parthi Jánost és Weisz Istvánt felkeltették,
aztán nyugalmat nézték a tűz tovatéréjét anél-
kül, hogy annak megakadályozására s oltására bármit
is tettek volna. A tűz után Goldstein megbesélt a
kárt s ezt 10500 koronányi összegben terjesztette be
a Transylvania biztosító-társasághoz. E terhelő bizo-
nyítékok alapján a törvényszék vádánál a gyújtogatás
és csalás büntette miatt vád alá helyezte Goldstein
Ármint és a feleségét Löwy Mavint. Az ügyészség
Goldstein anyját is vád alá kérte helyezni mint tel-
biútót a gyújtogatás büntetésében, de a vádannek meg-
szüntette ellene az eljárást. Ma tárgyalta ezt az ügyet
az esküdtszék Agorászó bíró elnöke alatt. A tárg-
yaláson a vádat dr. Daróczy kir. ügyész képviselte.
Ugy Goldstein, mint felesége tagadták a terhükre rótt
bűncselekményt. A tűz kitörését vallomása szerint,

Goldsteinné vette észre, aki aztán férjét felkeltette.
Első dolguk volt, hogy az istállóban alvó koisokat
felkeltették s a négy darab lovat kivesszék. Ezután
Reisch József háziudjdonost halgatták ki a bíróság.
Reisch terhelő vallomást tett a vádlott házaspárra. —
A beidézett nagyszámú tanuk azonban semmi terhelő
adatot sem tudnak nyújtani a vádnak a vádlottak
tagadásával szemben. Így történt aztán, hogy az ügyész
elejtette mindkét vádlott ellenében egy a gyújtogatás,
mint a csalás büntetésének vádat. Miután az ügyész
által oltott vádat a károsult fél gyanánt szereplő
Reisch József sem vette át a törvényszék a vádlottak
ellen a további eljárást megszüntette.

§§ A fokok. Tavaly augusztusban Fekete Péter
mohács-szigeti parasztyelvény női ruhába öltözöve
megleste Balogh Károly régi haragosát, s hatalmas fo-
kosával egy leibe ütötte, hogy meghalt, Hatalm legény
valóba hogy Fekete Péter már rég fenyegette Balo-
ghot az arzonnyással, mivel az egyizben megverte
őt. Fekete Péter mindent bevallott s csupán a gyilkos
szándékot tagadta, de a pécsi esküdtszék gyakoriság
miatt mégis 15 évi fegyházra ítélte. Ma tárgyalta az
ügyet a Kuria II. büntető tanácsa Sebestyén Mihály el-
nöke alatt s az ítéletet megerősítette.

TÁVIRATOK

Bukarest, június 23. A vizsgálóbíró rendeletet
irt alá, amelyben a román járadék család huzásai-
nak ügye a rendőri büntetőbíróság elé utaltatik. Vád-
lottak *Parisiano* és *Dumitrescu* pénzügyminiszteri hi-
vatalnokok, *Albachari* Dániel pénzváltó és fivére és
társa; *Albachari* Moréno, *Bechar* pénzváltó és *Bally*
bankhivatalnok, akiket közokiratromlás miatt vád-
dolnak, még pedig a két miniszteri hivatalnokot mint
tettest a többieket mint bűnségeket, a legutóbb
nevezettet a disconto-félszáz és a román állam ellen
elkövetett szarolási kísérlet miatt vádolják. Az ügy
július 2-án kerül tárgyalásra.

Szofia, június 23. A bolgár távirati ügynökség
jelenti: *Vatak* mellett a török-bolgár határon a gbihiul-
tepei őrség közelében e hó 21-én vagy százötven tör-
ök határőrség állt a határt, de a bolgár katonák,
számszerint 24-en, visszaverték a törököket. Bolgár
részről egy ember megsebesült. A törökök vagy husz
halalt és sebesültet vesztek.

Barcelóna, június 23. A sztrájk terjed. Ismét
több ezer munkás beszüntette a munkát. A kikötőben
számos hajó van, amelyek nem tudnak kirakodni.
Több gyártó fűtőanyag hiánya miatt bezártak. Jár-
őrök vonulnak át a városra.

A tegnapi konszisztórium.

Róma, június 23. A papának a tegnapi konszisz-
tóriumban tartott beszédét ma este teszik közzé. A
Stefani-ügynökség értesülése szerint a pápa beszé-
dében megemlékezett azon tiszteletnyilvánításokról,
amelyekben jubileuma alkalmából részesítették és ki-
jelentette, hogy még egyszer ki kell emlíenie a katho-
licizmus súlyos helyzetét. A keresztény humanitást
szemben ellenséges áramok lepnek fel és mindinkább
terjeszkednek: az erkölcsekben, törvényekben, köz-
intézményekben, a bölcsészeten, szépművészetekben
és nem ritkán az irodalomban is. A pápa azt java-
solja, hogy ezek ellen istennél keresendő segítség és
védelem és kijelentette, hogy legközelebb e tárgyban
nyilatkozatot fog közzétenni.

A német választási zavarok.

Borslő, június 23. A *Schlesische Zeitung* je-
lenti: *Holz* oppelni kormányelnök tegnap megtekintette
a Laura-kohóban a választási zavarok alkalmából
véghezvitt pusztításokat. Tegnap mindössze négy szem-
élyt tartóztatnak le, akiket főrészeseznek tartanak.
Több személy letartóztatása várható.

Közigazgatási táviratok.

Bécs, június 23. A vasutügyi bizottság ma ülést
tartott, amelyben az első magyar-galíciai vasút és a
magyar nyugati vasút osztrák vonalrészének beváltására
vonatkozó kormányjavaslatot egyhangulag, vita nélkül
elfogadták.

Bécs, június 23. Ausztria és Magyarország egy-
más között való *áruforgalmának* statisztikai kimutatása
alapján a bevétel Magyarországból május havában
748 millió korona volt (+ 112 millió korona 1902.
májushoz képest). A kivitel 75 millió korona volt.
(+ 114 millió 1902. májushoz képest). A kereske-
delmi mérleg Magyarországgal szemben e szerint
hónapban 02 millió koronával aktív, míg a múlt évben
10 millió koronával passzív volt.

Bécs, június 23. (A Budapesti Napló telefonje-
tése.) Eladatott *buz* tiszavidéki 7.75—8.30, march-
feldi 7.45—7.60, *roz* szlavónai 6.65—6.85, postvidéki
6.80—7.—, déli vasuti 6.53—6.75, zab 6.05—6.45 korona.

New-York, június 23. (Terménytőzsde.) (Zárati.)
Gyapot: New-Yorkban helyben 12.90 (12.50), júniusra
12.79 (12.13). Szeptemberre 11.38 (11.05). New-Oreans-
ban helyben 12.90 (12.10). — *Petrolium*: Stand white
New-Yorkban 8.55 (8.56), Stand white Philadelphiában
8.50 (8.50). *Raffined in Cases* 10.50 (10.50). *Credit*
Balances at Oil City 1.50 (1.50). — *Zsír*: Western
steam 8.90 (9.05). Rohe és Brothers 9.— (9.05), —

Tengeri irányzata tartott. — *Juniusra* — (—, —) —
— *Juliusra* 58.— (58 1/2). — *Szept-re* 56 3/4 (56 3/4). —
Buz irányzata tartott. Páros ószi helyben 85.—
(85.—). — *Juniusra* — (—, —). — *Jul-ra* 84 1/4 (84 1/4)
— *Szept-re* 80 3/4 (80 3/4). — *Dec-re* 80 3/4 (81 1/4). —
Gabona szállítási díja Liverpoolba 1 1/2 (1 1/2). —
Káv: *Íair* Rio l. sz. 5 1/2 (5 1/2). — *Juniusra* 3 60 (3.60).
Szept-re 3.85 (3.80). — *Liszt*: *Spring Wheat* clears 3.40—
3.40 (0.—0.—). *Cukor*: 3 1/4 (3 1/4). *On*: 23.—23.25
(23.25—28.50). *Riz*: 14.50 — (14.50 —). (A
zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, június 23. (Terménytőzsde.) (Zárati.)
Buz irányzata tartott. *Juniusra* — (—, —). —
Juliusra 78 1/4 (78 1/4). — *Tengeri irányzata* tartott.
— *Jul-ra* 49 1/2 (50 1/2). — *Zsír*: *Jul-ra* 8.57 (8.72).
Okt-re 8.70 (8.75). — *Szalonna short clear* 9.68 (9.62).
— *Sertészsír*: *Juliusra* 16.50 (16.82). — (A zárójelben
lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

KÜLÖNFÉLÉK

Remény...

Reméltem sokszor és csalódtam mindig,
Tehát remélni többé nem fogok.
Reményem nem lesz soha-soha többé,
S következék — csalódnai sem fogok.

Hogy ezt így bölcsen elhatározzam,
Vendég kopogtat szívem ajtaján!
Mi neved? — kérdém nagyridégen én, —
S bizony felelt: „A nevem — Remény...”

„Amerre jöttél, mehetsz — felelém,
— Versenyt futatsz a széllal, szép Remény
Csukva az ajtó, elzárva a szívem, —
Úgy sem szolgálhat soha, soha híven.”

... Könyörgő szépen ne taszitsam el,
Szállást ily későn, ki tudja, ha lel?
És hús panaszszal végzi a beszédet:
„No valid be, valid be, más most a vendég!”

„Vendégem nincsen. Hogy te elhagyád,
Nem vert itt senki helyetted tanfát...
Minden, mi élet, elroppent belőle —
Kukkants be hát nő! győződj meg felőle!...”

Kitártam kissé szívem ajtaját,
De haj! ezzel csak tetéztem baját...
A pajkos vendég besuhant a részen,
És most — betölti szívemet egészen...
Miklós Jutka.

— A portugál király bikái. Don Carlos por-
tugál király oly ovációt kapott a multkor, amelyben
aligha részület más uralkodó. A campo pequenó
bikaviadal-arenában tizezer ember élteke lelkesülten
a királyt, mint a legkitűnőbb bikák tenyészőjét. Az
aróna évek óta nem látott ily szép és sikerült ovációt,
mint ez volt. A viadalt maga a király rendeztette a
királyné tiszteletére és egy tüdővész-szanatórium
javára, melynek pártfogója Donna Amelia királyné s a
viadalon a király bemutatja a saját maga által tenyész-
tetett bikákat is. Mikor a nagy tömeg tapsolni kez-
dedt, a katonabanda is rákezdett a nemzeti himnuszra
s a király meglepődötten mosolygott népe ovációjá-
nak, mely a kiűnő bikatenyészőnek szólit.

— András erekiék. Helsingborgban ipari és
műkiállítás van össze van itt gyűjtve az a kevés
emlék, mely Andrának vakmerő léghajós-utjára vonat-
kozik. Itt van András olajfésűs arcképe s annak a
nagy faházának a kisbített mintája, melyet András
a Spitzbergákön állított föl s melyben a léghajó a
kedvező széláramlatot várta be. A feltűtetett ár-
nyok után írtelve, hatalmas egy alkotmány lehetett,
imponáló méreteivel olyan volt, mint egy rengeteg gaz-
zometer. Itt látható továbbá a léggömbnek és részeinek
a képe, valamint annak a vitorlaváson-ösónatnak
a mintája, mely arra volt szánva, hogy leszállás esen-
tén a tengeren tegyen szolgálatot. Megható a föl-
szállásnak a fotográfiája, mikor András 1897. július
11-én d. u. 2 óra 30 perckor kiadta a parancsot, hogy
ereszszék el a köteleket. A gothenburgi muzeum oda-
köszöndözte azt a homokzsákokat, melyet a léggömb
fölszállása után nemokára ledobtak. Látható itt
továbbá a léggömbbe fölviit galamboknak; az ezek
által küldött első sürgönyöknek, a később feltalált
uszó-bójáknak és tartalmuknak a fotográfiája. A kö-
zönség meghatottan nézi ezeket a tárgyakat, melyek
a tudomány egyik hőselektü mártírjára emlékez-
tetnek.

— Üzenet az Észak-arkéri. Kopenhági táv-
írat szerint a Vopnafjord mellett, 85 lok 43 perc
északi szélesség és 14 lok 46 perc keleti hosszúság
alatt, múlt május 2-án bóját találtak, melyet *Baldvin*
északarki utazó dobott a tengerbe 1902 június 11-én
a Ferenc József-öld mellett. A bója tartalmáról, mely
valószínűleg az expedició előhaladásáról számolt be,
még nem érkezett hír.

KÖZGAZDASÁG

Ipar és kereskedelem.

A sáskajárás veszedelme. Jász-Nagykun-Szolnokvármegye jászsági alsójárásának gazd. tudósítója jelentést tett a földmívelési miniszternek, hogy a járásban a sáska tömegesen pusztít. A jelentése után Darányi Ignác földmívelési miniszter azonnal kiküldötte a helyszínére Jablonomsky Józsefet, az állami rovarügyi állomás főnökét, aki a megejtett hivatalos vizsgálat során megállapította, hogy a járásban tömegesen jelentkező rovar tényleg a marokkói sáska, amely 1888–1892-ig már nagy károkat tett az országban, s különösen Jász-Nagykun-Szolnok-, Csongrád- és Torontálvármegyékben. s részben Heves- és Pestvármegyékben is; azonban most, midőn a sáskák már szárnyasodnak, azokat sikerrel irtani nem lehet. Minthogy véli lehet attól, hogy a baj másutt is lapang, s elkésve kerül napvilágra, a miniszter azonnal intézkedett, hogy a mu'atkozó bajra a gazdaközönség figyelmé felhívassék. Figyelmébe ajánlunk tehát mindenkinek, hogy kísérjék figyelemmel, vajjon földjeiken, s kivált a legelőkön és a legelőkkel határos földeken nem mutatkozik-e tömegesen valamely sáskafaj s ha igen, abból 25–30 darabot azonnal küldjenek be a m. kir. rovarügyi állomásra, (Budapest, II. Oszlop-utca 26.), amely megállapítja, hogy milyen fajról van szó. A hatóságok és a gazdaközönség éber közreműködésére van szükség, mert csak így állapítható meg, hogy a veszedelmes sáskafaj mely vidékeken mutatkozik s csak így tehető meg az intézkedések az iránt, hogy e csapás jövőben nagyobb arányokat ne öltösson.

A távbeszélő-hálózat kibővítése. A kereskedelmi miniszter az osztrák kereskedelmi miniszterrel egyetértőleg július eszéjétől kezdve Budapest és Schwadorf közt közvetlen távbeszélő-forgalmat léptetett életbe. A 3 percig tartó beszélgetés díja 2 K. 60 fill. Sürgős beszélgetéseknél e díjnak háromszorosa, 7 K. 80 fillér fizetendő. A budapest-bécsi helyközi távbeszélő-forgalomra a megállapított feltételek az irányadók. Hunyadvármegyében a keryesi postahivatalnál törvényhatóság. Pozsonyvármegyében a spáca postahivatalnál környéki távbeszélő-központot, Mosonvármegyében a királyhida 2. sz. postahivatalánál távbeszélő-hivatalt, a Budapest 6. sz., Budapest 9. sz., Budapest 55. sz. és a Budapest 56. sz. posta- és távirodahivataloknál nyilvános távbeszélő-állomást a gombosi postahivatalnál (Bács-Bodrogvármegye) pedig távirodahivatalt rendeztetett be a miniszter. A királyhida 2. sz., továbbá a deltai (Temesvármegye) távbeszélő-hivatalokat a belvárosi 6, 9, 55 és 561. sz. postahivataloknál berendezte távbeszélő-állomásokat egy a belvárosi, mint az alsó-áusztriai és egyéb külföldi távbeszélő-forgalomba az előírt díjazás mellett bevontatta.

A gépkiallítás látogatása. A m. kir. technológiai iparmúzeum gépkiallítását tegnap az Országos Iparügyi osztály tagjai megemlézték Gelléri Mór királyi tanácsos igazgató vezetésével.

Emlékirat közutaink állapotáról. Az állami behatóságoktól benyújtott törvényjavaslásban közlekedési eszközeink fejlesztésére irányuló törekvés nyert kiválólag megtestesülést. A fejlesztendő közlekedési eszközök között ezáltal már a törvényhatósági közutakat is ott találjuk már, és pedig igen jelentékeny összeggel: 28,680,000 koronával, mely négy év alatt fog felhasználásra kerülni. Az állam eddig csak igen mérsékelt összegű segélyekkel járult a törvényhatósági közutak fejlesztéséhez s a 28,680,000 korona csak egy része amaz összegeknek, amibe a kormány által tervebe vett törvényhatósági útiépítések kerülnek. A tervezett útiépítéseknek csak igen szűk keretét nyújtja a törvényjavaslat indoklása. Ebben jún most segítségünkre a kereskedelemügyi minisztérium, midőn a törvényjavaslat törvényhatósági közuti részének előzményei gyanánt szolgált tanulmányok eredményeit könnyülakba összefoglalva *Emlékirat közutaink állapotáról* címmel kiadta.

Az Emlékirat valóban nagybecsű eredménye ama tanulmányoknak, melyek Láng Lajos kereskedelemügyi miniszter rendeletéből indultak meg és a kereskedelemügyi minisztérium közuti szakosztálya által Sarkányi Andor min. tanácsos szakosztályfőnök, Kálmán Gusztáv osztálytanácsos, Malobok János min. titkár és Acsádi Jenő kir. főmérnök közreműködésével fogantatottak. Az Emlékirat közutaink fejlődésének s általában utügyi adminisztrációjának történelmi ismertetésén kezdve, közutaink állapotát ismertetni úgy a múltban, mint a jelenben. Ismertetni a közutakra vonatkozólag megalkotott törvényeket, ezek között az 1890. évi I. t.-c.-et s annak a törvény végrehajtása körül észlelt s törvény módosítás után orvoslendő hiányait egészen részletesen. Összehasonlítást tesz Magyarország s a külföldi államok utihálózatai között. Részletesen ismertetni közutaink állapotát a területhez népszerűséghez és a vasuti hálózathoz való viszonyában. Kitejti s felsorolja az okokat, melyek közutaink fejlesztésére eddig káros visszahatással voltak, reámutatván arra, hogy utihálózatunk fejlesztésében mely tények várnak reánk. Végül az utolsó fejezetben arról számol be, hogy a közutak fejlesztésében az 1890. évi I. törvények életbelépte óta mely intézkedések történtek s mely módokon törekedett a kereskedelemügyi minisztérium a rendelkezésre álló anyagi s erkölcsi erővel a közutak fejlesztését előrevinni. A nagy fáradságról és elismerésméltó körülményekről, szakavatottságról tanuszkodó emlékirattal, mely közuti viszonyainknak részletes és minden kérdésre kiterjedő ismertetését tartalmazza, igen hasznos szolgálatot tett Láng Lajos a közgazdasági és közlekedési ügyek és kérdések iránt érdeklődő közönségnek.

Jégvíhar és sivatár. A földmívelésügyi miniszterhez a gazdasági tudósítókól beérkezett távirai jelentések szerint Bács-Bodrogvármegye hódásági járásában és Zenta város határában nagy záporosók voltak, amelyek a véséseket ledöntötték. Biharvármegye nagyzenonai járásában nagy jégvíhar vonult át, negyedóraig diómagyságu jég esett, utána felhőszakadás és szélvihar volt. Kraszó-Szörényvármegye oravica járásában június 21-én 10 percig tojásnagyságu jég esett. A kár 20%. Borsodvármegye szentpéteri járásában június 21-én reggel köd volt. Homogvármegye

csurgói járásában 21-én és 22-én erős szélvihar dúlt, hűngött, mely a gabonát lefektette és a virágozó szőlőben is kárt tett.

Az Anker élet- és járadékbiztosító-társaságnál (Magyarországi vezérképviselő: Budapest, VI., Deák-ter. „Anker-udvar”) 1903. május havában benyújtottak 90% ajánlatot 5,201,000 korona biztosított összegre és kiállítottak 823 kötvényt 4,49,000 korona összegre. — A január-május havi időszak alatt benyújtott 4109 ajánlat az 24,246,000 koronára és kiállított 8724 kötvényt 21,260,000 koronára. Károk és esedékesek vált elértési biztosítások folytán eddig 2+8 millió korona fizetett ki. — A haláleseti biztosítókna az A osztálytervezet szerint a nyerevényosztalék az elmúlt évben az évi díj 25%-át tette ki. A vegyes és takarékpénztári biztosításnál a B osztálytervezet szerint az egyes biztosítások jennálása óta befizetett összes díjak 3%-át, tehát fokozatosan emelkedőleg az egyes évi díjak 9, 12, 15, 18, 21, 24, 27%-át fizették ki nyerevény-osztalék gyanánt készpénzben. A társaság vagyona 1902. december 31-ikén 1+3 millió korona. Biztosítási állomány 516 millió korona.

Liszt, (A Budapesti Napló tudósítójától.) A gabonáraak rohamos csökkenése következtében a lisztüzlet e hét folyamán ellanyhult. Újabb eladások gyértek s csak a napi szükségletek fedezése céljából történtek. Az elszállítások lisztben a készített mennyiségeket abszorbeálták, míg takarmányok kekeben a készletek felba mozdítottak. Az ószre adott kisebb lisztmennyiségek csak árengedményekkel voltak perfcionálhatók.

Mai átlagos árak 50 kilogrammonként szákosztul, Budapestre szállítva:

Szám:	0	2	3	4	5	6
Ar kor.	12.60	12.10	11.80	11.10	10.80	10.60
			7	7½		
			9.20	8.30	5.60	
	Finom korpa:			Goromba korpa:		
Ar:	korona 4.10	4.20				
	Dara:	AB	C			
		13,— 12.30				

Borjvásár. 1903. évi június hó 23-ikán. (A budapesti marhavásártéri vásár-pénztár részvényirtársaságtól.) Felhajtás. Belvárosi élő borjú 687 drb, leült borjú — db, bécsi borjú — db, — db, nővendékmárha — darab, borjú élő — darab, leült bárány — darab. — Arjegyzések. — Belvárosi élő borjú I. rendű 76–88 f-ig, kivételes 92 f., II. rendű élő borjúkét 64–74 f-ig, I. kilónkint, leült borjú I. r. — f-ig, II. r. — f-ig, I. r. — f-ig, kivét. f. kilónkint, levonás nélkül. Rugott borjúkét 43–62 f-ig. Nővendékmárha — f-ig, I. r. — f-ig, II. r. — f-ig, középmínőségű — f-ig, alarendelt — f-ig, I. k.-kint. Barány élő — k., — k., leült bárány — k. kivételes ár — k.-ig páronkint. Az irányzat vonlatot, az árak 4–5 fillérrel kilogrammonkint csökkentek.

Sertéskonsumvásár. (A székesfővárosi sertésvásár és közvárohid intézősége.) Június 23-ikán. Főhajtás: Zsirtsertés, ugymint öreg I. rendű — kilogrammon felül — darab, II. rendű 280–350 kilogrammig — darab, kanló — darab, silány — darab, fiatal nehéz 300 kilogrammon felül — darab, középg 220–300 kilogrammig — darab, könnyű 220 kilogrammig — darab, süléd — darab, malac — kilogrammig — darab. Összesen — darab. Husértés ugymint: nehéz 300 kilogrammon felül — darab,

REGÉNY

Motta mester

— REGÉNY —

Irta: GIOVANNI VERGA

(55)

Es kigylvát arcaal tállalt föl mindent Biancának, lopva Motta urra tekintett, hogy lássa, mit szól hozzá az. De Motta egy szót sem szólt. Bianca ellenben lehorgaszotta a fejét és kékvilt-zöldült az arca.

— Rá sem ismerek többé, nem! Még én sem, aki az anyja vagyok!... Emlékszel rá, mily aranyos fiu volt?... engedelmis, előzékeny, hűséges... most már az anyja ellen is fellázad, a miatt az idegen nőszemély miatt... egy komédiáns miatt, ismered? Azt mondják, hogy hamis foga és hamis haja van... Alkalmasint megbűvölte!

Egy komédiáns és egészen idegen, érted meg!... Már rá sem lehet ismerni... Kidobja a pénzt az ablakon... a gonosz emberek, a gazemberek még segítenek neki... De én nem fogok fizetni, nem!

— Néni! — hebegett Bianca és minden vére az arcába szökött.

— Mit tegyek? Az én kerestem ez! Ha tudtam volna, jobb...

Motta ur Zacco cousinaln csevegett, mind a ketten nagy szívélyességgel és barátsággal. A báró ekkor kibökte a kérdést:

— Igaz, hogy a te urad pénzt adott neki kölcsön... kéz alatt?... Láttad őt idejönni... Mondd, tudsz te róla?

— Ugy van, ugy van! — mondá Motta ur. — A gyermekeket ugy kell fogadni, amiut a világra jöttek. Zacco megerősítésül megmutatta a

leányait, amelyek ugy állottak föl, mint az orgonasípek.

— Ime, öt leányom van, mind egyformán szeretem!

— Ugy van! — válaszolt Limoli. — Azért is tartogya őket otthon és nem akarja férjhez adni.

Lavinia, a legöregebb, egy mérges pillantást vetett a márkira.

— Ah, te is itt? — szólt a báró.

A márkí, kinek a keresztapai tisztség jutott, a máltai rend keresztjét tűzte mellére. A sekrestyés jelentette, hogy a kanonok készen van, és a nők a selyemszoknyák suhogása közt a terembe mentek, elül Sganzi asszony, aki a gyermeket vitte. A nyitott ajtóból kicsillogott a gyertyák ragyogása. Ferdinánd márkí a folyosó háttéréből kíváncsian dugta előre a fejét. Bianca a meghatottságtól sirt. Férje a fal felé fordult, ahogy Maeri néne ráparancsolt, főemelkedett, hogy megnyugtassa őt.

— Maradj csöndesen... Ne áruld el magadat előttük!... Vidám arcot kell vágni előttük. Egyszerre puskadurranás hallatszott alulról. Ferdinánd márkí ijedten menekült, a többiek a gyertyákkal kezükben az erkélyre szaladtak. Még a kanonok is stólaban. Santo volt, Motta öcsese, aki ily módon ünnepele hűgának keresztelőjét.

Motta kinyitotta az ablakot és jól leszdta öc-ését:

— Bolond!... Bolond! Ily számárságokat csinálsz!... Bolond!

A rokonok lecsillapították.

— Haggya a szegényt. Így szokta ő kifejezni örömét.

Sganzi néne diadalittan karjaiba adta leánykáját.

— Ime Trao Izabella, — fogja.

— Motta és Trao Motta és Trao Izabella! — igazította helyre a márkí.

Zacco hozzátette, hogy a kis csecsemő ojtógaly, a két eszládból egy lesz. Motta mester kájába vette a gyermeket, de csak rosszkedvű volt

tovább is. Aközben a sekrestyés a szolgálta és a vadász segítségével felhurcolta a fagylatot és az edésegeket. Cirrena asszony, aki elhozta magával a kis La Guerna Konrádot, teletömte a gyermek zsebeit és a zsebkendőt. Zaccóék azonban, mert a legöregebb leány nem fogyasztott semmit, mindent visszautasítottak és szemükkel majd elnyelték az edényeket.

A sekrestyés biztatta őket, hogy csak szölgálják ki magukat.

— Minden friss. Magam rendeltem meg a kollégiumban, nem kiméltük a költségeket.

— Ördög! — szólt Zacco, aki kereste az alkalmat, hogy szeretetromellónak mutatkozhasék. — Ördög, magam is szeretnék ennyire jutni!

A többiek heyeseltek a megjegyzését.

— A Trao-ház ujra fel fog virágozni. Az isten akarata. A gyermek maga akarta, hogy az anyja házában szülessék.

A kanonok gratulált Limoli márkínak is, aki kitalálta a módját, hogy a Trao fája Ferdinánd márkí elhunytával ki ne pusztuljon.

— Ugy van! Ugy van! — morgogott Motta mester. — Befojezett tény. Akkor igent mondtam... Ha egyszer valamit kimondottam...

Es oadanta a lányát az anyjának.

A figyelmes Zacco csemegét kért Ferdinánd számára, akiről mindenki megfedekezett.

— Hogyne, hogyne, ő a háziur.

— Lásza? — jegyezte meg Rubiera néne.

— Ebben az órában már a világon van az, aki megosztja majd magát leányától és a pénztől.

Novetés támadt. Agrippina kisasszony félrehuzta a száját és lesütötte a szemét, mintha valami tiszteletlen megjegyzést hallott volna. Motta ur is kacagott és mindenhez jó arcot vágott, még tréllákozott is.

— És ha férjhez megy, itt hagyja a Trao nevet is... de a hozományt majd nem fogja itt hagyni.

Rubiera báróné elérkezettnek látta a pillanatot és nem akarta elszalasztani, félrevonta Mottát, egészen az úgy mellé, mialatt a folyosó

könnyű 250-300 kilogramm — darab, süldő — darab, malac 40 kilogramm — darab. Összesen — darab. Főlhajtás összege 781 darab, — darab süldő, Előző napi maradvány 360 darab, — darab süldő, összesen 1141 darab, — darab süldő. Eladott 830 darab sertés, — darab süldő. Maradvány 231 darab — darab süldő. A vásár irányzata élénk. — Az árak szilárdak. — Következő árak jegyzettettek: Zsirterítés: Oreg L. r. 850 kgr.-on felül 86-90 fillérig, II. rendű 280-350 kilogramm 84-88 fillérig, selejtezt 84-86 fillérig, silány — fillérig, fiatal nehéz 300 kilogramm felül 90-97 fillérig, fiatal közép 320-300 kilogramm 84-96 fillérig, fiatal könnyű 220 kilogramm 78-84 fillérig, süldő — fillérig, malac — fillérig. Hussterítés: Nehéz 800 kilogramm felül — fillérig, könnyű 140-300 kilogramm — fillérig, süldő — fillérig, malac 40 kilogramm — fillérig. Árak minden levonás nélkül, kilogrammonként, életsúlyban.

Bécsi sertésvásár. A st.-mári központi vásárosokban ma megtartott sertésvásárra bejelentettek 12203 darabot, ebből a vásár elején felhajtottak 4624 darab fiatal sertést, 2900 darab magyar hizott sertést és 3217 darab nehéz sertést. Összesen 10 741 darabot. Jegyzések: klgr.-kint életsúlyban (a togyasztási adót nem számítva): elsőrendű sertés 100-102 fillér, kivételesen 103 fillér, közép minőségű 92-100 fillér, könnyű sertés 84-90 fillér, fiatal sertés — fillér, süldő 76-96 fillér.

A budapesti gabontözsde.

Budapest, június 23

Mérsékelt kínálat és jobb kereslet mellett kész búza kellemesebb irányzatú volt és a forgalomba került 20.000 méterháza néhány fillérrel magasabb árákon kelt el. Rozs kis forgalom mellett gyöngye, zabb lanya, tengeri változatlan.

Eladott:

Búza. Tiszavideki: 400 mm. 81-5 k. 8 K. 27 1/2 f., 250 mm. 81 k. 8 K. 20 f., 200 mm. 82 k. 8 K. 20 f., 100 mm. 81 k. 8 K. 15 f., 100 mm. 81 k. 8 K. 12 1/2 f., 200 mm. 81 k. 8 K. 10 f., 100 mm. 81 k. 8 K. 10 f. felső, 125 mm. 80-5 k. 7 K. 95 f., 400 mm. 80-5 k. 7 K. 90 f., 200 mm. 80 k. 8 K. — f., 150 mm. 79-5 k. 7 K. 90 f. felső, 100 mm. 79-5 k. 7 K. 90 f. 609 mm. 79 k. 8 K. — f. 100 mm. 79 k. 8 K. f. felső, sárga 100 mm. 78-5 k. 7 K. 95 f., 100 mm. 78-5 k. 7 K. 90 f. kevert.

Szarvasi: 3500 mm. 80-5 k. 8 K. 12 f. Hódmezővásárhelyi: 1000 mm. 80 k. 8 K. 12 f. Fehérmegyei: 1500 mm. 78 k. 7 K. 90 f., 100 mm. 77 k. 7 K. 85 f. sárga, 100 mm. 75 k. 7 K. 50 fillér.

Pestmegyei: 200 mm. 79-5 k. 7 K. 90 f., 100 mm. 79 k. 7 K. 85 f., 100 mm. 79 k. 7 K. 80 f., 65 mm. 77-3 k. 8 K. — f.

Felsőmagyarországi: 100 mm. 78 k. 7 K. 75 f., 140 mm. 75 k. 7 K. 42 1/2 f. sárga.

Bánáti: 300 mm. 89 k. 7 K. 80 f. Fancsozói: 900 mm. 78 k. 7 K. 60 f. Beeskerei: 2770 mm. 78 k. 7 K. 85 f.

Mind három hónapra.

Rozs: 100 mm. 6 K. 35 f., 100 mm. 6 K. 35 f., 100 mm. 6 K. 35 f. paritásra. Tengeri: 100 mm. 6 K. 32 1/2 f., 300 mm. 6 K. 30 fillér.

hátterében Mendola báró és Ferdinánd mári hangosan veszekedtek és mindenki odaszaladt, hogy tanuja legyen a lármának.

— Hallja, Motta ur, nekem nincs lakat a számon. A fiamról, erről a somnázáról akartam magával beszélni. Légy segítségemre, Bianca.

— En, néni? . . .

— Bocáss meg, én mindig nyíltan szoktam beszélni, úgy, ahogy a szíven van. . . . ugy, ahogy az anyám megtanított rá. . . . Most, hogy én is apa, Motta ur, meg fogja érteni, mi bántja a szívenet. . . . mily tövis. . . . mennyi bánat.

— És majd a hűgára, majd a férjére nézett, éles szemekkel, jószágos, egyszerű mosolylyal, úgy amint a szülők tanították rá, amikor nehéz vállalkozásról van szó. Motta ur nyugodtan hallgatta. Bianca ez a bevezetés zavarba ejtette és leánykáját előben tartotta, úgy ült, mint egy viaszszobor.

— Ugy-e ismeri azokat a levelet, amelyek Niriól és erről a komédiánőről hangzanak? Helyes. Nem is gondolok vele. Nem az első, nem is az utolsó. Az apja, az isten nyugosztalja, szakasztott olyan volt. De eddig meg tudtam akadályozni abban, hogy bolondt csináljon. Most azonban gazemberek közé, rossz társaságba keveredett. . . . Hallod csak, Bianca, én nem kerestél-tettem volna meg a leányomat ettől a kanoktól!

A megrémült Bianca egy szót sem tudott szólni. Motta ur azonban mosolygott a báróné e kitorására. Amikor a báróné észrevette, hogy a vendégek már visszazállingóztak, újból nyíltan kérdezte:

— Mondja meg nekem az igazat. Kért magától pénzt kölcsön? Es adotta neki?

Motta ur még hangosabban nevetett. Aztán mikor látta, hogy a báróné olyan vörös lett, mint a paprika, így válaszolt:

— Bocásson meg. . . . bocásson meg. . . . Miért nem kérte meg ezt tőle magától? . . . Ez szép. . . . Nem vagyok a maga fiának a gyónatápjá.

(Folytatása következik.)

Zab: 100 mm. 5 K. 80 f., 100 mm. 5 K. 77 1/2 f., 100 mm. 5 K. 72 f., 500 mm. 5 K. 65 f., 300 mm. 5 K. 45 f.

Készpénzfizetés mellett.

A készpénz hivatalos jegyzése a budapesti ár- és értéktözsde szokásai szerint készpénzben és kilogrammonként. — A minőség hektoliterenként 60 kilogrammonként.

B u z a	Kilós	Kilogramm		Kilogramm	
		K.-tól	K.-ig	K.-tól	K.-ig
Tiszavideki	uj	76	7.65	7.75	8.05
		77	7.85	7.85	8.15
		78	7.80	7.90	8.10
Fehérmegyei		76	7.50	7.55	7.90
		77	7.40	7.50	7.90
		78	7.70	7.80	8.10
Pestvidéki		76	7.50	7.65	7.90
		77	7.65	7.70	8.05
		78	7.70	7.80	8.10
Bánáti		76	7.45	7.65	7.85
		77	7.60	7.70	8.00
		78	7.65	7.80	8.10
Bécseni		76	7.50	7.80	8.10
		77	7.70	7.80	8.10
		78	7.85	8.10	8.15

Egyéb gabonafajták	Kilós	Kilogramm	
		K.-tól	K.-ig
Rozs	uj	70-72	6.50
	elsőrendű		6.40
	másodrendű		6.30
Arpa		60-67	5.90
	takarmány		5.70
	égetni való		5.85
	szőkecsépe való		5.85
Zab		60-66	5.70
Tengeri	bánási		6.10
	másmint		6.20
Repece	uj lapocsa		10.30
	bánási		0.00
Kéles			5.75

A határidőszlet folyamán a következő költségek történtek:

- Októberi búza 1903. : 7.40-7.39-7.45-7.43
- Októberi rozs 1903. : 6.24-6.27
- Októberi zab 1903 : 5.51-5.54-5.53
- Juliusi tengeri 1903. : 6.31-6.32-6.29
- Augusztusi tengeri 1903. 6.35-6.33
- Augusztusi repace 1903. ————

Déli órákor a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tőzsdén:

- Októberi búza 1903. 7.44-7.45
- Októberi rozs 1903. 6.26-6.27
- Októberi zab 1903. 5.51-5.52
- Juliusi tengeri 1903. 6.29-6.29
- Augusztusi tengeri 1903. 6.34-6.35
- Augusztusi repace 1903. ————

Delutáni fél 5 órákor zárult:

- Októberi búza 1903. 7.47-7.48
- Októberi rozs 1903. 6.27-6.28
- Októberi zab 1903. 5.52-5.53
- Juliusi tengeri 1903. 6.30-6.31
- Augusztusi tengeri 1903. 6.33-6.34
- Repace augusztusra 1903. ————

A budapesti értéktözsde.

A mai üzlet forgalom nélkül bonyolódott le. Nemzetközi értékek némileg nyíltak.

Előzősde. Ostrák Hitelrészvény 659.—660.25. Államvasuti részvény 669.—670.—. Városi Villamos Vasut részvény 303.—. Magyar cukoripar 1522.—korona.

A déli tőzsdén a következő értékekben volt forgalom: Magyar Hitelbankrészvény 728.50—729.—. Leszámítolbank részvény 447.—443.—. Ostrák Hitelrészvény 658.75-659.50. Eszakmagyarországi közszénbánya részvény 190.—192.—. Salgótarjáni közszénbánya részvény 428.—581.—. Rimamurányi Vasmű részvény 462.—463.—. Közúti Vaspálya részvény 608.—609.—. Városi Villamos Vasut részvény 302.25-303.—. Államvasuti részvény 689.60 korona.

4 órákor zárult: Ostrák Hitelrészvény 659.—. Magyar hitelrészvény 729.—. Leszámítolbank részvény ——. Rimamurányi vasmű részvény ——. Ostrák-magyar államvasuti részvény 669.—. Közúti vasut részvény ——. Városi villamos vasut részvény —.— korona.

A budapesti terménnytözsde.

A terménnyüzletben a szezonserző hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terménnyüzleti árjegyző-bizottság hivatalosan a következő árfolyamokat állapította meg:

Jegyzések: Heremag; lucerna magyar 42.—52.— korona, vörös aprószemű 42.—50.— korona, vörös erélyi ———— korona, vörös bánási ———— korona, középszemű 60.—54.— korona, nagyszemű 54.—58.— korona, Disznószár; budapesti 69.—69.50 korona, vidéki ———— korona. Táblaszalonna; légszárított vidéki ———— korona, városi 4 darabos 59.60—60.— korona, 3 darabos 63.50—64.— korona, süstölt ———— korona. Szilva; boszniai, szokás szerint minőség 13.—14.— korona, 120 darabos ———— korona, 100 darabos 14.50—15.— korona; 85 darabos 16.25-16.50 korona, azonnaliszállításra. Szerbiai szokás szerinti minőség 13.—13.50 korona, 100 darabos 18.75-14.— korona, 85 darabos 15.50-16.— korona. Szilvai; slávoniai 18.—18.50 korona, szerbiai 16.—16.50 korona, azonnal való szállításra.

A bécsi értéktözsde.

Ugy az ostrák, mint a magyar belpolitikai helyzetről érkezett hírek a mai előzősdeit nagyon le-

hangolták és mély üzleti csöndet idéztek elő, mely zárati tartott.

A déli tőzsde nyugodt magatartással nyílt meg és később a hangulat kissé javult.

Zárult kedvelten.

Bécs, június 23. (Magyar értékek számlája.) 4 1/2%-os aranyjárdék 120.55. Lisszai és szegedi kölcsön-sorsjegy 156.—. Magyar vasúti kölcsön ezüstben ——. Magyar keleti vasúti állami kötvény ——. Magyar leszámítol- és pénzállóbank ——. Rimamurányi vasműrészvény 463.—. Magyar koronajárdék 99.40. 4 1/2%-os Magyar földterem. kötvény 98.40. Magyar hitelbank részvény 728.—. Magyar nyeregményi kölcsön sorsjegy 198.—. Kassa-oderbergi vasúti részvény ——. Magyar keresk. bank 2695. Magyar cukoripar 1525.—.

Bécs, június 23. (Ostrák értékek számlája.) 4 1/2%-os papírjárdék 100.20. 4 1/2%-os ostr. aranyjárdék 120.95. 1860-os sorsjegy 153.25. Ostrák hitelsorsjegy 436.—. Angol-ostrák bank ——. Bécsi bankjegyek 422.50. Ostrák-magyar bank 1628.—. Déli vasút 81.50. Dunagőzhajózási részvény 847.—. Dobányrészvény 351.—. Császári és királyi arany 11.31. Német bankváltók 117.37. 4 1/2%-os ezüst járdék 100.10. Ostrák koronajárdék 100.60. 1864-iki sorsjegy 245.—. Ostrák hitelintézeti részvény 658.75. Unio bank 523.50. Ostrák Landerbank 411.60. Ostrák-magyar államvasut 668.50. Elhavölgyi vasut 425.—. Alpezi bányarészvény 369.—. 20 frank. arany 19.05. Londoni váltóár 239.45. Bécsi Tramway Lít B.—. Bécsi Tramway Lít A.—. Lepót kősz 278.—. Az irányzat szilárdult.

Bécs, június 23. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése.) A délutáni magánforgalomban a zárlatok a következők voltak: Ostrák hitelrészvény 658.75. Magyar hitelrészvény 728.50. Angol-Ostrák bank 276.—. Bécsi bank egyesület 483.—. Union bank 524.—. Landerbank 412.—. Ostrák-magyar államvasut részvény 668.50. Déli vasut 82.—. Elhavölgyi vasut 425.—. Eszakmagyar vasut részvény ——. Dobányrészvény 351.—. Rimamurányi vasmű 464.—. Alpezi bányarészvény 369.50. Májusi járdék 193.20. Magyar korona járdék 99.40. 10rka sorsjegy 123.75. Német birodalmi márká 117.38-117.36. Napoleon'd'or 19.05.

Külföldi értéktözsde.

Berlin, június 23. (Tőzsdéi tudósítás.) A tegnapi gyenge New-Yorkra és a mai bágadtól Bécsre a tőzsde megnyitásokor tartottak. Belföldi bankok gyengébbek, szénrészvények ledőltek. Kohók ingadozóak után, szilárdak. Belföldi járdékok állandók, külföldiek forgalom nélkül. Vasutak nyugodtak. Később bányarétek emelkedtek, a többiek változatlanok. Utimópénz 4 1/2%. Magánleszámtólasi kamatláb 3 1/2%.

Berlin, június 23. (Zárlati.) 4 1/2%-os papírjárdék 100.50. 4 1/2%-os ostrák aranyjárdék 103.—. Elhavölgyi vasut ——. Magyar koronajárdék 99.80. Ostrák-magyar államvasut 143.75. Kassa-oderbergi vasut ——. Bécsi váltóár 85.10. Magyar vasúti beruházási kölcsön ——. Alpezi bányarészvény ——. Disconto-Commandit 184.60. Általános vállamosági Edison 181.25. Gelsenkircheni 177.—. Laura-kohó 216.75. 4 1/2%-os ezüstjárdék 100.23. 4 1/2%-os magyar arany járdék 101.60. Ostrák hitelrészvény 206.00. Déli vasut 18.25. Károly-Lajos vasut ——. Orosz bankjegy 216.15. 4 1/2%-os uj orosz kölcsön 98.42. 10rka dobányrészvény ——. Olasz járdék ——. Magyar hitelbank ——. Dynamit Trust 149.10. Harpeni 180.50. Az irányzat szilárd.

Páris, június 23. (Zárlati.) Ostrák-magyar államvasut ——. Uj török konzol 32.27. Egyiptomi járdék 106.—. Ostrák Landerbank ——. Párisi bankrészvény 11 23. 3 1/2%-os francia járdék 97.20. 4 1/2% spanyol járdék 90.25. 3 1/2% uj törleszthető járdék 98.22. Crédit foncier de France 1325.—. A pesa bányarészvény ——. 4 1/2% 1890. román kölcsön 80.60. Görög kölcsön 220.—. Váltó Olaszországra 9/16 pari. Váltó Amsterdamra 205.68. Váltó Brüsszelre 7/2a. De Beers 50.56. Chartered 72.25. 50% borból kölcsönvény 493.—. Magyar aranyjárdék 104.—. Déli vasut 85.50. Váltó Londonra 251.40. Ostrák aranyjárdék 103.—. Török sorsjegy 139.50. Meridional vasut 709.—. 4 1/2% olasz járdék 103.85. Ottomani-bank 608.—. 3 1/2%-os francia járdék 682.—. Ostrák földhitelintézet ——. Déli vasúti elsőbbségi kötvény 331.—. 4 1/2%-os 1896. román kölcsön 87.70. Dobányrészvény 383.—. Váltó Bécsre 103.93. Váltó német piacokra 122.03. Rio 11.67. East Rand 188.—. Randfontein ——. Magyar Jelzálogbank 588.—. Az irányzat határozatlan.

Frankfurt, június 23. (Zárlati.) 4 1/2%-os papírjárdék ——. 4 1/2%-os ostrák aranyjárdék 102.90. 4 1/2%-os magyar aranyjárdék 101.60. Ostrák hitelrészvény 207.10. Ostrák-magyar államvasut 143.80. Eszakmagyar vasut ——. Buxtehuder vasut ——. London váltóár 203.87. Bécsi bankjegyesület 121.—. Villamos részvény 128.—. 3 1/2%-os magyar anykölcsön ——. 4 1/2%-os ezüstjárdék ——. Ostrák koronajárdék ——. Magyar koronajárdék 68.80. Ostrák-magyar bank 117.—. Déli vasut részvény 18.20. Elhavölgyi vasut 108.50. Bécsi váltóár 85.16. Párisi váltóár 810.66. Unio bankrészvény ——. Alpezi bányarészvény 190.—. Az irányzat nyugodt.

Frankfurt, június 23. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Arrolvancok januárja. Esti forgalom Ostrák hitelrészvény 207.20. Német bank 203.60. Disconto ——. Berlini kereskedelmi bank ——. Gelsenkirchenei ——. Harpeni 180.70. Laura-kohó ——. Olasz járdék ——. Az irányzat csendes.

Budapest-köbányal sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Június 23. A sertésüzlet irányzata csöndes.
A) Hízott sertések ára: I. A) Magyar elsőrendű: Oreg nehéz (páronként 400 kilogramm felül súlyban 110-120 fillérig, Oreg közép (páronként 300-340 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig, fiatal nehéz (páronként 320 kilogramm felül súlyban) 118-120 fillérig, fiatal közép (páronként 251-300 kilogramm terjedő súlyban) 119-120 fillérig, fiatal könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. II. Magyar szedett: Nehéz (páronként 280 kilogramm felül súlyban) — fillérig, közép (páronként 240-280 kilogramm súlyban) — fillérig, könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. III. Romániai: Nehéz (páronként 320 kilogramm felül súlyban) — fillérig, közép (pá-

ronkint 250—320 kilogramm terjedő súlyban — fillérig. Könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. IV. Romániai eredeti (Stachl). Nehéz (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. — V. Szerbiai: Nehéz (páronként 250 kilogrammon felüli súlyban) 117—120 fillérig. Közép (páronként 240—260 kilogramm terjedő súlyban) 116—117 fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) 115—117 fillérig.

Serlési létszám 1903. június 21. napján volt készlet 47.849 darab. — 1903. június 22. napján felhajtott 455 darab. — 1903. június 22. napján kiszállított 450 darab, 1903. június hó 23. napjára maradt készletben 47.864 darab.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Junius 23. —

Kinevezés. A pénzügyminiszter a királyhelmezi adóhivatalhoz Sterenberg Ernő zentai adótitztet adóhivatalt ellenőré, a beszerzési adóhivatalhoz Bucsy Akos házszegi adótitztet adóhivatalt ellenőré és Fergovits Károly pénztári ellenőré ideiglenes minőségű adóhivatali segédé, a karámbeszi adóhivatalhoz Kórossy Sándor dévai adótitztet adóhivatalt ellenőré, a hódászi adóhivatalhoz Nagy Kálmán szeptesztiggyörgyi adóhivatalhoz Agárdy Lajos lévai lakó adótitzté, a kisvárdai adóhivatalhoz Keiser András beszerzéscsopányai adóhivatalt gyarmokot adótitzté, a fogarasi adóhivatalhoz Németh Imre németvári adóhivatalt gyarmokot adótitzté, a nyiregyházi adóhivatalhoz Pápay Elek zirci és Domsa Traján tekei adóhivatalt gyarmokokat adótitzté, a hátszegi adóhivatalhoz Ujlaki Károly György vajdahunyai adóhivatalt gyarmokot adótitzté, Hegedűs János szászsebesi adóhivatalt gyarmokot a battonyai adóhivatalhoz adótitzté, a gyulafehérvári adóhivatalhoz Buksa Miklós török-kannzai adóhivatalt gyarmokot adótitzté, a beszerzéscsopányai adóhivatalt Gáster Emil nagyszecsényi adóhivatalt gyarmokot adótitzté, a hajai adóhivatalhoz Ungár Zsigmond nyitrai adóhivatalt gyarmokot adótitzté, a halassyarmati adóhivatalt Gyústini Adolf halassyarmati adóhivatalt gyarmokot adótitzté, a gyulafehérvári adóhivatalhoz Kasztaly Gyula gyulafehérvári adóhivatalt gyarmokot adótitzté, végül Wallenstein Jakab brassói lakost a székelyudvarhelyi pénzügyigazgatóság ideiglenes minőségű díjtalan pénzügyi számgazdornokká, a szolnoki pénzügyigazgatóság dr. Benkő Ferenc szolnoki pénzügyi fogalmazót pénzügyi segédtitkárrá végleges minőségben, a zombori pénzügyigazgatóság pedig Mero Géza zalaszegyi pénzügyi fogalmazókká, végül a nyitrai pénzügyigazgatóság Rády Ferenc államrendőrségi fizetéselleni segédfogalmazót pénzügyi fogalmazóvá nevezte ki. Az igazságügyminiszter Jakobovits Ignác igazolványos altiszteit a perlaki járásbíróhoz Sándor mosoniaci telepkezelőt a kincstári bíróhoz és bíróhoz személynézetű kitzárába fizetésellen gazdászati segédő Gabriella kisdódvónót a kisdobókeréki és Boschetti Viola kisdódvónót a szepesolaszi kisdódvónót óvodónó nevezte ki.

Megevítés. A vallás- és közoktatásiügyi miniszter dr. Temesváry Rezsőnek, a budapesti Fehéskereszt Országos Lelchenház-Egyesület osztályfőosztosának a budapesti tud. nyagtan orvostudományi karán a szülészeti propedeutikából magántanárként történő kinevezését jóváhagyta és öt éven minőségben megerősítette. — A földművelésügyi miniszter Orenesák Károlyt, Polák Bélát, Tichy Vilmost, Rétfalvy Gyulát, Fangh Józsefet, Holló Domokost, Winkler Guidót, Kovács Ferencet, Vozarik Ferencet, Jovics Lászlát, Szabó Kálmánt, Kovács Andrást, Kuntz Gyulát, Ceyher H. Viktort, Riesz Andrást, Sarlay Bélát, Lipkai Albertet, Kubaskó Józsefet, Wimmer Józsefet, Appel Rezsőt, Schneider Gézárt és Nagy Györgyöt állásukban végleg megerősítette.

Névmagyarosítás. Kiskoru Orenstein Miksa veszprémei lakos Orbánra, kiskoru Weisz Miklós szolnoki lakos Vécserre, Peszt János rábárhévi lakos Pestre, Smikó János tornózei lakos Szemerére, Schlesinger Mór budapesti lakos, valamint kiskoru fia Sándor, Lajos és Andor Mátéra, Kohn Bernát budapesti lakos Keményre, Szkatrosi Ferenc Gyula budapesti lakos Tótra, Temlin Ferenc budapesti lakos Havasra, Zvára Eszaiás nagybányai lakos Sziklavárra, Kukuber Ignác pilisvörösvári lakos Kelemenerre, Weisz Pál budapesti lakos Vasra, kiskoru Popu Filon marosvásárhelyi lakos Papra magyarosították nevüket.

TÁJÉKOZTATÓ.

Liebig-féle
Nékiölözhetetlen minden konyhában.

Jobbítja a levelet, mártást, ízfűszeket stb.

hus-kivonat.

A legjobb húslé gyors elkészítése.

Cimntibusokban, uj, célszerű csomagolás, kis mennyiség, azon-nál könnyű használhatóság. Katonák, vadászok, turisták és sportembereknek nékiölözhetetlen!

Napirend.

Napier. Szerda, június 24. — Római-katolikus: Ker. János. — Protestáns: Iván. — Görög-orosz: (június 11.) Bart. — Zsidó: Sivan 29. — Nap kél: 3 óra 48 percek. — Nyugszik: 7 óra 44 percek. — Hold kél: 3 óra 15 percek éjjel. — Nyugszik: 5 óra 29 percek délután. — Ujhold: 7 óra 12 percek reggel.

A horvát miniszter fogad délután 4 órakor.

A képviseletés elnöke fogad 9—10-ig.

Erzsébet-emlékszobor pályavetési megtekinthető 9—5 óráig a Múcsarnokban. Belépődíj nincs.

A Nemzeti Szalon kiállítás nyitva délelőtt 9 órától este 8 óráig. Belépődíj 50 fillér.

Nemzeti Múzeum. Képtár. Nyitva van d. e. 9 órától délután 1 óráig.

Országos képtár az Akadémiában délelőtt 9—1 óráig. Kötelekési Múzeum a Városligetben nyitva d. e. 9—10 12 óráig és délután 3—6-ig.

Az Akadémia Goethe-szobója nyitva délelőtt 10—12-ig. Múzeumi könyvtár nyitva délelőtt 9 órától 1-ig. Akadémiai könyvtár nyitva 3—7-ig. Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9—12 óráig és 3 órától 8 óráig.

A kereskedelmi és iparkamara könyvtára (Szemeró-utca 6. sz.) nyitva minden hétköznap fél 10-től fél 2-ig.

A Jónászi könyvtár (Károly-kört 28.) mindennap nyitva van, kézbarnok délelőtt 9—1-ig, vasár- és ünnepnapokon 9—12-ig.

Asz apinóci múzeum és múzeum. Megtekinthető egész nap III. ker. Ó-Buda, Külső-Szent-Endrei-ut. Helyierdeku vasut a Pálly-térről.

Mendőegyesület helyiségei a Markó- és Solyom-utca szarkán, reggel 8 órától este 6-ig.

Ágostomi füvészkert az Üllői-uton délelőtt 7 órától 12 óráig és d. u. 3 óráig 8 óráig.

Állatkert a Városligetben nyitva egész nap. Belépődíj 60 fillér.

Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság; kereskedelmi eszkönyvtára, tudakosoztalya és keleti mintatára V. kerület Váci-kört 32. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3 órától 6 óráig. Hazai termékek állandó kiállítása és kereskedelem-történet-gyűjtemény, továbbá a házi-ipari kiállítás (melyben az üzletvezetés áruitásokat is eszközök) a városigeti ipar eszarnokban (vasár és ünnepnapokon is) nyitva délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3 órától 6 óráig. A külföldi kirendeltségek központi üzletvezetőisége (Magyar kereskedelmi részvénrtársaság) V., Váci-kört 32. szám alatt.

Időjelzés.

— **As Országos Meteorologiai Intézet hivatalos jelentése.** — Budapest, június 23.

Hazánkban a hőmérséklet — főleg a nyugati részekben — az élénk északi szelek következtében, amelyek helyenkint viharra fokozódtak, alacsonyabb lett. Az idő tulnyomon tel-hős és az északi Felföld kivételével esős volt. Az Alföld déli részén a zivatarkkal bő eső járt (Szegeden 40 mm., Szabdkán 82 mm.).

A levegőnyomás eloszlása lényegében a tegnapival egyezik.

Európában az idő hűvös, Nyugaton jobbra szerez, Keleten meg Délen azonban esős volt és az eső mennyisége 30—35 mm.-re is emelkedett.

Küldés: Változékony és még különösen éjjel hűvös idő várható, sokhelyütt — főleg az ország keleti felében — esővel.

Viz állás.

	Jun. 23.	Jun. 22.	Jun. 21.	Jun. 20.
Inn Duna	Schärding 2,70 1,68	Pápa 2,80 2,49	Jász 2,80 2,47	Bécs 0,14 0,28
	Pozsony 2,42 2,19	Komárom 2,67 2,19	Paks 2,87 2,39	Mohács 2,81 2,36
	Gombos 2,82 2,76	Ujvidék 2,28 2,20	Pancsova 2,62 2,61	Orsova 2,65 2,54
Morva Vág	Magyarfalva 1,85 1,40	Zselina 1,10 1,10	Trencsén 0,92 0,83	Eszterd 1,14 1,20
Ráb	Sz. Götthárd 0,16 0,10	Sárvár 0,10 0,11	Győr 2,26 2,80	Fótán 1,29 0,34
Dráva	Zákány 0,16 0,16	Boros 0,78 0,73	Eszék 1,78 1,84	M. Szerdah. 0,60 0,65
Mura	Sz. Götthárd 1,25 1,25	Szics 0,81 0,67	Mitrovica 2,08 2,14	Dele 1,42 1,38
Száva	Szatmár 0,48 0,42	Szatmár 1,42 1,38	Kraszna N.-Mátány 0,98 0,76	Latorca Munkács 0,36 0,28
Szamos	Homonna 0,24 0,30	Uzvár 0,12 0,32		
Tisza	M. Sziget 0,45 0,45	Tekohas 0,60 0,48	V.-Námény 1,04 1,42	Tokaj 2,37 2,82
	Tisza-Füred 2,88 2,86	Szolnok 3,38 2,69	Csongrád 3,67 3,69	Seged 4,26 4,04
	Tótk-Bocsk 2,46 2,49	Titell 2,65 2,49	Óndöva Bátha 0,34 0,66	Topolya Hóór 0,50 0,19
	Bodrog Zemplén 1,78 1,87	Sajó Zselca 2,39 1,97	Hornád H.-Németh 0,78 0,86	Berettyó-Margits 0,68 0,28
Kőrös	H.-Józsa 0,13 0,08	Ceucs 0,40 0,05	N.-Várud 0,48 0,82	Bélnyos 1,02 0,88
	Terke 0,92 0,82	Gurahona 0,42 0,38	Borosjenő 0,80 0,82	Gyökcs 2,04 2,63
	Békés 2,46 2,49	Máca Gy.-Vahidvár 1,68 1,60	Branyóka 1,68 1,60	Soborn 0,00 0,00
	Abony 0,44 0,84	Málo 2,95 2,84	K-Komád 1,42 1,30	Risvort 1,23 1,13
	Temesk 0,72 0,36	Becskerek 1,32 0,91		

FRANCIA GUMMI
A legfinomabb különlegesek, legelőcsőbb árakért kaphatók.

WEINFELD VILMOS-nál
Budapest, VII., Erzsébet-kört 56/b. szám.

Előrendi minőségű 1, 2 és 3 fét tucattal. Angol prima 2 és 4 fét tucattal. Halbhólyag 1, 2, 3, 4 és 5 fét tucattal. Mól óvszarkok 1-ma tucattal 2 fét. Legjobb minőségű szappanok darabja 50 Kr. Amerikai csapot tucattal 1 fét 50 Kr. Népgummi-óvszok darabja 1 fét. 12 darabból álló mintaküldemény a legfinomabb minőségű 2 forint.

Uj! Villamos zseblámpa drjba 2 fét.

Nyári lakásokban
egy a betegápolásra, valamint az egészség fenntartására a Guttmann-féle szendzselés, legmésesebb ételrészlet szoba-closetek, clostülések és pota de chambre nélkülözhetetlenek!

A monarchia legnagyobb iszale ezen különlegesekben.

Closet-papír, papír-szekrények, bidet, egészségügyi kőpöcsök stb.

Guttmann L. Budapest
cs. és kir. szab. clost-gyár
IV. Városház-utca 2.
Kossuth Lajos-n. sarkán.
Az osztrák-magyar THERMOPHOR-vállalat vezérkőpöcsösége.
Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.
Valódi csak ezen védőjegyvel.
Övönködjünk az utánasóktól!

FERIAK és NŐKNEK
egymásnak és illati folyaszoknál befozonkudés nélkül a legbiztosabb gyógyszernek a

„Sanid labdacsek”
bisonyalak. Egy doboz 100 labdacse tartalmaz és pontos használati utasítással 6 korona. Vidékre utárvét melletti dískréte. Áll d.

„Magyar Király” gyógyszerzár
Budapest, V., Marokói-utca 3/a. (Erzsébet tér sarok.)

LUSER L.-féle TURISTA-TAPASZ

Büroson és gyarmon hétéz ezer tyaksem, szemölcs és talp, valamint a sarok bőrkeményesedé, továbbá mindenemű bőrelszarvadás ellen. A hátasérlet jótállás váltalattal.

Központi szettik raktár **SCHWENK L.**

gyógysz., NEIDLING-BÉCS.

Csak akkor valódi, ha minden bsz-nál utatitás és minden tapasz a mellőtt védőjegyvel és aláírásal el van látva, azért is erre ügyelni kell. 1 doboz ára 1,30 kor. vidékre 1,60 kor. előzetes bekiütés mellet bérmentve.

Magyarországi főraktár:
Török József gyógyszer. Budapest, Király-utca 12. és Andrássy-ut 29.

Biztos gyógyulást keresőknek
kik bármily

nemi betegségben szenvednek

mint hgyeas és hólyagbajok, hgyeasozóküvetek, vizelési zavarak, éjjeli magömlések, sokok és bajokéros bántalmak (gyapális) az infertódes utóbajulást fellépő hólyagbajok, korai férfierő olyngyülés, bármily bőrküvetek stb. nőknél fehérfolyás, mely bajok alapos, gyors és gyökéres gyógyítására, szigorúan tudományos és lelkimozoztas gyógymódjánál fogva legjobban ajánljuk

Dr. Garai Antal
v. cs. és kir. osztály főorvos országos hírv és leg-réggibb 80 éve fennálló rendelő-intézet

Budapest, VI. ker., Andrássy-ut 24. sz.

Rendelés naponta 10—4-ig és 7—8-ig este. Idült hgyeas és hólyagbajok vizsgálatra villamos hgyeasóülőkör segítségével, vidékiek levelekre kimerült választ és szakirányt tánt ceot nyornek, gyógyszerreklő gondoskodva lesz. Titok. Irtásis bízatosítva.

Nőknek külön váróterem.

Társul kerestetik
egy vállalkozó szellemű, tőkepénzes kereskedő

ásványviz
terjesztéséhez, mely teljesen pótolja a „robitsit”. Szives ajánlatok „H. J.” jellege alatt e lap kiadóhivatalába kéretnek.

VALÓ-
di francia különlegesség-gek (gummi) és halbhólyag, ugyszintön Saszes női óvszerek) F. Bergerand filis leghírnévesebb párisi gyártótelegelyűnyűsben beszerzeshetők:

POLGÁR SÁNDOR-nál
BUDAPEST,
VII., Erzsébet-kört 54.
Hízelőtesekpen árjegyzék ingyen, sár börtökükben. Ezen hirdetés bekiütés esetén 10% engedmény. Kivagatott a „Budapesti Napló”-ból!

Az „ATHENAEUM” részvénytársulat kiadásának megjelent:

MAGYAR és NÉMET KÉZI SZÓTÁR
TEKITTELTE A KÉT NYELV SZÓLÁSIRA.

Szerkesztette:
KELEMEN BÉLA
áll. főreáliskolai tanár.

I. Német-magyar rész.

Bolti ára szép félbörkötésben 7 K. 50 fill.

Kelemen Béla Kézi Szótára előreláthatólag ugyanolyan kedvező fogadtatásra számíthat, aminőben Zsebészótára részéről. A Kézi Szótár lehető teljességben öleli fel a magyar és német nyelv közketül szókincsét és e mellett tág teret juttat a két nyelv szóhasználatára. A Kézi Szótár a nyelvtani alakokat is közli és ugy német, mint magyar szó- és szóalkinos minden ízében világos, helyes és modern.

A Kézi Szótár I. kötetének ár pompás félbörkötésben csak 7 ker. 50 fillér. Ezen első ár mellett mindenki megszerezheti ezt a jeles könyvet.

A II. Magyar-német rész legközelebb jelenik meg. Kapható az „Athenaeum” r.-t. könyvkiadóhivatalában VII., Kerepesi-út 54. és minden könyvkereskedésben.

Színházak, szórakozó helyek.

VIGSZINHAZ.

Szerda, 1903. június hó 24-én.
Dupont.

Bökhözát 3 felvonásban. Irták Gavault és Berr. Fordította Góth Sándor.
Személyek:
Lopin Vendrei Florence Varsányi
Lucy Maurice Kertész Galpard Góth
Maurice Tanay Hercegné Rostagni
Dupont Hegedűs Lariettené Varga
Évariste Tapolczai Karmester Szerémy
Edgard Fenyesi Maitre d'hotel Gyözö
Kezdete 7 1/2 óraker.

NÉPSZINHAZ.

Szerda, 1903. június hó 24-én.
Előszór:

A kintornás leány.

Énekes színmű 4 felvonásban és 8 képből. Irták: Jules Dornay és Xaver Montépin. Ford. Fái J. Béla. Zenéjét összedíltotta Barna Izsó.

Személyek:
Richard Solymosi Magloire Ujjvári
Róbert Nyárai Prieur Déli J.
Gabriel Szabó Veronika Sipossné
Henri Pázmán Mártha Kápolnai
Daniel Szerdahelyi Aubrinné Izsóné
Grivot Kiss M. Orvos Szirmai
Simon Szilágyi Mariani Dóry M.
Charlemagne Kenedich Nayle Balázs
Vide-Gousset Kovács Mari Szentmiklóssy
Kezdete 7 1/2 óraker.

MAGYAR SZINHAZ.

Szerda, 1903. június hó 25-én.
A drótosót.

Nagy operette előjátékkal, 2 felvonásban. Irtá Leon Viktor. Fordították Ruttkai György és Mérei Adolf. Zenéjét szerette Lehár Ferenc.

Személyek:
Günther Boross Pfeifferkorn Sziklai
Mici Kornai Zsuzsika Szentgyörgyi
Jankó Rubos Milos Ráthonyi
Kezdete 7 1/2 óraker.

FÓVÁROSI NYÁRI SZINHAZ.

Szerda, 1903. június hó 24-én.
Blaha Lujza asszony mint vendég.

A tót leány.

Eredeti népszínmű dalokkal 3 felvonásban. Irtá Almási Tihmér. Zenéjét szerz. Serly Lajos.
Kezdete 7 1/2 óraker.

VAROSLIGETI NYARI SZINHAZ.

Szerda, 1903. június hó 24-én.
Előszór:

Bob herceg és Mici hercegnő.

Énekes bohózat 4 felvonásban. Irtá: Feld Mátyás. Zenéjét szerzette Barna Izsó.
Kezdete 7 1/2 óraker.

KISFALUDY SZINHAZ.

Szerda, 1903. június hó 24-én.
A cigány.

Népszínmű 3 felvonásban.
Kezdete 7 1/2 óraker.

Ős-Budavára

Nyitva esti 6 órától reggeli 4 óráig
Ma szerdán, június 24-én.

Fényes kivilágítás.

A nagy varieté-színpadon:
Ma föllép

Barrison Lona

és a többi nagyszabású attrakció: Budtes szüder, a világ legirreálisabb kerékpárművésze.

Folies Comiques

Uj magyar bohózatok. A Zsarnok. Steinhart föllépte.

A szabad területen érdekes mutatványok.

A m. k. honvédeknek hangversenye.
— Betépdíj 60 fillér. —
Kedvezményes jegyek a városi tőzraktárban kaphatók.

Balatonfüred

gyógyhely és tengerfürdő Zalavármegyében. — Posta, távíró, és telefon helyben. — Elsőrangú fürdőintézet. — Fürdőidény május hó 31-től szeptember hó végéig. — Tízta, ózidon, onyhe egyenletes leparti levegő, érvényes, sos, szénasav, vasas gyógyforrások; juhász-, tej- és szőlőkúra — Masszázs. — Szénasav meleg pezsgőfürdők (Schwartz-rendszer szerint). Szénasav hideg fürdők. Gőzfürdő, zuhanyok, balaton-téri hidegfürdők és uszodák. — Orvosi tekintélyek által igen ajánlva: vérzegénység, görvél, gümőkór, csusz, kövszény, légzőszervek hurutos bántalmak, rekedtség, verköpés, gyomor- és bélhurut, máj- és lép-vérőség, női bajok, ideg- és aranyérbántalmakban. — Hegyek által védett gyógyvörű források, olasz és edzési berendezés gyógyterem, sétacsarnok, árnyékos sétányok, lombos park, fenyvesliget, terezen, naponként szélmozgások, teniszpálya, vízvezetés kirándulások, sétacsarnok. — Eleggás lakások, csinos nyaralók. A szobák ára 80 fillértől 10 koronáig. Június 15-ig és augusztus 21-től a szezon végéig a lakások 30 százalékkal olcsóbbak. Napi ellátás szemléltetőként 4 koronától. Vasúti állomások: Siófok és Veszprém. Siófoktól gőzhajón 1 óra, Veszprémtől békocsin 1 és fél óra. Vasúti szezonjegyek 33 górharmad százalékos kedvezményre, menetdíj jegyek 8 napi érvényességgel féláron kaphatók. A fürdőintézet rendelő főorvosa: dr. Huray István, kir.-tanácsos. Lakásmegrendelések előleg befizetésével, Lingi Valéria fürdőigazgatóhoz intézendők Balatonfüredre. — A Balatonfüredi Ásványvízelek, mely mint (rendelt) víz is igen kedvelt, források: Edeksúty L. udvari ásványvízszállító Budapestben, onzenkivül kapható a balatonfüredit kútezőleőnéln. Szemerey Jánosnál Veszprémben és Timon Györgynél Szekesfehervárott. Prospektussal ingyen szolgál a fürdőigazgatóság.

Szállitunk utánvételt a monarchia minden állomásra költségmentes csomagolással.
Legfinomabb régi horvát uradalmi szilviorimot. 2 áveg 8 K --, 6 áveg 13 K --, 12 áveg 28 K. Továbbá 25 egész óra liter horvátok, különböző évszakrai valódi uradalmi szilviorim. Kimerítő árjegyzék természetve.
Horvát szilviorimkivitelű társaság
Hinkó Kaufmann & Co. Zágráb, Horvátorsz.

A magyar kir. államvasutak pest-jobbparti üzletv. 1903/II. 903. szám.

Pályázati hirdetés.

Hatvan állomás mellett létesítendő kétemeletes tiszt lakóépület létesítése körül végzendő munkák biztosítására ezennel nyilvános versenytárgyalást hirdetünk.

A teljesítendő munkák mennyiségére vonatkozó bővebb adatok, valamint az ajánlati minta, a pályázati feltételek, az ajánlati költségcsaták, nemkülönben az építési szerződés tervezete az alulírott üzletvezetőség pályafenntartási és építési osztályának hivatalos helyiségében (Külső kerpesi-ut, szemben a keleti pályaudvarral) a hivatalos órák alatt megszerezhetők és ez alkalommal a tervek is megtekinthetők.

Jogérvényes és kellőleg bélyegzett ajánlatok legkésőbb 1903. évi június hó 8-án déli 12 óráig a jobbparti üzletvezetőség titkárságánál nyújthatók be következő felirattal:

"Ajánlat a hatvani kétemeletes lakóépület építésére." Bánatpénz fejében legkésőbb 1903. június hó 7-éig déli 12 óráig 4000 korona, azaz négyezer korona készpénzben vagy állami letétre alkalmas értékpapirokban gyűjtőpénztárunknál letendő.

Az értékpapírok a budapesti és bécsi főzsdék legutóbbi — 14 napnál nem régebb — árnyolva szerint, de a névértéket meg nem haladó értékben fogadtatnak el.

Takarékpénztári betétkönyvek bánatpénzül nem tehetők le.

Posta útján beküldendő ajánlatok és bánatpénzek térítvény mellett adandók fel. A bánatpénz letéteményezéséről szóló letétjegy az ajánlatához nem csatolandó.

Szobánforgó munkára csakis magyar állampolgárok pályázhatnak.

Az ajánlatok között a szabadványozási jogot magunknak tartjuk fenn.
Budapestben, 1903. június hó 10-én.
A magyar kir. államvasutak budapest-jobbparti üzletvezetőse. (Utánnyomás nem díjazatik.)

Dr. RENNERT vizgyógyintézete

bejáró betegek részére.
Budapest, VII., Valero-utca 4. (Telefon 555.)
Az intézetben gyógykezelés alá vételnek: álmatlanság, szédülés, fejfájás, valamint minden ideg- és gerincbajok, gyes geségi állapotok, időges szívbántalmak, a gyomor és belek renyhősége stb. — Gyógyoszközök: A vizgyógyító-mód összes eljárásai kivül, szénasavas fürdők (szibériai és számára), fenyvifürdők (elhiszónkál és csusz bántalmaknál), az elektromozás minden faján, masszázs stb.
Kivánata prospektus. — Árak mérsékelték.

„The Gresham“ életbiztosító-társaság Londonban Magyarországi fiókja:

Budapest, V., Ferenc József-tér 5-6. társaság házában.
A társaság vagyona 1901. decem-ber 31-én ————— kor. 190,871,731.—
Évi bevétel biztosítások és kamatból 1901. évi december 31-én ————— 31,555,392.—
Kifizetések, biztosítási és járadéki kötelezettségek, valamint visszavásárlások stb. után a társaság fennállása óta (1848) ————— 426,990,043.—
Az 1901. évben a társaság 5556 ————— 50,727,261.94 kötvényt állított ki —————
összeg értékekben. — Prospektusokkal és díjtáblázatokkal, melyek alapján a társaság kötvényeket kiállít, továbbá ajánlatokkal, díjmentesen szolgál a magyarországi- és a kelet főlkja Budapestben, valamint ennek ügynökei a fiók minden nagyobb városában.

Történelmi művek.

SZALAY JÓZSEF pályadíjas műve átölg. és kiegészítette Dr. BARÓTI LAJOS

A Magyar Nemzet Története

négy hatalmas kötet
1073 illusztrációval. — 118, részben színes műmelleklettel.
Ára füzve 48 korona.

Diszes egész vászonkötésben, a Diszes félbőrök. Mátyás király magyar szent korona korabeli Codex-utánzat reliefjével díszítve 60 kor. (Corvina kötésben) ... 64 K. Füzetekben is kapható: Előfizetési ára negyedévre 6 füzetre 3 kor. 60 fillér. A teljes mű 87 füzetből áll.

GRACZA GYÖRGY

Az 1848—49-iki Magyar Szabadságharcz Története

öt vaskos kötetben
Ezernél több illusztrációval és részben színes műmelleklettel.

Diszes színyomású Diszes egész vászonkötésben, a borítékba füzve 56 kor. budavári honvédszobor 70 K. az 5 kötet ára 60 kor. dombornyomású képvél 70 K. Füzetekben is kapható: Előfizetési ára negyedévre 6 füzetre 3 kor. 60 fillér. A mű 96 füzetben teljes. — Bekötési táblák külön is kaphatók. Egy-egy tábla ára 2 korona 40 fillér.

Megjelent és kapható:

LAMPEL RÓBERT (WODIANER F. és FIAI) es. és kir. udv. könyvkereskedőházban
Budapest, VI., Andrássy-ut 21. sz.

CAPILLATOR legújabb, biztos és azonnal ható hajnövesztő és hajápoló szer.

hosszu orvosi tanulmányozás és tökéletesítés után Dr. Hajdacsy általános le- mert budapesti bőrgyógyász által felismer- dezett szer.
nemcsak szépítő, hanem egyúttal a beteg bőrfelületet gyógyítja, a hajnövesztést elő- erde a talaját előkészíti egyúttal.
A kopasság és kopaszkodás, valamint minden hajbetegség egyetlen és csodás gyógyító hatása szere.
használatát folytán a haj bántalmos módon gondoskodik el, egyarándik és a haj- hullás teljesen megastunk.
már az első használat után megakadá- lyozza a haj kihullását, a kopás képa- dását, a megastást és visszaadja a haj- nak az eredeti színt.
eredeti töltésben, törvényesen bejegyzett védjegyes palackokban üvegenként 5 kor.-ért a pénz értéges beklítésve vagy utánvét mellett kapható a forrártában:
„Magyar Király” gyógyszerár Budapest, V., Marokkó-utca 2/A.,
ügyszintén minden nagyobb gyógyszerárban és drogeriában.

